

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2020 • LXXIII • ŠTEVILKA

3

Iz provincialata

PISMO ZA FRANČIŠKOVO NEDELJO 2020	3
-----------------------------------	---

Iz generalne kurije

FRATELLI TUTTI: SPOROČILO GENERALNEGA MINISTRA	5
ŽIVETI IN SLEDITI	6
DA SE NIKOLI NE BI HVALIL	10
SPOROČILO O SOLIDARNOSTI Z BRATI	12
SPOROČILO ZA JAVNOST: GENERALNI KAPITELJ	13
KOT ČLANI »VESOLJNEGA BRATSTVA« IMAJO VSE STVARI ENAKO	
DOSTOJANSTVO IN POKLICANOST, KI JE OD BOGA	14
ČASTILJIVI BOŽJI SLUŽABNIK, MAMERTO ESQUIÚ OFM	17
SPLETNI DOGODEK »FRANČIŠKOVA EKONOMIJA«	18

Iz provincialata

Zapisnik 10. redne seje provincialnega definitorija	19
ZAPISNIK IZREDNE SEJE JKPM OFM V ZAGREBU	20
MOČ POKLICANOSTI – POSVEČENO ŽIVLJENJE DANES	22
PRAZNIK POVIŠANJA SVETEGA KRIŽA	26
CELOSTNA LJUBEZEN DO NARAVE IN NJEN VARSTVO	27
EVANGELIJ STVARJENJA – PAPEŽEVO FRANČIŠKANSKO GLEDANJE	30

Iz življenja bratov in samostanov

SLOVESNE ZAOBLJUBE BR. JANA DOMINIKA BOGATAJA	32
»FRANČIŠEK, UBOG IN PONIŽEN, GRE BOGAT V NEBESA«	38
»BOG KLIČE TAKO, DA PRIŽGE LUČ DUHOVNEGA POKLICA«	40
PRIHOD NEMCEV V FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN V MARIBORU	42
ŽEGNANJE V PODRUŽNI CERKVI NA VIČU	49
STIČNA NA VIČU	50
LJUBLJANA – BEŽIGRAD	52
VIRTUALNI KAPITELJ:	
»FUNDACIJE SVETEGA FRANČIŠKA ASIŠKEGA V RUSIJI«	54

Teološki in pastoralni izzivi

EVANGELIZACIJA V ŽUPNIJI IN COVID-19	55
POKLICANI SMO K TEMELJNI ODLOČITVI, PRISTNEMU ŽIVLJENJU	
V SVOJI FRANČIŠKANSKI KARIZMI	56
ZGODBE O SPREMEMBAH:	
ENERGETSKI PREHOD V FRANČIŠKANSKIH BRATSTVIH	57
»VSI BRATJE« NOVA OKROŽNICA PAPEŽA FRANČIŠKA	58
ŽIVI ROŽNI VENEC	60
BOMO SLOVENCİ PREŽIVELI – KAJ NAS UČI ZGODOVINA?	63
KJE SO MOJE ROŽICE	64
V NEBO STRMIM – A SMRTI SE BOJIM	65
ANTON MARTIN SLOMŠEK	66
RUSIJA DRŽI ZAHODU OGLEDALO	67
FRANČIŠKANSKI STROKOVNJAKI IZ SKUPNOSTI COLLEGIUM SANCTI	
BONAVENTURAE ODPRLI OSUPLJIVO SPLETNO STRAN	68
KRIZA ZARADI KORONAVIRUSA – PRELOMNA TOČKA FRANČIŠKANSKI	
POGLED NA COVID-19	69
PREVODI CELOTNIH ZGODNIH FRANČIŠKANSKIH VIROV	
V ANGLEŠČINO ŽE NA SPLETU	71
ODPRTJE RAZSTAVE »VARUHI KRISTUSOVEGA GROBA« V PARIZU	72

Poročila leto 2020 (LXXIII) številka 3

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Tadej Strehovec
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar
br. Janez Papa

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

PISMO ZA FRANČIŠKOVO NEDELJO 2020

Pozdravljeni od Boga ljubljene bratje in sestre!

Poseben pozdrav rojakom v Avstralijo in Združene države Amerike, kjer delujejo bratje Slovenske frančiškanske province. Za vse vas, ki ste na tako različnih koncih sveta naši prijatelji in spremljevalci, molimo in vam želimo vse dobro. Posebej nosimo v srcu tiste, ki ste zboleli za korona virusom. Naj vas Bog blagoslovi z zdravjem in polnostjo življenja!

Danes obhajamo Frančiškovo nedeljo. Običajno vam za praznik sv. Frančiška Asiškega napišem pismo, v katerem vam predstavim dogodke, programe in dejavnosti, ki so nas zaznamovali v preteklem letu in pot upanja, ki jo želimo zazrti v jutrišnji dan prehoditi skupaj z vami.

Dogodek preteklega leta z najmočnejšim sporočilom za nas, manjše brate, se je zgodil včeraj v Assisiju, kjer je papež Frančišek na grobu našega redovnega ustanovitelja podpisal encikliko z naslovom: »Vsi bratje!« Osrednja tema papeževega pisma je blagoslovljena skupna pripadnost zaradi katere smo vsi bratje in sestre. Papeža je za naslov in vsebino enciklike navdihnil sv. Frančišek Asiški.

Sveti Frančišek je vedel, da je bratstvo z ljudmi in vsem stvarstvom najboljša šola evangelija. Nobene druge ljubezni ni kot tiste, ki nam jo Gospod polaga v srce, da bi služili in naloga bratstva je, da ponavzročijo ljubezen s katero nas je Gospod ljubil. Videti v drugem duhovnega brata in sestro ustvarja edinost, ki po sv. Frančišku presega krvne vezi.

Bližje kot smo Bogu, bližje smo drug drugemu. Oživiti naše krščansko bratstvo in sestrinstvo, ustvariti duhovno edinost, pomeni oživiti svojo vero v Jezusa Kristusa nad katerim je bil sv. Frančišek očaran in v katerega je bil do konca zagledan.

Današnji evangelij pravi: »Kamen, ki so ga zidarji zavrgli, je postal vogelni kamen. Gospod je to naredil in čudovito je v naših očeh« (Mt 21, 43). Naj ne bo Kristus za nas zavrnjen kamen, naj ne bo tujec v lastni hiši, naj bo vogelni kamen našega življenja, naših misli, besed in dejanj!

Kadar močno doživetje živega Boga v nas zaspi, je dobro takole prositi: »Moj Bog, prosim, da v meni prebudiš hrepenenje po tebi, ki je resnično največje hrepenenje mojega življenja. Včasih pozabim nate in vendar vem, da si edino gibalno mojega obstoja. Ti si moj Bog in moje vse!«

V Kristusu je bližnji sprejet in ljubljen kot otrok Boga, kot brat, ne kot tujec, še manj kot tekmeč ali

celo sovražnik. V Božji družini, kjer smo vsi bratje in sestre, kjer smo vcepljeni v Kristusa, ni manj pomembnih življenj.

Bratska ljubezen predpostavlja, da svojega bližnjega ljubimo ne le kot človeško bitje z njegovimi pravicami in enakostjo, ampak kot živo podobo Boga Očeta, odrešeno s krvjo Jezusa Kristusa. Pristen duh bratstva in sestrinstva premaguje sebičnost in podarja bogastvo življenja.

Kaj torej pomeni, da smo bratje in sestre? Pomeni, da namesto zlohotnosti postavimo nedolžnost, namesto moči ljubezen, namesto napuha ponižnost, namesto ugleda služenje. Pristnega bratstva nas uči današnje drugo berilo: »Sicer pa, bratje, vse, kar je resnično, kar je vzvišeno, kar je pravično, kar je čisto, kar je ljubeznivo, kar je častno, kar je količkaj krepostno in hvalevredno, vse to imejte v mislih« (Flp 4, 8).

Odprimo se Svetemu Duhu, ki deluje tudi v našem času. Sveti Duh je neutrujen navdihovalec bratskega in sestrskega življenja. Več, kot mu dajemo prostora, bolj je animator naših odnosov in našega pričevanja v svetu, ki kriči po skupnosti in sožitju. Ne povzročajmo s pasivnim bratstvom bolečine Cerkev in drug drugemu. Povežimo se z eno močjo, to je močjo ljubezni, ki jo Sveti Duh izliva v naša srca.

Bratje in sestre, papeževa enciklika »Vsi bratje« je v nas prebudila veliko upanja. Potrdila je našo odločitev, ki smo jo bratje frančiškani samemu sebi in vsem, ki nas spremljajo, začrtali kot zavezo: »Svoje poslanstvom prepoznavamo v tem, da želimo biti znailci upanja znotraj Cerkve na Slovenskem in slovenske

kulture. V ta kritični čas, ko se majejo temeljne človeške vrednote in je ogroženo osnovno človeško dostojanstvo, smo poslani, da prinesemo svetel pogled v prihodnost.

Konkretno vidimo svoje poslanstvo v tem, da sprejmemo vsakega človeka in ga spoštujemo v njegovi enkratnosti ter mu skušamo razkriti, da je tudi on ljubljen od samega Boga. V sebi čutimo klic, ki nam pravi, naj ljudem različnih prepričanj in mnenj prinesemo veselje in radost nad življenjem, veselje nad skupnim bivanjem ter zaupajoče zrenje v prihodnost. Ne gre za naivno gledanje na svet, da bi morda tajili bolečino, stisko in obup. Prav obratno, vse to priznavamo, toda v vsakem trpečem človeku želimo odkrivati Božjo veličino ter mu pomagati, da bo kljub preizkušnjam spoštoval sebe in druge, v polnosti zaživel in tudi sam prihajal drugemu naproti.

Bratje in sestre, zahvaljujem se vam za vašo bližino. Hvala vam, ker se žrtvujete za nas in hvala, ker nas podpirate. Hvaležni smo vam za vašo pomoč pri našem delu. Naj vam Bog, ki je Najvišje dobro, vso vašo naklonjenost in prijateljstvo bogato povrne!

Vsemogočni Bog, navzoč v vsem stvarstvu, ki s svojo nežnostjo obdaja vse, kar biva,

naj vam pokaže svoj obraz, naj razveseljuje vašo srca, naj vas napolni z močjo svoje ljubezni, naj vas napolni z mirom, da boste lahko živeli kot bratje in sestre med seboj,

naj vas napolni s svetlobo vere, da boste postali žarki njegovega sonca ljubezni! Naj vas Bog blagoslavlja in varuje!

p. Marjan Čuden, provincialni minister

IZ GENERALNE KURIJE

FRATELLI TUTTI: SPOROČILO GENERALNEGA MINISTRA

Dragi bratje, naj vam Gospod nakloni mir!

Z velikim veseljem pozdravljam vsakega od vas in vam iz srca želim veselo praznovanje letošnjega Frančiškovega godu. Čeprav smo sredi svetovne zdravstvene krize, nas nič ne more ločiti od Kristusove ljubezni (Rim 8,35) in nič nam ne more vzeti upanja in veselja, ki ga prinašata Kristus in njegov evangelij.

Manjši bratje smo še zlasti veseli čudovitega darila, ki ga je papež Frančišek pravkar podaril Cerkvi ter vsem ljudem dobre volje, ki bodo sprejeli sporočilo njegove nove okrožnice *Fratelli tutti*, o bratstvu in družbenem prijateljstvu. Okrožnica, ki jo je znova navdihnil ubožec iz Assisija, sprejema vizijo celostne ekologije ter tako sijajno nadaljuje osrednje sporočilo okrožnice Hvaljen, moj Gospod, v kateri nas je sveti oče poučil o pomembnosti medsebojne povezanosti

in občestva s celotnim stvarstvom. Kot lahko razberemo iz naslova, je ta okrožnica preroško sporočilo in odločen poziv, s katerim nas papež opominja, da je »Bog ustvaril vsa človeška bitja z enakimi pravicami, dolžnostmi in dostojanstvom in jih poklical, naj živijo skupaj kot bratje in sestre med seboj« (FT 5).

Z veliko odprtostjo in odločnostjo pozdravljamo to močno vabilo, ki nas vabi, da postanemo del Božjih sanj. Kot pravi papež, sanjamo kot eno samo človeštvo, kot romarji v enem človeškem mesu, kot otroci iste zemlje ... vsak z bogastvom svoje vere ... vsak s svojim glasom, vsi bratje in sestre (FT 8).

*br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister*

ŽIVETI IN SLEDITI

Generalni ministri vsem bratom prvega reda ob priložnosti veselega praznovanja osemstoltnice *Nepotrjenega vodila* pošiljamo to pismo, v hvaležen spomin, da bi kot manjši bratje goreče obnovili svojo hojo za Gospodom Jezusom, v obliki življenja brata Frančiška za Cerkev in svet ter v slavo Bogu, ki je »vse dobro, celo dobro, resnično in najvišje dobro« (Nepotrjeno vodilo 23, 9).

Uvod

Še ena obletnica ... Naj ne bo kot obvezen obisk muzeja!

V letu 1221 se je zaključila ena tistih številnih »zgodb«, ki je po krščanskem izročilu dosegla vrh z nastankom besedila, ki se imenuje kot »vodilo«. Za katero »literarno zvrst« gre? Ob besedi »vodilo« se v nas najverjetneje vzbudi nekakšna samoobramba, ker, hote ali nehotе pomislimo na nekaj ustaljenega, načrtnega, morda celo nezanimivega. Ko pa skrbno pogledamo vodilo, spoznamo svojo zmoto, pri branju *Nepotrjenega vodila* namreč človek dobi občutek, da si širi obzorja in je dobil priložnost, s katero bo lahko osvobodil svojo dušo in poživil svoje srce, čeprav je besedilo staro 800 let!

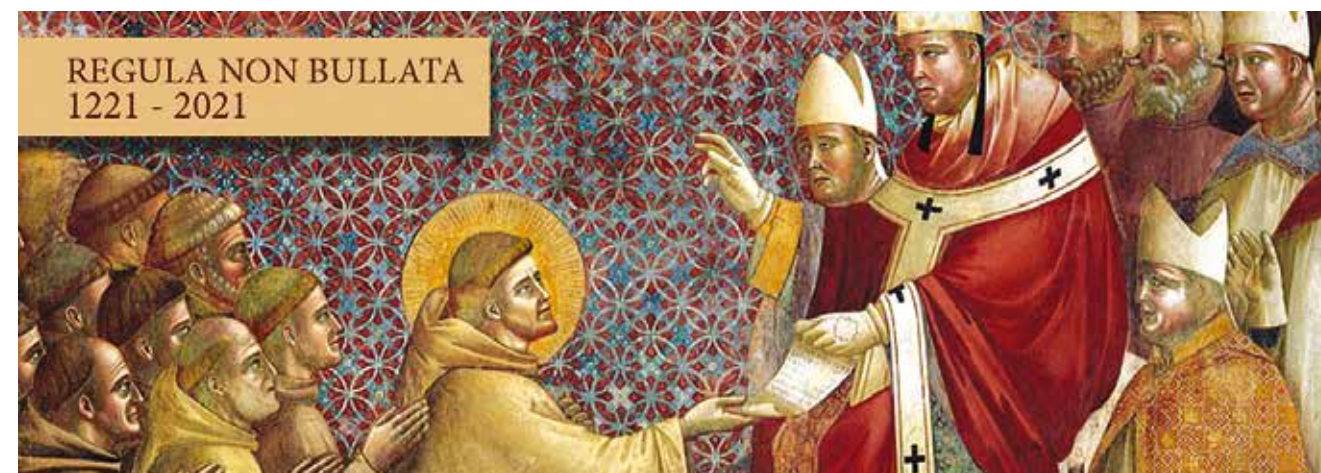
Da, pred nami je mejnik osemsto let in praznovanje »obletnice« je neizogibno. In še enkrat nas nekaj nenadoma prešine, morda tokrat nasprotovanje: »Še ena obletnica! Jo ima smisel praznovati?« Poskusimo nekaj, ne da bi hiteli odgovarjati na to vprašanje. Za nekaj trenutkov pozabimo na to. V tem praznovanju ne bodimo kot tisti turisti, ki muzej obiščejo, ne da bi jim bilo mar zanj, katerih radovednost je medla in nimajo niti najmanjše želje, da bi se v polnosti nečemu zavezali, ki gredo v muzej le zato, ker »morajo« ali ker »je slaven«. Bodimo raje »resni turisti«, ki vstopijo v muzej, vedoč, da bodo ob odhodu o mojstrovinah imeli drugačen vtis kot pred njim. Stojimo torej tukaj, pred umetnino, ki se imenuje *Nepotrjeno vodilo*, pred delom, katere letnice nastanka ne vemo in ne vemo niti tega, kdo ga je napisal!

Nenehno poslušati ...

Življenjski prehodi po evangeliju v *Nepotrjenem vodilu*

Napisano v nekem trenutku v času, brez datuma in brez avtorja

Tako je! Govorimo o delu, ki ni natančno datirano oziroma lahko bi rekli, da so različni deli besedila nastali v različnih obdobjih. Leta 1221 je bilo to delo dokončno napisano, tako da je to letnica dokončanja dela. Vrh tega pa, ali je avtor besedila res sv. Frančišek? Vsekakor je Frančišek tisti, ki je vлил življenje v *Vodilo*, ki je v njegove besede vлил življenjsko moč Duha. Vendar bi bilo pravilnejše reči, da gre za »splošno pravilo«; delo, zasnovano in zapisano v dialogu z *brati* in z *dejstvi*. Frančišek Asiški je bil veliko pred časom, v katerem je živel, ker je izrazil eno izmed najučinkovitejših načel papeža Frančiška: »resničnost je nad idejo« (Veslje evangelija, 231-233). V resnici ne gre za neko zakonodajno besedilo, ki bi ga nekdo zapisal za mizo, ampak besedilo, ki se je rodilo v dialogu z življenjem. Gre predvsem za »kos življenja« in ne »kos papirja«. Pravzaprav zapisane besede skušajo odgovoriti na vprašanja, ki so nastala v nenehnem poslušanju konkretne resničnosti. Poleg tega v *Nepotrjenem vodilu* prepoznavamo nadarjenost tistih, ki so lahko resnična vprašanja zaznali »v nekem trenutku v času« in nanje dali učinkovite odgovore. Da, nadarjenost je pogosto v tem, da je človek zmožen dojeti osrednja vprašanja, ne tistih abstraktnih, ampak najbolj pereča, tista, ki jih začuti v prvi osebi oziroma jih obravnava iz prve roke in nato nanje da prepričljive odgovore. To so »prepričljivi« odgovori ne le zato, ker so imeli tedaj prav, ampak zato, ker so v stoletjih prepričali druge in jih nagovarjali na isti valovni dolžini. Po osemsto letih smo še vedno tu in poskušamo odgovoriti na vprašanja v sozvočju s to intuicijo, ker smo »prepričani«, da je vredno!

Najbolj presenetljivo pri tej umetnini, *Nepotrjenem vodilu*, pa je njegova gorečnost. Ob branju je takoj jasno, da ne vsebuje preprostih pravil za to, *kako se kaj dela*, ampak skuša na kratko predstaviti bistvo živih odnosov. To besedilo ni namenjeni *pismoukom*, ampak *učencem* (prim. Mt 13,52). Poleg tega je naš najpomembnejši odnos, tisti, ki izžareva največ življenjske energije, in sicer odnos z Gospodom Jezusom. To je odnos, ki ga v svojem življenju lahko resnično užijemo kot zaklad. Resnično ga užijte! Z dušo in telesom! O naslednjem smo lahko prepričani: na začetku *Nepotrjenega vodila* nedvoumno piše, da je vodilo in življenje manjših bratov »da se držijo nauka ter stopinj našega Gospoda Jezusa Kristusa« (*Nepotrjeno vodilo* 1, 1) in živijo po evangeliju. V besedilu je v več poglavjih cela vrsta smernic – včasih so praktične, včasih pa prihajajo neposredno iz srca – za življenje po evangeliju. Da bi ga lahko živeli, nas sv. Frančišek v mnogih pogledih vabi, da vse podarimo in se znebimo tega, kar nas ovira. Vse lepo in prav, a le ko izkusimo čudeže in tolažbo Gospoda Jezusa, ki je prisoten v našem življenju, je smiselno živeti »brez lastnine« (*Nepotrjeno vodilo* 1, 1); v nasprotnem primeru gre le za nesrečo in revščino. »Ne hrepenimo torej po ničemer drugem, naj nočemo nič drugega, naj nas nič drugega ne privlači in veseli kakor edino le naš Stvarnik, Odrešenik in Zveličar, edini pravi Bog, ki je popolno dobro, vse dobro, celo dobro, resnično in najvišje dobro, ki je »edini dober« (*Nepotrjeno vodilo* 23,9). Sveti Frančišek in njegovi prvi bratje bi nam lahko rekli, da bi bili zagotovo nesrečni, če bi želeli »prodati vse«, ne da bi nas prej prevzelo veselje tega zaklada, ki presega vsa naša pričakovanja, zaklada, ki je Jezus, zaklada neizmerno usmiljenega pogleda, ki ga Božji Sin vedno upira v nas in nas kliče k občestvu.

Duhovnost in ne spiritualizem

»Gospodov duh ... si prizadeva za ponižnost in potrpežljivost, za čist, preprost in resničen mir duha« (*Nepotrjeno vodilo* 17, 14-15).

Temu besedilu največjo slikovitost nedvomno daje njegova preprostost. Seveda preprostost v tukaj ni plehkost prevelikega poenostavljanja, temveč ostremu umu človeka, ki je celotno besedilo povezal z rdečo nitjo, ki učinkovito spodbuja in ga povezuje v celoto.

Zdi se torej, da besedilo *Nepotrjenega vodila* drži skupaj življenje, katerega središče je Duh. Kaj to pomeni? Tudi tu najprej pomeni »dialog z življenjem!« Frančišek Asiški ni sprva ničesar vedel o naravi Svetega Duha in o tem, kako deluje. Šele v trdem vsakdanjem življenju se uči prepoznavati glas Duha. Glas Duha, nepogrešljiv in nežen, se je sveti Frančišek naučil slišati z največjo pozornostjo v veri! Poleg tega je poskrbel za to, da so se v *Vodilu* ohranile optimalne poti, da bi vsi tako živeli in imeli Gospodovega Duha. Tako lahko tudi nam še po osmih stoletjih daje učinkovite smernice, ki niso spiritualistične, torej niso bile idejno zasnovane vnaprej, vendar duhovne, ker je v zraku, ki ga je dihal med ljudmi, »ujel« vibracije Duha. Katere so te duhovne smernice, najbolj dragocene med njimi? Povzeli bi jih lahko v nekaj ključnih točkah:

– *Običajna konkretnost: Nepotrjeno vodilo* se potopi v bivanje kot v testo kruha, katerega kvas je včasih obetaven, včasih pa ne. V vsakem primeru se *Vodilo* ne izgubi v določanju sterilnih norm. Njegova največja skrb je skrb za življenje v vseh oblikah. Skrbi za življenjsko pot! Ne ohranja struktur za vsako ceno. Tukaj lahko še dodamo, da se *Vodilo* ukvarja s tem, kako bi zagnalo procese in ne, da bi posedovalo prostore! (prim. Veselje evangelija 223)

– *Ne hrepeni po priznanju*: sveti Frančišek nas na tisoče načinov spodbuja, naj skrbimo, da bodo naša življenja smiselna, že res, ne pa da nasedamo smiselnosti, ki je bahanje. Ko govori o tem, je skoraj že na kolenu. Naš svetnik je dobro razumel, kako prefinjena in zavajajoča je meja: lahko smo zavedeni in mislimo, da živimo po evangeliju, ker nam sledijo in nam ploskajo ali pa imamo na družbenih omrežjih veliko všečkov ali sledilcev. Zato moramo biti ponižni in pozorni, kajti »duh mesenosti si namreč zelo prizadeva za besede, malo pa za dejanja; in ne išče bogovdanosti in svetosti v notranjosti duha, temveč hoče in želi bogovdanost in svetost razkazovati na zunaj« (*Nepotrjeno vodilo* 17, 11–12). Včasih morda tvegamo in kaj označimo za »preroštvo«, gre pa le za bleščečo izložbo. Sveti Frančišek je to vedel: preroštvo ni odrska predstava, ker zahteva še veliko ponižnosti in veliko tesnobe – tudi če samo zato, ker preroki običajno slabo končajo.

– *Velika izguba časa: Nepotrjeno vodilo* vsebuje obilico besed, da bi bratje ne skoparili in bi veliko časa preživeli v molitvi: »Zato pa, vsi bratje, se varujmo, da ne bi

pod pretvezo kakega plačila ali dela ali pomoči pogubili svojega duha in srca ali ju odvrnili od Gospoda. V sve- ti ljubezni, ki je Bog, prosim vse brate, tako ministre kakor druge, naj odstranijo sleherno oviro, naj opustijo vsakršno skrb in zaskrbljenost ter naj po svojih najbolj- ših močeh poskrbijo, da bodo vsi služili Gospodu Bogu, ga ljubili, častili in molili s čistim srcem in neomadeže- vano dušo, kajti Bog to želi bolj kot vse drugo. Vedno pripravljajmo v sebi bivališče in domovanje njemu, ki je Gospod» (22, 25–27). To je resnično duhovno pova- bilo: povabilo k svobodnemu dajanju sebe, povabilo k velikodušnosti življenja v na videz praznih časih, ki pa v resnici hrani duhovno življenje. Če se sv. Frančišek ne bi, da bo zvesto molil, bi tvegala, da bi vse postalo farsa ali v najboljšem primeru trud volje, ki ne bi prinašal veselja.

Nasprotovanje „anti-Frančišku“ Samo kot bratje!

»Čujte nad svojimi dušami in dušami vaših bratov.

Prav tako naj noben brat ne bo oblasten ali gos- podovalen, zlasti ne medsebojno»
(*Nepotrjeno vodilo 5,1,9*).

Kot obstaja »antikrist« (prim. 1 Jn 2,18), obstaja tudi »anti-Frančišek«. Ali se v to smer trudimo tako, da smo pozorni na kakovost našega bratskega živl-jenja? Seveda, ni pomembno bratsko življenje samo na sebi, temveč skrb, s katero ga živimo ali pa naše nezanimanje zanj. *Nepotrjeno vodilo* močno poziva, naj za Jezusom hodimo kot bratje. Obstaja nekakšna dogma, bistvo, ki se pojavi med vrsticami, ki bi jo lah-ko prebrali takole: nič ni tako »antifrančiškansko« (ali celo antikrščansko) kot življenjski slog, ki se ukorenini zunaj naše predanosti povezanosti v bratstvu, katere- ga življenje in dušo je treba zaščititi!

Zdi se, da nas Frančišek navdaja z zdravim odmer- kom različnih oblik brezbriznosti do drugega, zato na kratko predstavi veliko opominov, vzetih iz resnič- nega življenja, da bi se držali prepričanja, da je drugi za nas vedno »dolžnost«, glas, ki nas kliče, nekdo, na katerega moramo biti pozorni. Frančišek nam predla- ga veliko poti za to! Nekateri od njih so po vseh teh stoletjih še vedno očarljive:

– *Prijateljstvo brez nepristnosti*: boriti se moramo proti temu, da bi bili kislega obraza, proti temu, da bi se trmasto zapirali ali pozirali v pretirani skromnosti(a hkrati bili dolgočasni in moreči)! »Varujejo naj se, da se ne bodo kazali na zunaj žalostne in mrke hinavce; marveč naj se kažejo vesele v Gospodu, vedre in spo- dobno prijazne« (*Nepotrjeno vodilo 7, 16*). Se mora- mo potem ves čas smehljati? Sploh ne! Ne gre za to, da bi se tako izurili, da bi se smehljali povsod, kamor gremo, ampak, da se ne pustimo zatirati svojim last- nim čustvom, ki so vedno spremenljivi in nemirni. Se- veda lahko povemo, če nas kaj žalosti, vendar ne da bi bili pretirano zlovoljni.

– *Ne skušajmo utišati ,prevelike dovzetnosti‘*: ve- likokrat imamo »gobavce«, ki jih moramo srečati v

neprijetnih soseskah, kamor je težko iti. *Nepotrjeno vodilo* nas na to opozori in vabi, da »utišamo« tiste notranje glasove, ki bi nas spodbujali, da pobegnemo ali se oddaljimo. Vodilo pravi ravno nasprotno, ko vabi brate, naj se veselijo »kadar se mudijo med nizkimi in preziranimi osebami, med ubožnimi in slabotnimi, med bolniki in gobavci ter berači, ki ob poti prosijo vbogajme« (*Nepotrjeno vodilo 9, 2*). Naloga je zago- tovo težja, če je brat, pred katerim ne bi smeli beža- ti, reven človek. Njegov glas nas moti v naših načrtih, njegova iztegnjena roka nas sili, da izdelamo nove na- čine komuniciranja, njegove rane, ki jih ne moremo gledati, nas vabijo, da tokrat glasov ne bomo utišali, ampak da bomo prevzeli novo občutljivost: usmiljeno Jezusovo srce.

– *Zberimo pogum, učimo se iz trpljenja*: Dejstva, da bratsko življenje ni preprosta in romantična pot, se Vodilo zelo dobro zaveda. Presenetljivo je, ko govori- mo o bratskem življenju, da so velike težave, s kateri- mi se kdaj srečujemo, nekaj, kar je Frančišek pozdravil kot priložnost; rekel bi jim celo »milost«! Izziv, s kate- rim se soočamo (in v današnjih časih je res!), je, da si dovolimo, da se nas dotaknejo ljudje, ki se jih najbolj bojimo ali ki nam gredo najbolj na živce, in ne bo nam več treba bežati pred njimi. Morda se bomo lahko naučili česa novega ali vsaj nekoliko izkusili svobodo, ki jo bomo užili, ko nam morda le negotovo uspelo »umreti, da bi znova vstali.«

Biti manjši od najmanj pomembnih • Pogovor o »majhnosti«

»In naj se nihče ne imenuje ,prior‘, marveč naj se vsi brez razlike imenujejo ,manjši bratje«
(*Nepotrjeno vodilo 6, 3*).

Ime »manjši bratje« je bilo krstno ime, ki ga je sveti Frančišek želel dati tistim, ki so se odločili za- upati temu Vodilu in se ga držati. »Majhnost«! To je beseda s tisoč pomeni in nešteti vidiki. Ali je mogo- če najti eno jedrnat formulo, ki bi zajela vse? Pri do- seganju te sinteze je bilo veliko učinkovitih poskusov. Ne skušamo biti izčrpni, predpostavljali pa bi, da je »majhnost« odločitev za to, da si *manjši kot najmanj pomembni*. » Kako preroško pričevanje! To temelj- no idejo je skoraj nemogoče živeti, vendar še vedno ohranja svojo sposobnost, da nas opozori pred ambi- cionostjo ali lastništvom. Je to vrlina?

– Bolj primerno bi bilo morda reči, da je majhnost več kot samotna asketska drža, torej niz vedenjskih odločitev, ki predstavljajo tveganje za ponižanje in poenostavljanje; vrsta posameznih odločitev, spre- jetih v smislu iskanja »notranje osebne popolnosti«. Majhnost je način življenja; in v tem smislu je način, kako biti v odnosih: z ljudmi, s stvarstvom in z Bogom. Manjši brat je nekdo, ki se nikoli ne naveliča govoriti na vsa usta, da vse prihaja od Boga, zato si ne more pomagati, ampak živi v »stanju hvaležnosti«.

– Sinodalnost in razločevanje v občestvu: to sta danes morda najpogostejša izraza v cerkvi. Vemo, da kadar se o nečem veliko pogovarjamo, verjetno

čutimo potrebo, nujnost po tem; ali pa zato, ker se bojimo biti resnično sinodalni; bojimo se dejstva, da moramo pri občestvenem razločevanju vedno izgu- biti del sebe. To sta sodobna izraza; Sveti Frančišek jih ni poznal in jih ni uporabljal, vendar se v *Nepotr- jenem vodilu* zelo pogosto sklicuje na različne oblike poslušnosti ob medsebojnem poslušanju in služenju: »v duhu ljubezni naj radovoljno služijo drug drugemu in se drug drugemu pokoravajo« (*Nepotrjeno vodilo 5, 14*). Majhnost je tudi to: »resnice« ne ustvarjamo mi, ampak se nam vedno podarja »od zunaj«, ko po- slušamo drug drugega »po ljubezni Duha.«

– V utemeljitvi odvzema posesti bi bilo morda treba prepoznati vitalno in učinkovito sintezo majh- nosti. *Nepotrjeno vodilo* predstavlja to utemeljitev v skladu s številnimi in dopolnjujočimi se perspektivami –vračanje, razdajanje, izročanje, hvaljenje, zahvalje- vanje in blagoslov – vse to se uporablja za opredelitev odnosa osebe, ki ničesar ne zadrži zase (*Nepotrjeno vodilo 23*).

V sveti ekstroverziji. Odhod v svet.

»Ko bodo videli, da je Gospodu všeč, naj oznan- jajo Božjo besedo.«
(*Nepotrjeno vodilo 16, 7*)

»Vsi bratje, kjerkoli so, naj se spominjajo, da so sebe in svoja telesa dali in prepustili našemu Gospodu Jezusu Kristusu« (*Nepotrjeno vodilo 16, 10*). Dejstvo, da se Gospodu podarimo ali bolje rečeno, se popol- noma predamo, je nepogrešljiv element v življenju malih bratov. Bratje so poklicani, da se veselijo svoje pripadnosti Gospodu, ne le kot posamezniki, ali iščejo duhovno občestvo samo v eni skupnosti (vedno ne- gotove), ampak tako, da sledijo Gospodovemu vabilu, naj postanejo misijonarji, da potujejo po cestah sveta in oznanjujejo Božjo besedo. V *Nepotrjenem vodilu* ni veliko zapisanega o tem, kako je sestavljeno oznan-jevanje; ni analitičnih navodil o »stvareh«. Lahko pa smo prepričani, da želi sveti Frančišek namenoma spodbujati oznanjevanje na podlagi del. Najprej z od- povedjo kakršni koli zahtevi nad tistimi, med katere smo poklicani. Pomembno ostaja izrecno oznanjevan-je Božje besede, vendar se moramo zavedati svoje od- govornosti, da ne bomo evangelija, ki ga oznanjujemo z besedami, izdali s tem, kako živimo svoje odnose.

Da bi bili še bolj koreniti, bomo morda bližje res- nici, če bomo poudarili osvobajajoče in presenetljivo dejstvo, ki ga najdemo v *Nepotrjenem vodilu*: Evan- gelij lahko velikokrat oznanjamo, ne da bi kaj rekli ali storili, razen tega, da brez grenkobe sprejmemo svoje človeško ubogost; da smo vsi najprej poklicani, da smo ponižni ter odprti za sprejemanje. Sporočilo zveličanja oznanjamo tako, da sami pokažemo radi- kalno stanje omejenosti in našo stalno potrebo po usmiljenju:

»Ker pa mi, ubogi in grešniki, nismo vredni, da te imenujemo, zato ponižno prosimo, naj se ti tvoj lju- bljeni Sin, naš Gospod Jezus Kristus ,nad katerim imaš veselje, zahvaljuje« (*Nepotrjeno vodilo 23, 5*).

Sklep

Ni potrjeno s pečatom

Non Bullata: Iz tega izraza je jasno razvidno, da imamo opravka z besedilom, ki iz mnogih razlogov ni bilo niko- li odobreno od papeža z uradnim pečatom. Morda bi se nam splačalo nadalje preučiti, zakaj besedilo ni bilo potrje- no, ne le zato, da bi se spomnili tega formalnega in pravne- ga dejstva, ampak tudi zato, da bi okrepili njegov bivanjski pomen. Namesto da bi se torej zahvalili Gospodu za be- sedilo, se mu želimo zahvaliti za dar njegovega pričevanja, ki ostaja »brezmejno«, še vedno odprto in »ustvarjalno«. *Nepotrjenemu pravilu* ne moremo slediti le na papirju, temveč ga lahko najdemo tudi v živi tkanini tistih, ki po »božjem navdihu« (*Nepotrjeno vodilo 2, 1*) sprejeli vabilo ter živijo svojo vero v sozvočju z genijem, sv. Frančiškom.

Sredi številnih težav našega časa, v katerem si de- limo bolečino moških in žensk po vsem svetu, želimo ohraniti optimistični plamen krščanskega upanja in is- kreno pozdraviti spodbudo sv. Frančiška k hvaležnos- ti. Sredi trpljenja sveta se ni nikoli odrekel blagoslovu Gospoda: »... ki je ,edini dober, blag in krotak, sladak in prijeten, ki je edini svet, pravičen, resničen, svet in pokončen, ki je edini dobrotljiv, nedolžen in čist; od katerega in po katerem in v katerem je vse odpušča- nje, vsa milost, vsa slava ...« (*Nepotrjeno vodilo 23, 9*).

Vse člane frančiškanske družine vabimo, da se nam pridružijo v spomin na povabilo svetega Fran- čiška, jasno izraženo v *Nepotrjenem vodilu*, in živi- mo življenje, ki ga vodi Božji Duh, zakoreninjeno v človeških izkušnjah in odprto za neverjetno ljubezen in bližino, ki jo Bog ponuja tistim, ki so mu pripravljeni dovoliti, da je v središču vsega življenja.

»Vsemogočni, najsvetejši,
najvišji in najvzvišenejši Bog,
sveti in pravični Oče,
Gospod, ti kralj nebes in zemlje,
zahvaljujemo se ti zaradi tebe samega ...«
(*Nepotrjeno vodilo 23, 1*)

Rim, 4. oktobra 2020, praznik sv. Frančiška Asiškega

Fr. Michael A. Perry
Generalni minister OFM

Fr. Roberto Genuin
Generalni minister OFM^{Cap}

Fr. Carlos A. Trovarelli
Generalni minister OFM^{Conv}

»... prosim vse brate, naj si prisvojijo vsebino
in smisel tistega, kar je v tem načinu življenja
zapisano v zveličanje naše duše.«
(*Nepotrjeno vodilo 24, 1*)

Prot. 009/2020

Naslovnica: Giotto, Inocenc III. potrjuje
frančiškansko vodilo, zgornja bazilika, Assisi

DA SE NIKOLI NE BI HVALIL, RAZEN S KRIŽEM NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA

Homilija generalnega ministra na praznik vtisnjenja ran sv. Frančišku Asiškemu

»Meni pa Bog ne daj, da bi se hvalil, razen s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je bil svet križan zame, jaz pa svetu. 15 Kajti niti obreza nič ne velja niti neobreza, ampak nova stvaritev« (Gal 6,14-15).

Dragi moji bratje iz province *San Francesco Stigmatizzato*, dragi bratje in sestre v službi tega svetišča v La Verni, cenjene civilne oblasti, bratje in sestre v Gospodu Jezusu, želim vam miru in zdravja! Znova se vzpenjamo na to sveto goro, da bi vstopili v skrivnost ljubezenskega odnosa med Bogom in Frančiškom Asiškim. Na goro se vzpenjamo v še zlasti težkem obdobju za človeško skupnost in naravno okolje, ko se zdi, da gre vse po zlu. Pandemija novega koronavirusa je povzročila nešteto smrtnih žrtev in neizmerno trpljenje. Veliko ljudi je ostalo brez dela, zato se spopadajo s krutimi posledicami razčlovečujoče revščine in lakote. Pandemija je razkrila globoke družbene in ekološke razpoke, ki se skrivajo pod površjem našega vsakdanjega vzajemnega delovanja. Te razpoke so se po vsem svetu pokazale kot sovraštvo in nasilje. Pandemija nas je prisilila tudi, da se zatečemo v karanteno, katere posledica so tudi velika negotovost, strah, izolacija in psihološko neravnovesje. Okolje še naprej trpi posledice nepremišljenega človeškega izkoriščanja.

Morda bi nas zamikalo, da bi te krize, ki so priza-dele ljudi in planet, poskušali zanikati ali pred njimi pobegniti, vendar se nimamo kam skriti. Novi koronavirus nam je to zelo jasno pokazal. Imamo le eno pravo izbiro: dovolimo lahko, da kriza v nas vzbudi resen razmislek o tem, kako kakovostno je naše individualno in skupno življenje v upanju, da bomo odkrili nov način življenja in delovanja z Bogom, med seboj, s seboj in z ustvarjenim vesoljem, ki bo odražal našo resnično identiteto. Gospod Jezus nas želi na naši poti spremljati. Nikoli ni daleč stran, četudi smo mi odtujeni od sebe, drug od drugega in od Boga.

Preden poskušamo razumeti pomen vtisnjenja ran svetemu Frančišku, moramo da nam spregovo-

rita njegova človeškosti in krhkost. Ko je jeseni 1224 prišel v La Verno, je bil v globoki osebni krizi. Prišel je, da bi se umaknil pred hudimi težavami, ki so bile prisotne v njegovem življenju, v življenju bratov reda, v Cerkvi in v svetu okoli njega. Sveti Frančišek je bil ranjen. Bolelo ga je, ker so ga bratje zavrnili, njegov način življenja po evangeliju se jim je namreč zdel prezahteven. Nosil je rane političnih, družbenih in verskih sporov, ki so ljudi ločevali in uničevali vsakršen smisel za skupno dobro in pogosto vodili v nasilne spopade. Prinašal je rane revnih in odrinjenih na obrobje, ki so jih bogati in močni grobo izkoriščali, jih zaslužnjevali v skrajni revščini in jih razčlovečili. In prišel je s hudimi telesnimi tegobami, zaradi katerih se je najbrž počutil osamljen in potrta. To je človek, ki je prišel v La Vern in se duhovno osamil, da bi poslušal glas Njega, ki ga je poklical, naj stopi na pot življenja po evangeliju in poklekne pred križ v Svetem Damianu.

Frančišek je v svoji strtosti, v svojem uboštvu prišel na goro, da bi spoznal, kako bi lahko ponovno odkril osvobodajoče moči evangelija. A Frančišek je vedel, da takšne osvoboditve ne dobiš zastonj, zanjo je treba plačati. Kaj je plačilo zanjo? Danes smo slišali v evangeliju: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj. Kdor namreč hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo rešil« (Lk 9,23-4). Povabljeni smo k duhovni smrti, v kateri bodo umrle tiste misli in odnosi v nas, ki nas vodijo v smrt in obup namesto v življenje in upanje; k smrti tistih ran, ki jih imamo v srcu, ki so nam jih zadali ljudje, ki se pretvarjajo, da nas ljubijo – možje, žene, otroci, starši, bratje ali sestre v naših verskih skupnostih, prijatelji – in ran, ki so se nako-pičile v nas v vsakdanjem življenju; k smrti našega jezljivega značaja in hitrega obsojanja drugih; k smrti tistih strahov in predsodkov, ki nam preprečujejo, da bi prepoznali Božji obraz v vseh ljudeh, zlasti revnih, odrinjenih na obrobje, tujcev v naši sredi, in ki nam preprečujejo, da bi drug drugega prepoznali kot brata ali sestro ene Božje družine; in k smrti naše nepripravljenosti, da bi Bogu dovolili, da nas ljubi in nam odpušča ter spremeni naša hladna, kamnita srca v mesena srca (Ezk 36,26), sposobna sprejemati in deliti ljubezen.

Sveti Frančišek je prišel v La Verno z upanjem, da bo po Jezusovem križu spet ozdravljen svoje str-tosti in preoblikovan v tisto »novo stvaritev«, ki jo je sv. Pavel oznanil kristjanom v Korintu. Še enkrat se je moral dotakniti ran križanega Jezusa, da bi se z dotikom ozdravila njegovo srce in duh. Toda zgod-ba o Kristusovih ranah se ne konča zgolj s tem, da je Frančišek od Jezusa prejel osebno tolažbo v obliki njegovih ran. Ko je prejel ta dar, je Frančišek v pol-nosti spoznal, da ga vleče še globlje v skrivnost Božje pripravljenosti trpeti z vsem in vsemi, kar je ustvaril Bog. Kristusove rane so rane človeštva in stvarstva. Tako kot Frančišek smo vabljeni, da vstopimo na to veliko gostijo ne le zato, da bi dobili duhovno tolaž-bo, ampak da bi postali posredniki »novega stvar-stva«, glasniki ljubezni, vesoljnega bratstva in preno-ve. Kot Frančišek tudi mi na to goro prihajamo po ozdravitve in krepčila. Prihajamo zato, da bi lahko znova pogumno sprejeli križ v vsakdanjem življenju, križ, na katerem je trpljenje vseh naših bratov in ses-ter po vsem svetu in trpljenje ustvarjenega vesolja (prim. papež Frančišek, Angelus, 30. avgust 2020). Le tisti, ki so pripravljeni na to težko pot v temo in bo-lečino, s katerima se soočata človeštvo in naravno okolje, bodo izkusili polnost milosti, ki jo je doživel sveti Frančišek, ko je prejel Kristusove rane.

To razmišljanje zaključimo z besedami svetega Ja-neza Pavla II., s katerimi je molil med obiskom v La Verni 17. septembra 1993:

*O sveti Frančišek, ki si v La Verni prejel Kristu-
sove rane,
svet hrepeni po tebi, ki si zgled križanega Jezusa.
Potrebuje tvoje srce, ki je bilo odprto za Boga in
človeka,
tvoje bose in ranjene noge, tvoje prebodene in
proseče roke.
Hrepeni po tvojem slabotnem glasu, v katerem je
silna moč evangelija.
Pomagaj, Frančišek, današnjim možem (in že-
nam)
prepoznati zlo greha in stremeti za očiščenjem v
pokori.
Pomagaj jim, da se bodo osvobodili
struktur greha, ki zatirajo današnjo družbo.
V vesti vladajočih poživi zavest o nujnosti miru
med narodi in med ljudmi.
Mladim vlij svežino svojega življenja,
da bodo lahko premagovali pasti mnogih kultur
smrti.
Tistim, ki jih žalijo vse mogoče hudobije,
podarjaj, Frančišek, veselje, ki ga prinaša odpu-
ščenje.*

*Vsem, ki nosijo križ trpljenja, lakote in vojne,
pa znova odpri vrata upanja.
Amen.*

*La Verna, 17. september 2020
br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister*

SPOROČILO O SOLIDARNOSTI Z BRATI IN PREBIVALCI LIBANONA PO EKSPLOZIJAH, KI SO PRETRESLE BEJRUT

Br. Francesco Patton, OFM
Kustos
Kustodija za Sveto deželo
Jeruzalem

*Dragi br. Francesco,
naj ti Gospod nakloni svoj mir!*

V imenu Generalnega definitorija in celotnega reda ti želim sporočiti, da se vas bratov in prebivalcev Libanona po nedavnih eksplozijah, ki so pretresle Bejrut, spominjamo v svojih molitvah in smo solidarni z vami. Smrt nedolžnih, trpljenje velikega števila ranjenih in katastrofalno uničenje premoženja, zaradi česar je na stotisoče ljudi ostalo brez domov, ustvarja občutek brezupa. Kriza pandemije novega koronavirusa in razpad političnega reda še krepita zaskrbljenost in grozita z vakuumom oblasti, ki bi lahko privedel do nadaljnjega trpljenja in negotovosti.

Želeli bi, da sporočiš našim bratom frančiškanom, krščanskim občestvom, v katerih služijo, različnim voditeljem krščanskih cerkva in drugim verskim

voditeljem, s katerimi ste v stiku, našo iskreno skrb in našo molitveno podporo. Naj Bog nakloni luč, pogum in moč prebivalcem Libanona. Naša največja želja je, da bi med narodi vzkliko solidarnostno gibanje, da bi lahko pravočasno zagotovili potrebno finančno, logistično in drugo podporo za pomoč Libanoncem v tem težkem trenutku.

Prav tako pozivam frančiškanske organizacije reda, naj po svojih zmožnostih nudijo finančno pomoč v tesnem sodelovanju s Kustodijo, saj služi tistim, ki so v največji stiski.

Bratski pozdrav v Kristusu in svetem Frančišku,
Br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister in služabnik

SPOROČILO ZA JAVNOST: GENERALNI KAPITELJ

Generalni definitorij je po skrbnem razmisleku, po pogovoru in razpravo s predsedniki konferenc na izrednem zasedanju v četrtek, 30. julija 2020, sklenil, da bo generalni kapitelj reda v Rimu od 3. do 18. julija 2021 na Mednarodnem kolidžu *San Lorenzo da Brindisi* manjših bratov kapucinov.

Kot je določeno v čl. 140 § 1 Splošnega statuta določa: »Sklic generalnega kapitlja mora generalni minister opraviti najmanj šest mesecev pred dogodkom s pismom redu, v katerem skliče člane kapitlja ter navede datum in glavno temo kapitlja.«

Če bi nas preobrat dogodkov v pandemiji covida-19 primoral k temu, da bi preložili datum, bo generalni kapitelj v Rimu od 6. do 21. septembra 2021.

Tema in logotip kapitlja, ki ga je izbral generalni definitorij, sta naslednja:

Tema:

Prenovimo svojo vizijo, sprejmimo svojo prihodnost

»Vstani ... in razsvetlil te bo Kristus.« Ef 5,14

Homilija generalnega ministra za praznik porcijunkulskega odpustka

KOT ČLANI »VESOLJNEGA BRATSTVA« IMAJO VSE STVARI ENAKO DOSTOJANSTVO IN POKLICANOST, KI JE OD BOGA

*»Hvaljen bodi, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem ... v sestri luni in zvezdah ...
Hvaljen, moj Gospod, v bratu vetru, ... sestri vodi ... bratu ognju, ...
v naši sestri zemlji, ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji ...
Hvaljen, moj Gospod, v onih, ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo,
in prenašajo slabosti in trpljenje.«*

Leto 2020 si bomo zapomnili kot leto velikih tegob in preizkušenj za ves svet. Pandemija koronavirusa (SARS-CoV-2) je tako ali drugače način prizadela prav vsako človeško skupnost na tem majhnem planetu Zemlja. Do danes je po vsem svetu umrlo več kot 650.000 ljudi, od tega 35.000 v Italiji. Več kot 17 milijonov ljudi je že zbolelo za virusom, a znanstveniki trdijo, da je to najbrž le majhen del vseh okuženih. Družbeno, kulturno, gospodarsko in duhovno življenje ljudi po vsem svetu – celotna naša življenja – so postavljena na glavo. Veliko ljudi je že utrpelo hude duševne motnje, zaradi katerih so nekateri izgubili upanje in storili samomor. Še bolj skrb vzbujajoče pa je, da se nam niti sanja ne, kako se bo virus razvijal. Zaradi tega je naša prihodnost zelo negotova.

Vse omenjeno nam vsem, ki smo se danes zbrali tukaj v Assisiju, da bi praznovali Porcijunkulski odpustek, močno bije v oči. Naši obrazi so prekrti z mas-

kami, med seboj ohranjamo socialno distanco, okrog hodimo v strahu pred nevidnim sovražnikom. Letos se je na romarskem praznovanju na tem svetem kraju zbralo manj romarjev in vsakoletni »franciškanski pohod mladih«, ki naj bi praznoval 40. obletnico, bomo morali prestaviti.

Novi koronavirus pa je prav tako odprl oči več ljudem, upam, da je odprl oči nam, ki smo se tukaj zbrali v molitvi, za globoke, dolgotrajne, družbene in ekološke rane, ki se skrivajo pod površjem v večini družb, če ne celo v vseh. Te rane, simboli resnega družbenega in institucionalnega greha, so v nedavni preteklosti pritegnile malo pozornosti med tistimi, ki so del večinskega ali »privilegiranega« razreda. To ne velja za tiste, ki jih štejemo med »manjšino«, ki so večino svojega življenja vsakodnevno doživljali hudo socialno oslabelelost in stisko. To se je zelo jasno pokazalo v okrutnem umoru Georgea Floyd, nedolžnega

temnopoltega moškega iz Minneapolisu v zvezni državi Minnesota v ZDA, ki ga je policist držal tako, da se je dušil. Čeprav ga je osem minut in šestindeset sekund prosil, naj ga spusti, da bi lahko zajel zrak z besedami: »Ne morem dihati«, mu tisti, ki jim je bila zaupana naloga reševanja življenj, niso izkazali usmiljenja. Toda stisko, kakršno je doživel George Floyd in njegov umor, doživljajo ljudje tudi drugje. Veliko ljudi po vsem svetu – v Angliji, Franciji, Italiji, Indiji, Južni Afriki, Braziliji, če omenimo le nekaj krajev –, ki jih sistematično izključujejo, jim ne dopuščajo drugega kot revščino, ki »ne morejo dihati« zaradi barve kože, družbenega sloja, v katerega so bili pahnjeni, zaradi verskih prepričanj ali spolne usmerjenosti. Trpljenje in stiske, o katerih govori sv. Frančišek, se ne dogajajo le na osebni ravni. Duhovni uvid svetega Frančiška, njegov klic k usmiljenju, odpuščanju in spravi ima tudi družbeno razsežnost, ki lahko vsakega od nas popelje h globokemu spreobrnjenju. To spreobrnjenje bo med učenci in misijonarji v družbi Kristusa, Marije in sv. Frančiška obrodilo sadove pristnega in pravičnega življenja, polnega veselja.

Nova pandemija koronavirusa nam zastavlja vprašanje še o nečem, kar je skrb vzbujajoče, kar povzroča vedno večje trpljenje in stisko pri veliki večini prebivalcev po svetu. Govorim o globokem družbeno-ekonomskem prepadu, ki se še pogloblja. Tisti, ki nadzorujejo sile gospodarske proizvodnje in distribucije – multinacionalne korporacije (Apple, Amazon, Facebook in Google) – bogatijo vznemirljivo hitro tudi v teh negotovih časih pandemije, medtem ko so revni, izključeni, nebelci vse revnejši, potisnjeni so na obrobje, na rob preživetja. Prav oni, ki se spopadajo z največjimi tveganji in nosijo najhujše posledice pandemije, ker se nimajo kam zateči, nimajo rezervnih virov in pomembnih družbenih dobrin. Hkrati smo priča tudi poglobljanju okoljske krize, neumornemu uničevanju naravnega okolja – deževnih gozdov; oceani, morja in reke; ozračje, ki zagotavlja kisik za naša pljuča; taljenje dveh »polov« in skrb vzbujajoči dvig morske gladine, kar pa večinoma revne, sili k temu, da zapuščajo domove in postanejo »okoljski begunci«. Vse te uničujoče družbene neenakosti in zlorabe narave ustvarjajo ugodne pogoje, v katerih lahko smrtonosni patogeni, ki so bili prej na varnem v zaščitenem naravnem okolju, preskočijo z živali na človeško skupnost in prinese-

jo nepredvidene nevarnosti in trpljenje. Pandemija SARS-CoV-2 nam je morda prvič v življenju omogočila, da smo prepoznali globoko povezanost vseh živih bitij in potrebo po tem, da se pokesamo in spremenimo svoje življenje.

Bratje in sestre, klic k kesanju, spreobrnjenju, odprtosti uma, srca in življenja za nov način skupnega življenja na tem planetu je zdaj nujnejši kot v katerem koli drugem trenutku v človeški zgodovini. Spreobrnjenje zahteva, da bomo slišali »tako krik zemlje kot krik revežev« (prim. Papež Frančišek, Hvaljen, moj Gospod, 49). Toda ali ni to tudi tisto, kar je imel v mislih Frančišek Asiški, ko je molil, da bi lahko vsi ljudje, in dodal bi še, celotno ustvarjeno stvarstvo, sprejeti v raj, doživeli tisto, kar sveti Matej imenuje »življenje po blagih« (Mt, 5,1-11), ki ga določa življenje v pravičnem odnosu z drugimi in z vsem stvarstvom?

Danes smo prišli do tega svetega mesta, do Porcijunkule, ki je kraj molitve, srečanja, odpuščanja, usmiljenja in ljubezni. Bog nas je pripeljal sem, da bi lahko še polneje vstopili v Božjo dramo Jezusovega odrešenjskega dejanja osvoboditve od greha in pravne moči križa, ki nas vabi, da iščemo pot nazaj k Bogu, drug k drugemu, k sebi in k stvarstvu. Prihajamo kot bratje in sestre, nosimo v svojih srcih, mislih in telesih vsako živo bitje, da bi lahko vsi sodelovali pri osvobajajoči moči božje pravne ljubezni. Kot pravi sveti Pavel: »Saj vemo, da celotno stvarstvo vse do zdaj skupno zdihuje in trpi porodne bolečine. Pa ne samo ono: tudi mi, ki imamo prvine Duha, tudi mi zdihujemo sami v sebi, ko željno pričakujemo posinovljenje, odrešenje svojega telesa« (Rim 8,22-23). Dejanje tega posinovljenja, tega odrešenja ni nič drugega kot popolna sprava vseh stvari v Jezusu Kristusu, ki jo je dosegel Jezus s smrtjo na križu (Kol 1,20). Tu se združita pričevanje svetega Pavla in svetega Frančiška in nam kažejo novo pot naprej, na kateri bomo lahko deležni milostnih posledic življenja v spravi.

Frančišek nam v svoji Hvalnici stvarstvu ponuja načrt poti za življenje v sreči, v ponovnem »raju«. V Hvalnici povečuje Božjo ljubečo navzočnost v vsem stvarstvu. V naravi išče napotke za to, kako naj oblikujemo svoje odnose z Bogom, med seboj in z naravnim svetom. V stvarstvu prepozna brata Sonce, sestro Luno in vse druge elemente, ki so kot klic, naj živimo v popolni odvisnosti od Stvarnika. Vabi nas, da odpremo svoje življenje

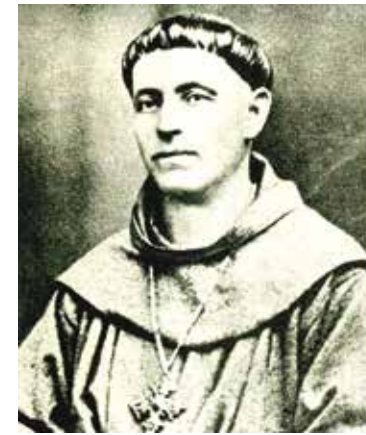

in spoznamo, da smo pristni člani »vesoljnega bratstva«, v katerem imajo vse stvari enako dostojanstvo in poklicanost, ki jim ga je dal Bog med stvarjenjem (prim. C. Vaiani, *Storia e teologia dell'esperienza spirituale di Francesco di Assisi*, Milano, 2013, str. 378). To eno in edino bratstvo, ta skupni dom je ustvaril Bog in mu dal poslanstvo: naj ljubi Stvarnika, mu služi in ga spoštuje s tem, da se člani bratstva ljubijo med seboj, si služijo in se spoštujejo. Ljudje in vse stvari so poklicani, da si pomagajo in se dopolnjujejo, ne pa tekmujejo med seboj in se uničujejo. Odgovorni smo drug za drugega, zlasti za revne in izključene. Soodgovorni smo za življenje naravnega okolja, zato moramo izkazovati hvaležnost in spoštovati omejitve narave, ne pa planeta potiskati na rob ekološke katastrofe.

»Pridite k meni vi, ki hrepenite po meni, naučijte se mojih sadov. Spomin name je namreč slajši kot med, moja dediščina presega sat medu« (Sir 24,19-20). Te tolažilne besede nam vlivajo upanje, da bo Bog vedno

usmiljen, da nas bo vedno sprejel nazaj, ne glede na to, kako daleč bomo v življenju zašli od njega in ne glede na to, kako daleč so se naše človeške skupnosti oddaljile od dejavne ljubezni, skrbi, pravičnosti in usmiljenja do vsakega človeka in do naravnega sveta, našega skupnega doma.

Bratje in sestre, Bog nas s tem velikim praznikom porcijunkulskega odpustka v Assisiju poziva, naj opustimo vse, kar vodi v smrt, vse, kar nam jemlje Božje usmiljenje, odpuščanje, mir in veselje. Vabljeni smo k temu, da živimo kot ljubljene otroci ljubečega Boga, namenjeni za svobodo, za ljubezen in za Boga. Tukaj ne more biti prostora za strah, za izključevanje, za brezbriznost ali nedejavnost. V Božjem raji so vsi dobrodošli, vsem je odpuščeno in vsi so ljubljene. Naj nas Marija, Jezusova mati, sprejme v svoj objem in nam naklanja tolažbo, ko se skupaj znova zaobljubljamo, da bomo živeli v pristnem prijateljstvu z Bogom, drug z drugim in z našo materjo zemljo, našim skupnim domom.

Škof Córdoba (Argentina)

ČASTILJIVI BOŽJI SLUŽABNIK, MAMERTO ESQUIÚ OFM

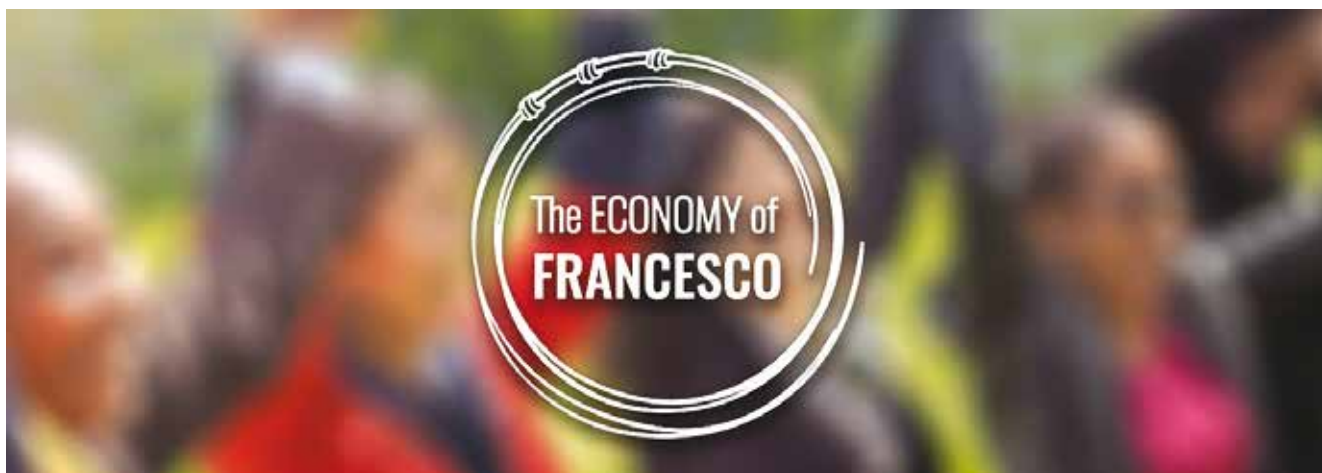
Razglasitev odlokov Kongregacije za zadeve svetnikov

Sveti oče je 19. junija 2020 med avdienco sprejel njegovo eminenco kardinala Angela Becciuja, prefekta Kongregacije za zadeve svetnikov. Med avdienco je papež pooblastil to kongregacijo, da razglasi odlok o čudežu, pripisanem posredovanju častiljivega božjega služabnika Mamerta Esquiúa iz Reda manjših bratov, škofa iz Córdoba (Argentina); rojenega 11. maja 1826 v San José de Piedra Blanca (Argentina), ki je umrl 10. januarja 1883 v La Posta de El Suncho (Argentina).

Častiljivi Božji služabnik **Mamerto Esquiú OFM**

Častiljivi Božji služabnik Mamerto Esquiú (1826-1883) je leta 1841 vstopil k manjšim bratom v Provinci Marije Vnebovzete v Argentini. Kot duhovnik se je še posebej odlikoval pri pridiganju, zaradi česar so ga cenili tako v Cerkvi kot tudi v političnih krogih. Njegovi pozivi k miru, bratstvu in državljskemu sodelovanju so pripomogli k ustvarjanju družbenokulturnega ozračja in rojstva nove Argentinske zvezne države. V duhu služenja in oznanjevanja je med letoma 1855 in 1862 oče Esquiú sprejel dejavno politično vlogo namestnika in člana upravnega sveta Catamarce. Ker se je želel vrniti v redno frančiškansko življenje se je leta 1862 kot apostolski misijonar preselil v Bolivijo. Leta 1870 bi lahko postal škof v Buenos Airesu, vendar se je imel za nevrednega in je zato zapustil državo ter odšel na romanje v Sveto deželo, Rim in Assisi. Leta 1879 ni več mogel zavriniti imenovanja za škofa Córdoba. Posvečen je bil 12. decembra 1880. V svoji službi se je odlikoval s svojimi nazori in avtoriteto ter spodbujal svetost, ki je v srcu duhovniškega življenja in krščanske dolžnosti. Temelj njegovega izjemnega pastoralnega delovanja sta bila njegovo goreče molitveno življenje in edinstvo s Kristusom. Apostolski naporji so ga izčrpali, zato je 10. januarja 1883 nenadoma umrl. Leta 2006 je bil razglašen za častiljivega Božjega služabnika. Čudež za svetništvo se je zgodil v škofiji Tucumán v Argentini leta 2016, ko je ozdravela novorojena deklica, ki je trpela za hudim osteomielitisom stegenice.

SPLETNI DOGODEK »FRANČIŠKOVA EKONOMIJA«

uradno potrjen, odvijal se bo od 19. do 21. novembra

Frančiškova ekonomija, mednarodni dogodek z mladimi ekonomisti in podjetniki, ki ga spodbuja sveti oče, bo potekal od 19. do 21. novembra 2020.

Glede na trenutne izredne zdravstvene razmere po vsem svetu se je Organizacijski odbor v dogovoru s Svetim sedežem odločil, da se bo mednarodni dogodek Frančiškova ekonomija odvijal od 19. do 21. novembra, vendar v celoti po spletu, z neposrednim prenosom mladih sodelujočih in govorcev. Potrdili so tudi 'virtualno' udeležbo papeža Frančiška.

Naslednje srečanje bo v Assisiju in je predvideno za jesen 2021, če bodo okoliščine dovoljevale dejansko udeležbo sodelujočih. Dogovorjeni datum – v dogovoru s Svetim sedežem in glede na razvoj pandemije – bodo še potrdili.

Organizacija dogodka Frančiškova ekonomija 2020 na spletu bo vsem mladim, ki so se prijavili na prireditve, omogočila enotno sodelovanje, lahko bodo spregovorili o svojih izkušnjah, delu, predlogih

in razmišljanju, ki so se pojavili v zadnjih nekaj mesecih v dvanajstih vaseh. Odbor si prizadeva zagotoviti inovativni, participativni in globalni program, ki bo ohranjal edinstvene elemente Frančiškove ekonomije (skupinske delavnice, plenarna zasedanja s slavnostnimi govorniki, kraji in duhovnost sv. Frančiška, tišina in meditacija, umetniške predstave in razstave, intervjuji) in bo prireditev obogatil z možnostmi in jeziki, ki jih ponujajo digitalna sredstva.

Danes je Frančiškova ekonomija gibanje mladih z idejami, ki si upajo povedati, kdo so. Navzoče je po vsem svetu in raste ter želi spremeniti sedanje gospodarstvo in dati dušo gospodarstvu prihodnosti. Današnji svet še nikoli ni tako zelo potreboval ustvarjalnosti in ljubezni mladih, ki kot obrtniki prihodnosti ustvarjajo Frančiškovo ekonomijo in si utirajo pot med »že« in »še ne«.

Za več informacij in spremljanje spletnih dogodkov si oglejte spletno stran: www.francescoeconomy.org

Št. 054/2020

Ljubljana, 15. september 2020

Zapisnik 10. redne seje provincialnega definitorija

Deseta redna seja provincialnega definitorija je bila v torek, 15. septembra 2020, v samostanu sv. Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani. Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; definitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Pepi Lebreht, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj in tajnik province p. dr. Tadej Strehovec. P. dr. Robert Bahčič, vikar province, je bil opravičeno odsoten. Seja se je začela z molitvijo, ki jo je pripravil p. Bernard Goličnik.

1. Sprejem zapisnika 9. redne seje provincialnega definitorija

Provincialno vodstvo je potrdilo zapisnik 9. seje definitorija.

2. Plenarni svet province

Provincial je predstavil dnevni red plenarnega sveta province, ki bo v sredo, 23. septembra 2020, na Viču. Osrednja tema plenarnega sveta bodo odnosi v naših bratstvih.

3. Koledar province in termini provincialnih duhovnih vaj v letu 2021

Provincialno vodstvo je potrdilo termine provincialnih duhovnih vaj:

- 14.-19. 2. 2021 Brezje (voditelj škof Metod Pirih)
- 13.-18. 6. 2021 Nazarje (voditelj p. Vili Lovše DJ)
- 22.-27. 8. 2021 Sveta Gora (voditelj p. Bernard Goličnik)
- 29.8.-3.9.2021 Assisi (voditelj p. Janez Šamperl)

Provincialno vodstvo je potrdilo tudi koledar province za leto 2021. Koledar bo objavljen na spletu.

4. Pregled nameravanih vzdrževalnih in preureditvenih del v posameznih hišah

Provincialno vodstvo se je seznanilo s pregledom nameravanih obnovitvenih del in investicij v naših samostanih.

Naslednja seja definitorija bo v torek, 20. oktobra 2020, ob 9h v samostanu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. Provincialno vodstvo je definitorialno sejo zaključilo ob 12. uri z molitvijo in skupnim kosilom.

p. Tadej Strehovec
Tajnik province

T. Strehovec

19. avgust 2020

ZAPISNIK IZREDNE SEJE JKPM OFM V ZAGREBU

*Izredne seje so se udeležili vsi provincialni ministri JKPM
in tajnik p. Robert Bahčič.*

Seja se je začela ob 14. uri z molitvijo, ki jo je vodil predsednik Konference fra Miljenko Šteko. Sledil je pozdrav in dobrodošlica novoizvoljenemu provincialu zagrebške province fra Milanu Krištu.

Provinciali so prebrali in sprejeli zapisnike zadnjih treh sej JKPM.

BRATSTVO BL. EGIDIJA V PAZINU

Provinciali so se seznanili s poročilom o vizitaciji skupnosti v Pazinu. Vizitacijo je opravil fra Ilija Vrdo-ljak. Skupnost pripada bratstvu bl. Egidija, ki je pred desetimi leti nastala v Palestrini na pobudo takratne-

ga generala reda kot odgovor na potrebo vračanja h koreninam reda, ki na začetku ni bil samostanski, ampak beraški.

Bratstvu v Pazinu so provinciali JKPM dali dovoljenje za tak način življenja za določen čas. Po tem obdobju bodo provinciali presodili ali s tem poskusom nadaljevati ali ne. V razpravi smo ugotovili, da je njihovo poslanstvo med brati v provincah JKPM malo poznano, čeprav je skupnost v Pazinu prisotna že nekaj let. Provinciali jim bodo predlagali naj več naredijo za svojo prepoznavnost. Bratje v Pazinu naj do prihodnje seje JKPM povedo kdo od njih je pripravljen nadaljevati s takim načinom življenja, kdo od njih pa se želi vrniti v svojo provinco.

SLUŽBE V JKPM

Predsedništvo komisije za pravičnost, mir in ohranitev stvarstva pri JKPM je prevzel fra Milan Krišto, novoizvoljeni provincialni minister province sv. Cirila in Metoda. Fra Milan je bil izvoljen tudi za delegata za hišo molitve in bratstva v Pazinu.

Fra Jozo Marinić je prosil za naslove na novo imenovanih provincialnih tajnikov za misijone in evangelizacijo.

Vsa dogovorjena srečanja posameznih področjih v okviru JKPM so bila zaradi epidemije korona virusa odpovedana.

BESEDILO PRAVILNIKA TAJNIŠTVA ZA FORMACIJO IN ŠTUDIJ PRI JKPM

Ugotovljeno je bilo, da se v tiskani knjižici Statuti in pravilniki JKPM OFM na straneh 13 do 15 nahaja napačno besedilo. Izglasovali smo, da se besedilo popravi in knjižica ponovno natisne.

PRIROČNIK ZA GWARDIJANE

Predsednik Konference fra Miljenko Šteko je član JKPM obvestil, da je v hrvaščini natisnjeno 1500 izvodov Priročnika za gvardijane in da bo dokument predstavljen 22. septembra 2020 v Imotskem.

GENERALNI KAPITELJ

Generalni defnitor fra Ivan Sesar, ki se je tudi udeležil seje JKPM v Zagrebu, je provinciale obvestil, da bo generalni kapitelj v Rimu od 3. do 8. julija 2021. Če bo zaradi epidemije korona virusa prišlo do spremembe, bo generalni kapitelj v Rimu od 6. do 21. septembra 2021. Generalni kapitelj bo v kapucinskem kolegiju International College »San Lorenzo da Brindisi«.

Do 30. 11. 2020 je potrebno v tajništvo generalnega kapitlja poslati ime brata neduhovnika, ki bo v imenu JKPM sodeloval na generalnem kapitelju.

RAZNO

Fra Jozo Marinić je obvestil, da je njihova Provincia pripravila Ratio Studiorum. Besedilo je pripravil fra Mile Babić. Ratio Studiorum so pripravljene deliti z drugimi provincami.

Fra Milan Krišto je seznanil provinciale JKPM s potrebo obnovo samostana in cerkve na Kaptolu v Zagrebu. Veliko je vprašanj kako nadaljevati z obnovo. Težava je zvonik. Zaenkrat še ne vedo, ali ga bodo popravili ali zrušili. Že postavljeni oder predstavlja velik strošek, dela pa zaradi zvonika zaenkrat stojijo.

Provinciali so potrdili fra Franja Vuka iz Hrvaške province sv. Cirila in Metoda za nacionalnega asistenta Frančiškove mladine na Hrvaškem.

Zagrebške klarise so prosile za pomoč pri obnovi samostana sv. Klare. Z njimi bo stopil v stik fra Miljenko Šteko.

Bratje Zadarske province so se na referendumu z veliko večino odločili, da bodo postali odvisna kustodija. Katere province? Največ glasov sta dobili zagrebška ali mostarska provinca. Provinciali JKPM so se odločili, naj se izvede še en referendum na katerem bodo bratje izbirali med tema dvema predlogoma.

NASLEDNJA SEJA JKPM

Naslednja seja JKPM bo 22. septembra 2020 v Imotskem.

*zapisnikar
p. Robert Bahčič, tajnik JKPM*

MOČ POKLICANOSTI – POSVEČENO ŽIVLJENJE DANES

Posvečeno življenje, ki daje misliti.

Na katere posvečene osebe mislim? Mislim na tiste posvečene osebe, ki nimajo ambicioznih želja, ki ne delajo hrupa, ampak delujejo brez pripisovanja pomembnosti samim sebi. To so tiste osebe, ki imajo nekako temeljno, bistveno ponižnost. Stran 18

Posvečeno življenje odgovarja naslednji temeljni ideji: v globini živeti klic zaljubljenega Jezusa. Stran 20

Pot pokoncilске preнове:

Eden najresnejših sovražnikov, ki ga je imelo in ga lahko ima posvečeno življenje, je ideologija. Ko prevlada ideologija, se to navadno vedno konča slabo. Stran 25

Da bodo odnosi med nami boljši

Sveti Duh želi in ustvarja različnost in hkrati harmonijo. Vsi se moramo naučiti boljših vzajemnih odnosov znotraj Cerkve in biti tako učinkovite priče občestva. Hudič je sovražnik harmonije. Stran 30

Posvečeno življenje se dobro in prav razume samo znotraj evangelijskih kategorij. Stran 31

Kar smo se naučili na poti

Pot posvečenega življenja je pot cerkvene vključenosti. Stran 35

Iti k začetkom posvečenega življenja v naših ustanovah pomeni iti h korenini, da bi tam pili kakor v vodnjaku in da bi lahko danes ustrezno odgovorili. Vrnitev k začetkom je pomembna, da bi lahko živeli sedanjost in gradili prihodnost. Stran 36

Jezusova prisotnost je vse. Tam je moč posvečene poklicanosti. Posvečeno življenje, kjer bi Jezus ne bil prisoten s svojo besedo v evangeliju, s svojim navdihom – ne deluje. Stran 37

Kadar govorimo o preroški razsežnosti posvečenega življenja, govorimo o izhodu iz samega sebe, ven, v gorečnost zaljubljenega Jezusa, z vžganim srcem – in da to postane drugim, morda, prihodnost. Stran 38

Na poti do zrelosti posvečenega življenja

Dar razločevanja daje posvečeni osebi potrebno zrelost. Danes je odraslost temeljnega pomena v posvečenem življenju. Posvečena oseba ne more biti kot otrok. Biti mora odrasla. In pri tem je razločevanje ključ. Stran 44

Veliki izzivi ... borne moči

Če vzdržujemo veliko strukturo, ki ne služi več, tedaj uničujemo razlog rezultata dela in uničujemo tudi posvečeno življenje, ki ga živimo. Ne zatekajmo se v rezultate dela zato, da bi se izmaknili dejavni sposobnosti karizme. Strani 46 in 47

Posvečeno življenje: preroška moč

Poklici so odvisni od preroške moči, ki naj bi jo imelo posvečeno življenje. In moč poklicanosti se prevede vedno v veselje. Če ni moči v tem načinu življenja po ustanovitveni karizmi, ne bo priklicalo nikogar ali pa bo priklicalo samo neuravnovešene in bolne osebe. Stran 50

Vprašati Gospoda

Kako naj se pripravimo, da bomo bolje sprejeli možne poklice? Živeti veselje posvečenosti. Mladi nto vidijo in pridejo. Ker vidijo moč poklicanosti. Če pa vidijo zdolgočasene ljudi, ljudi, ki ne znajo reševati svojih sporov, potem ne pridejo, se ne pridružijo. Pričevanje veselega posvečenega življenja je tisto potrebno. Ni treba ničesar drugega. To je najboljša propaganda. Stran 58

Jezusova zmaga: križ

Uboštvo je nekaj temeljnega. Kot hrbtenica. Ključno. Ko manjka uboštvo, pade vse. Molitev mora biti resnična. Če se ne moli dobro, stvar ne gre naprej. Strani 60 in 61

Ponovno moramo pridobiti duha adoracije Očeta v Duhu in Resnici. Adoracija nam pomaga pravilno stati pred Bogom. Stran 62

Vzgajati se za služenje svetemu in zvestemu božjemu ljudstvu

Vzgojitelji morajo biti duhovni očetje. Biti morajo možje in žene razločevanja, usmiljenja in potrpežljivosti. Stran 64

Klerikalizem – to so osebe, ki živijo z značajem aristokrata v odnosu do drugih. Klerikalec se ne prepozna v ljudstvu. Stran 65

Vzgoja mora temeljiti na štirih stebrih: duhovno življenje, skupnostno življenje, življenje v izobraževanju ter apostolsko življenje. Vse to se mora nenehno prepletati. Stran 66

Bolje je zapustiti duhovništvo ali posvečeno življenje, kot pa živeti dvojno življenje. Stran 70

Ni možno rasti v posvečenem življenju brez osebe, ki te spremlja. Osebe same ne morejo hoditi. Stran 70

Pot dialoga

Veliko je duhovnikov, redovnikov in redovnic, ki ne znajo poslušati. In sprašujem se: če ne znaš poslušati svojega brata ali sestre, ki ju imaš blizu, kako boš poslušal Boga, ki ga nimaš neposredno pred seboj? Znati poslušati je temeljnega pomena. Stran 71

Varovati se posvetnosti

Posvetnost se prilepi nate. Potrebna je velika askeza, rojena iz ljubezni in kontemplacije Jezusa, da se ne vdaš. So redovniki, ki na dnu srca ne vedo, ali so posvečeni ali laiki. Stran 73

Duhovna posvetnost išče človeško slavo namesto Gospodove slave. Stran 74

Življenje v skupnosti

Nikar ne zdrsnimo, ne padimo v hinavski način življenja v skupnosti. Tedaj postane posvečeno življenje protiznamenje. Stran 75

Kako bratstvo živeti bolje? Zelo potrebno se je ugrizniti v jezik. Zame je to asketski nasvet, eden najbolj rodovitnih za življenje skupnosti. Preden govoriš slabo o bratu ali sestr, se ugrizni v jezik. Če moraš brata glede česa opomniti ali če se s čim ne strinjaš, pojdi in mu reci. In če mu ne moreš reči, povej obzirno nekomu, ki bo lahko kaj razrešil, ki je pristojna avtoriteta, torej predstojnik ali predstojnica. In nikomur drugemu. Ne pa da godrnjaš nasproti bratom in jih opravljaš. Stran 76

Služba avtoritete

Drže predstojnika: moliti, imeti rad brate, poslušati ga. Predvsem pa se zanimati za svoje brate in sestre. Brez tega ni nič. Stran 78

Živeti uboštvo z veseljem

Uboštvo te pripelje do iskanja edinega bogastva, ki je v tem, kar te Gospod prosi. Gre za bogastvo odkritja, da živimo za služenje. Uboštvo pomaga živeti bližje Gospodu. Stran 79

Uboštvo pomeni živeti preprosto, brez umetno ustvarjenih potreb. Stran 79

Hodi v moji navzočnosti in bodi popoln

Če posvečeno življenje ne hodi, potem je že izgubilo. Če ne hodi v Božji navzočnosti, je izgubilo. Stran 84

Obiskovati prihodnost

Obzorje, kamor se je treba vedno znova postavljati, je obzorje Cerkve, ki je v pričakovanju svojega Ženina. Gre za upanje v Gospoda, ki prihaja, ki se vrača. Ta eshatološka razsežnost posvečenega življenja je pomembna. Poslanstvo mora vedno gledati pred seboj širše obzorje. Stran 85

Medgeneracijski dialog je danes bistven. Potreben je za ustrezno usmeritev, saj ne moreš gledati pravilno na prihodnost, če ne greš h korenini in ne govoriš s starejšimi. Nobenega resničnega preroštva ne more biti brez spomina. Stran 86

Poslanstvo, ki ga živimo skupaj

Jasen znak vitalnosti v redovih je dejstvo, ali so sposobni zbrati okrog sebe laike, ki so zavzeti za poslanstvo, ki se tam udejanja. Stran 91

Meja izobrazbe

Izobraziti se vedno pomeni zmagati. Resnica, dobrota in lepota so Božje. Kdor ni izobražen in ne krepi svojih sposobnosti dobrote, resnice in lepote, je na razpolago hudiču. Stran 93

Prava, resnična izobrazba, mora ohranjati ravnovesje med tremi človeškimi jeziki: jezikom razuma, jezikom srca in jezikom rok. Gre za učenje, kako se pravilno razmišlja, pravilno čuti in pravilno dela. Stran 93

Služenje da, hlapčevanje ne

Redovnik in redovnica sta poklicana za služenje. Služenje z velikimi črkami. Pa vendar se je na žalost v skupinski predstavi krivično dojemalo redovnice kot nižjo stopnjo, včasih se jih je uporabljale za hlapčevanje. Stran 94

Laudato si

Resnična odločitev za uboge je hkrati odločitev za stvarstvo. Poklicani smo oživiti močnejšo zavest, da braniti stvarstvo v jedru pomeni zavedati se, da bo vse prenovljeno. V liturgiji slišimo, da je bil Bog čudovit v ustvarjanju, da pa je bil še čudovitejši v prenavljanju, v odrešenju. Stran 96

Pripravi: p. Marjan Čuden, provincial

Plenarni svet province (23. 9. 2020)

KAKO LAHKO GRADIMO BOLJŠE ODNOSE?

Druženje in pogovor.

Da se radi družimo. Prijateljski pogovor lahko opogumlja, upošteva druge, poučuje, tolaži, spodbuja, spravlja v smeh, zaupa in veruje, snuje, razume, odobrava, vabi, svetuje, odpušča, govori resnico, izraža naklonjenost in ljubezen.

Skupna praznovanja.

Praznovanje je duša bratskega sožitja, če bratstvo ne praznuje nedelj, praznikov, rojstnih dni, godov, obletnic ..., potem je izgubila dušo in je kot mrtvo telo.

Praznik je predvsem polnjenje z ljubeznijo drugih. Biti skupaj. Če se kje lahko učimo lepega sožitja, se ga lahko za bratsko mizo.

Videti dobro in empatija.

Da raje vidim dobro kot slabo in znam pogledati na zadevo tudi z bratovega zornega kota.

Govorica čustev.

Prepoznavati svoja čustva in jih zna izražati. Ne pričakuj, da bodo drugi brali tvoje misli in se raje pogovarjaj!

Medsebojno razumevanje.

Zavest, da cilj pogovora ni v tem, da se vsi strinjamo, ampak, da se skušamo razumeti.

Jezik ljubezni.

Kjer je zdrav odnos tam vsi razumejo jezik ljubezni.

Zahtevnost in velikodušnost.

Da nismo zadovoljni z minimumom in da ne zahtevamo od drugih kar sami nismo dali.

Blagost in bratova dragocenost.

Da nismo prestrogi in če ima brat pomanjkljivosti zato še ni ničvreden.

Razdajanje in skrb zase.

Da znamo živeti za druge in ne zanemarjamo sebe. Iskrenost in obvladovanje impulzov. Da ne manipuliramo drug z drugim in da drug drugega ne obravnavamo po trenutnem razpoloženju.

Spoštovanje.

Da se veselimo bogastva ljubezni in talentov svojega brata. Nespoštovanje v bratstvu vedno vzbudi najtežja občutja. Največkrat je to zadnje dejanje pred prekinitvijo odnosa.

Zavedanje, da je brat dar.

Da se Bogu zahvaljujemo za svojega brata.

Sprava in brzdanje jezika.

Da znamo odpuščati in nimamo do brata strupeg jezika in misli.

Očaranost nad Bogom.

Da smo pobožni. Če kdo misli, da je pobožen, a ne brzda svojega jezika, temveč vara svoje srce, je njegova pobožnost prazna. Jak 1, 26

Zaupanje.

Zaupanje daje varnost, zato je zaupanje nekaj najlepšega bratstvu. Zaupanje in varnost – to je drugo ime za dom. Kaj je varno zaupanje v bratstvu? Vse mi lahko poveš, pa te zaradi tega ne bom sodil, poniževal, kritiziral.

Odpuščanje

Odpuščanje je najmočnejše dejanje, ki ga lahko naredite za gradnjo boljšega odnosa do brata.

Pozornost.

Pozornost nam pomaga, da se zlijemo v eno. S pozornostjo se nasprotja ublažijo. Pozornost mi pomaga oditi iz rutine vsakdanjika v bogastvo tvojega sveta. Bogastvo življenja črpamo s pozornostjo. Po-

zornost je izraz dobrohotnosti in varuje brate, da ne udarijo drug po drugem. Če so bratje drug do drugega pozorni, jih težje presenetijo slabi občutki, razdraženost in obsojanje.

Prijaznost.

Prijaznost pomeni, da bo vse, kar rečem ali storim, nenapadalno. Prijaznost ustvarja ljubezen. Prijaznost izraža iskreno skrb za brata. S prijaznostjo mu želiš najboljše in nimaš nobene želje, da bi ga obsojal. Prijaznost izraža naklonjenost in je vstopno mesto v bratovo srce.

Krotkost.

Le tisti, ki je blag, ne zbuja strahu. Le tisti, ki ne sprejema in ne uveljavlja nasilja v odnosu do drugih, je lahko graditelj razumevanja. Krotkost je uresničena ljubezen.

Miroljubnost.

Frančišek je prinašal mir, ker je k ljudem prihajal kot brat. Frančišek je našel mir srca, ko je poljubil go-bavca. V njem ni poljubil smrti, ampak brata.

Da blagoslovljamo brate.

Blagoslovljati brate pomeni odpovedati se sodbi nad njimi. Z blagoslovom jih sprejemamo v svoj srčni krog.

Molitev, dobrota, pohvala ...

Molitev nas osvobodi toliko odpadkov. Dobrota je za nas frančiškane vprašanje identitete. Dobrota omogoči prelivanje lastne duše v druge. S pohvalo potr-dimo potrebo po bratovi bližini in mu damo prizna-nje. Pohvala prinaša zdravilno uteho, pomirja ranjena čustva ter oživlja otožne in potrte brate.

Skupno delo.

Delo je vidna ljubezen in delo povezuje .

Žrtvovanje za brata.

Kdor se žrtvuje, upošteva dobro drugih. Plemenita žrtve spreminja kletev v blagoslov. Naša vera je darujoča. Taka je tudi bratska ljubezen.

Pogledati brata z vidika večnosti.

Veseliti se, da je tudi on na poti zveličanja.

Priprošnja k Svetemu Duhu.

Pridi Sveti Duh in prenovi odnose v naši provinci in nič ne bom imel proti, če boš začel s prenovi pri meni.

PRAZNIK POVIŠANJA SVETEGA KRIŽA

Križ nam pove, dp katere mere je treba ljubiti.
Križ nas uči ljubezni, ki se žrtvuje. Ljubezni lastno je, da se žrtvuje.
Jezus pravi, da večje ljubezni nima nihče, kot da kdo žrtvuje življenje
za svojega brata. Križ nas očiščuje navlake, ki bremeni življenje.
Zaupna vera nam govori, čeprav smo obremenjeni s križem,
stopamo naproti velikonočnemu jutru, nasproti Življenju z veliko začetnico.

Ob godu province vam želim veliko blagoslova!
p. Marjan

Samostanska obnova za mesec september

CELOSTNA LJUBEZEN DO NARAVE IN NJENO VARSTVO

Zaveza z naravo

Dragi sobratje, tokrat ne bom navajal obširno ta ali oni papeški, tudi ne redovni dokument. Vse to Vam je dostopno in ste v veliki meri prebrali že sami, posebno še izjemno papeško okrožnico *Laudato si*. Prav na zadnjem študijskem srečanju v Dragi se je tudi bivši evropski komisar in danes v Združenih narodih odgovoren za okolje, dr. Janez Potočnik skliceval na ta dokument.

Danes Vas vabim, dragi sobratje, da sledimo duhu te okrožnice in se tudi mi podobno kot naš sveti oče Frančišek in potem tudi naš papež, ki si je nadel njegovo ime, skupaj sklonimo k Svetemu pismu in se pustimo navdihniti od razodete Besede.

Ce najprej pomislimo na Asiškega Ubožca, se nam zdi malce čudno, da je Frančišek, ki je bil za svoj čas dobro izobražen (poleg italijanščine je znal tudi latinsko in po materi provansalsko), prosil duhovnika, naj mu on prebere odlomek iz Evangelija. Frančišek je intuitivno čutil to, kar danes razlagajo sodobni hermenevtiki, se pravi strokovnjaki za razlago besedil, da je namreč v svoji osnovi Biblija liturgično občestvena knjiga, ki jo je mogoče prav razumeti le kot živo besedo znotraj bogoslužne skupnosti. Le, kadar nas povezuje občestvena molitev v ljubezni, se nam razkrije pravi pomen Božje besede. Če pustimo, da nas poveže Sveta knjiga, bo med nami in nad nami Božji Duh in bomo lahko skupaj prišli do novih spoznaj.

I.

Sedaj pa skupaj preberimo prvo poglavje Knjige stvarjenja, ki smo ga vsi skupaj brali na velikonočno vigilijo: (*preberemo Geneza 1-1,31*).

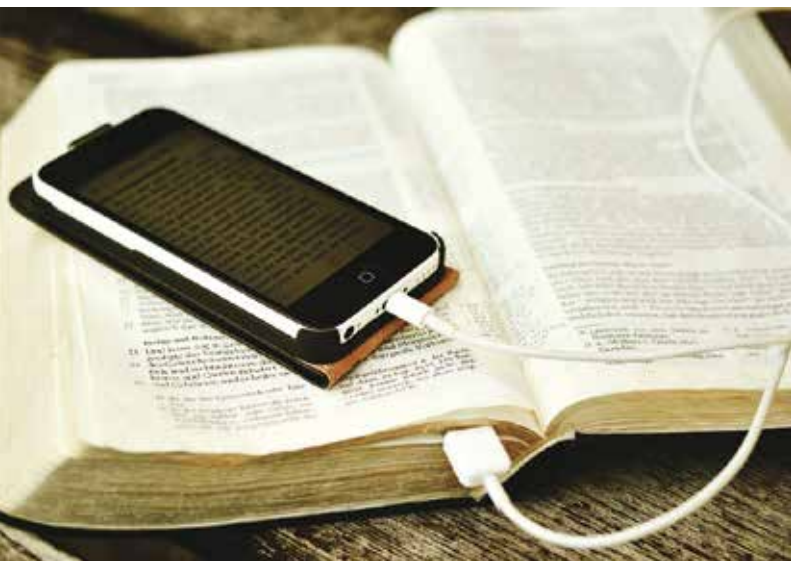
Kar smo brali, je čudovita melodična pripoved stvarjena v šestih dneh, kjer opis narašča v stopnjevanju vzhičenosti in je skandiran z petkratnim vzklikom: »In Bog je videl, da je dobro« ter se sklone z mogočnim akordom »In Bog je videl **vse**, kar je naredil, in glej, bilo je zelo dobro«.

Da je lahko prišlo do čudovitega finala, je Bog ustvaril človeka po svoji podobi. Zelo zanimivo, ne samo kot moža, ampak v različnosti, moža in ženo. Šele prva človeka bosta sposobna videti, kaj je ustvaril poprej, zato ju poliče: »glejta!«. S pojavom človeka tudi ostale stvari niso samo dobre, ampak besedilo pravi, da je **vse**, kar je videl, zelo dobro.

Poudarjam ta vidik. Navadno smo bili pozorni na vzdevek »prav« ali »zelo dobro« samo za človeka, ostale stvari so pač dobre, a človek je zelo dober. Toda besedilo pravi, da je bilo ob pogledu na celotno stvarjenje vse zelo dobro.

Iz tega prihaja dvoje spoznanj. Prvo pravi, da je Bog človeka res posebej ustvaril. Človek ni nastal po moti ali po spletu naključij. Toda istočasno vidimo, da Stvarnik v prvi oceni človeka ne ocenjuje ločeno od drugih reči, šele v sklopu, se pravi v povezavi s svetlobo, vodo, rastlinami in bilkami, nebesnim telesi, pticami, ribami ter vsemi živalmi je zelo dober.

Res je, da potem v drugi pripovedi o stvarjenju človeka besedilo še izrecneje poudari, da je človek izšel iz zemlje in da mu je Bog vdihnil svojega Duha. Toda potem še predno mu Bog podari življenjsko družico, mu pokaže vse živali. Se pravi, da se mora do njih opredeliti, jih poznati in poimenovati. Še redno se z Bogom pogovarja, in pogovarjati se ne more, ker še ni Eve, se v njem že prebujata modrost, spoznanje in vedenje, kajti pred njim se razgrnejo živa bitja, ki jih je Bog ustvaril. V odnosu do okolja, do narave, postaja moder, razlikuje stvari in išče svoj identiteto. To pomeni, človeške identitete ni brez njegovega odnosa do okolja. Prav je, da človeka ne opredelimo zgolj kot posameznika, ampak kot osebo, ki ima osebni odnos do drugega človeka, toda hkrati smo videli, da ima osebni odnos tudi do okolja. Narava, ki ga ne samo obdaja, ampak on sam je del nje, zato vse stvarstvo svojo raznolikostjo spada k njegovi osebni identiteti, spada k njegovemu bistvu. V odnosu do narave je človek Bogu podoben. Kajti tako, kot je Bog dal njemu ime, sedaj on poimenuje živalske vrste.

Judovski modrec Rachi se vprašuje, zakaj na začetku Biblije ni postavljena kakšna Božja zapoved ali neka obredno liturgična zahteva, da bi vedeli, da smo Božji otroci. In odgovarja, samo zato, da ti, človek, ne bi nikdar mislil, da ti svet pripada. Narava, ki ti jo Bog daje, ti ne daje v last. To je le dar, ki ga pa boš moral enkrat vrniti svojemu Stvarniku. Ti si le njen upravitelj.

Ampak vsi vidimo, da človek tehnične civilizacije ne sega samo po prepovedanemu sadu spoznanja, ampak, da hoče imeti nazaj izgubljeni raj, da bi se do njega lahko obnašal znova lastniško. Z naravo, katere absolutni lastnik bi rad bil počel karkoli mu pade na pamet, predvsem pa zaslužil. Tako izgublja tisto malo raja, ki mu a ješ ostalo in zabrisuje njegove sledove v naravi. Zato pravijo tako teologi kot filozofi, da je potrebno razvijati **etiko daru**. To pomeni, da doživljamo okolje in naravo kot dar, ki ga ne smemo zapraviti. Pomembno je, da ne samo sebe, tudi ne samo drug drugega, ampak tudi naravo doživljamo kot neizmeren osebni dar Boga, kot čudež življenja, kot presenečenje lepote. Toda tudi takrat, ko doživljamo drugega kot dar, se je potrebno osvestiti, da ta drugi ni sam, da k njemu, k njegovemu bistvu spada tudi njegovo okolje in narave. Če smo ga veseli in se ga radujemo, se moramo veseli in se radovati tudi naravnemu okolju v katerem živi in če ga želimo varovati, moramo varovati tudi njegovo naravno okolje, do katerega ima osebni odnos. To je najlepše vidno pri tradicionalnih ljudstvih, ki so globoko osebnostno, kulturno in civilizacijsko povezana z gozdovi, travniki, morji in so prijatelji živih bitij, ki jih obdajajo.

Vidimo, da ni mogoče doseči neke osebne spreobrnitve, h kateri nagovarja papež, če ne razvijemo tudi osebnega odnosa do narave in okolja. Seveda, prava oseba je samo človek, toda tudi narava ima do neke stopnje neko »osebnoost«, čeprav je ne moremo razglasiti, da je do nas osebno odgovorna. O tem danes veliko razglabljajo teologi, etiki in pravniki, kako bi lahko dali naravi status pravne osebe. Če bi narava dobila ta status, potem bi lahko govoril tudi o umorih in zločinih do narave. Ko je pred kratkim papež Frančišek sprejel francosko ekološko delegacijo, ki jo je vodil predsednik Francoske škofovske konference

Eric de Moulins Beaufort, so bili v njej pretežno laiki, med njimi pa tudi nekristjani in agnostiki. In papež jim je razložil, kako bi rad uvedel pojem »**ecocida**«, kar bi pomenilo pokol ali nasilno iztrebljanje različnih rastlinskih in živalskih vrst.

II.

Takšen osebni odnos do živih bitij, ki ga lahko človek razvije v odnosu do živih bitij, pa zasledimo v Noetovi zgodbi. Gre za odlomke od 6. do 9. poglavja Geneze.

Najprej vidimo, da Noe kaže resnično Božjo podobo, saj v imenu Boga varuje stvarstvo, vsa živa bitja. Danes bi rekli, da želi ohraniti biološko raznolikost. Toda bodimo pozorni, povodenj ali potop nastopi zaradi človeške hudobije. Zlo, ki ga povzroča človek, ni samo tragedija za ljudi, ampak za vse stvarstvo. Bog ob koncu pove, da odslej sveta ne bo več tako hudo kaznoval. To pomeni, da je tudi danes za podnebne spremembe, za povečevanja puščavskega sveta, za neprestane povodni, požare in izginotje vasi in mest odgovoren človek in ne Bog.

Toda, kar je v pripovedi o Noetu najbolj pomembno, je, da takrat, ko stopi znova na kopno, daruje Bogu in sklene z njim in vso naravo **zavezo**. Znova gre za dvoje pomembnih sporočil.

Prva je, da pristni odnos do narave vodi tudi k preseganju naravnega okolja in k dviganju v presežno, v duhovno. Noe daruje klavno daritev in dim se dviga v nebo. To pomeni hvalnico, zahvalo Bogu, da se je rešil in da je lahko rešil tudi vsa živa bitja. Naravo je mogoče ohranjati, če se odpremo k preseznemu, k temu, kar je onkraj narave, kjer je Božja dobrot in pravičnost. Bog sam se med nami ne sprehaja več ob večernem vetriču, kot sej v raju, zato ga je treba iskati po njegovih sledovih v naravi in se zazreti onkraj narave same. Prav ta moment življenja v naravi postaja danes zelo pomemben, ker so vedno številnejši ti, ki hodijo v naravo, da bi v njej našli presežno v njeni lepoti. Zato v njej meditirajo in molijo.

Druga stvar pa je sama daritev. V prvem poglavju Geneze imamo naročilo človeku, naj je od zrnja vseh

rastlin, medtem ko naj živalim »gospoduje«. Toda pojem gospodovanja ne izraža samo možnost vladanja, ampak je gospod prav tako ta, ki svoje podložne varuje in ščiti. Prav to pa počne Noe.

Pa vendar ne more čakati, da bo pšenica zrasla in jesti mora. Ker opravlja daritev Bogu, bo lahko od teh daritev jedel tudi sam in s svojo družino ostal pri življenju. Nasilje nad živalmi, ki ga mora izvesti zaradi daritve, je le v okviru svetega obreda, se pravi v okvirih sakralnega. Religiozni obred, sveto in sakralno skupaj z etiko sicer dovoljuje nasilje, a ga hkrati tudi zelo omejuje, saj ga dovoljuje le v strogih oblikah. Se pravi le takrat, ko gre za preživetje, ko je obred povezan z etičnostjo. Etika narekuje odgovoren odnos do živali in do življenja. Spomnimo se, da so stari molitveniki imeli pri pripravi na sveto spoved, tudi vprašanje: Ali sem bil grob do živine?

Toda pomemben je tukaj predvsem pojem **zaveze**. Zaveza je bila na Vzhodu posebna pogodba, ki je vezala tudi enostransko. Tako se je Bog vedel do Izraela in ni nikoli prelomil zaveze, čeprav je to neprestano počel Izrael. Podobno Noetova zaveza, ki jo je sklenil z vsemi živimi bitji in Bogom, odslej veže človeka tudi takrat, ko se narava do človeka obnaša nasilno z elementarnimi nezgodami. Človek je ne more kaznovati.

Kristjani bi lahko z naravo naredili takšno zavezo in potem povabili k njej vse ljudi dobre volje.

III

In v tretjem, zadnjem delu, ki pa bo mnogo krajši, se še posebej pomudimo ob odnosu do narave, ki ga je imel naš oče sveti Frančišek.

Pri njem res lahko govorimo o celostni ljubezni do Boga, sočloveka in narave. Danes v etiko uvajamo temeljni pojem sočutja. In tukaj je Frančišek še posebej sodoben in navdihujoč.

Vidimo, da je sočuten do Križanega, zato ga ta gradi s svojimi ranami.

Vidimo, da je sočuten do revežev, bolnih in stiskanih. Nikogar ni prezrl, tudi lačnega brata ne, ki se ni zmozel postiti.

Morda nismo bili dovolj pozorni, da je Frančišek sočuten do vseh živih bitij. Če vse živali in vsa bitja vabi, naj slave Boga, je to zaradi tega, ker je sposoben z njimi čutiti in jim privoščiti največjo srečo, peti hvalnico Bogu.

Toda prav sočutje do izginjanja živalskih in rastlinskih vrst, do iztrebljanja in ugonobitve živih bitij, nas lahko vodi, da uvidimo nujnost uporabe novega izraza **ecocid**.

Doslej smo Frančiškovo željo, da je pred smrtjo brate prosil, naj ga slečejo in golega položijo na zemljo, razumeli kot višek njegove skromnosti in uboštva. Vsekakor to drži, toda hkrati je Frančišek hotel z vsem svojim telesom poljubiti to dobro zemljo, kajti on je verjel, kar pravi Sveto pismo, da so zemlja, zrak in veter, voda, rastline in živali nekaj zelo dobrega, zato lahko skupaj z njimi hvalimo Boga.

Pa dajmo sedaj ob koncu tega premišljevanja zmoliti ali zapeti Frančiškova hvalnico stvarstvu:

In iz vse ga, kar smo povedali, še nekaj iztočnic za pogovor:

1. Kako sam sebe opredeljujem? Katera pokrajina, narava, je del moje osebnosti, del moje identitete? In podobno, s katerim naravnim okoljem je naša skupnost povezana? Ali ima tudi »okoljsko identiteto«?

2. Ali tudi sam in s svojimi brati gojim svojo identiteto v odnosu do narave? Koliko sva sam in moja skupnost povezana z gozdovi, kmetiskim življenjem, svetom gora in morja? Ali je v tem stiku z naravo, tudi razsežnost presežnosti. To presežnost ali duhovnost do narave vnašam tudi v katehezo?

3. Sem kot posameznik in kot del skupnosti pripravljen za ohranitev lepote narave, posebno še za biološke raznolikosti, tudi kaj žrtvovati? Kako je glede goriva za avtomobil, z izpustnimi plini, glede kurjave, materialov pri obnavljanju samostana, ločenih odpadkov?

In za sklep:

Kaj je v mojem osebnem življenju in življenju moje skupnosti prepoznavno, da sem, da smo Frančiškovi sinovi?

P. Edi Kovač

EVANGELIJ STVARJENJA – PAPEŽEVO FRANČIŠKANSKO GLEDANJE

Iz Priročnika za preučevanje okrožnice Hvaljen, moj Gospod, ki ga je leta 2015 izdala Medfrančiškanska komisija za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva

Papeč Frančišek v drugem poglavju okrožnice Hvaljen, moj Gospod iz predstavitve različnih bolezni, ki pestijo svet in človeško družino, preide k razvijanju načrta za ravnanje, ki temelji na veri in Svetem pismu. Začne s tem, da ponovno poudari nujnost dialoga med znanostjo in vero: »Če si resnično želimo priti do ekologije, ki bi nam dopustila popraviti vse, kar smo uničili, ne smemo zanemariti nobene veje znanosti in nobene oblike modrosti, niti verske z njeno lastno govorico ne. Poleg tega je katoliška Cerkev odprta za dialog s filozofsko mislijo, in to ji odpira pot do raznih sintez med vero in razumom« (LS 63).

Papež spomni, da smo ljudje del božjega načrta za stvarjenje (LS 65). Ustvarjeni smo bili za odnos z Bogom, z bližnjim in z zemljo, na kateri živimo; greh te odnose pretrga, še zlasti miselnost, da smo prevzeli božjo vlogo, ki ne upošteva dejstva, da smo tudi mi ustvarjeni (LS 66). Namesto da imamo zemljo in božja bitja za nam »podvržena« (1 Mz 1,28), s čimer opravičujemo, da z njimi in drug drugim delamo kot nas je volja, smo poklicani k odgovornemu upravljanju (LS 67-69).

Papež Frančišek vedno znova poudarja svetopi-semko sporočilo, da je »vse med seboj povezano« (LS 70). Upanje lahko povrne že en sam človek in v sobotnem počitku je modrost (LS 71). Premišljevanje o stvarjenju nas lahko vodi k slavljenju, zahvaljevanju in poglobljanju vere v odrešujočo božjo ljubezen do nas in k večji želji po pravičnosti (LS 72-74).

Papež razlikuje med naravo (»sistem, ki ga je mogoče razčlenjevati, razumeti in z njim upravljati) in stvarjenjem (»dar, ki prihaja iz Očetove za vse odprte dlani, kakor stvarnost, ki jo prežarja ljubezen, ki nas kliče k vesoljnemu občestvu) (LS 76). Kot »red ljubezni« (LS 77) se mora stvarjenje razvijati naprej, za kar sta potrebna stalno delo Svetega Duha in sodelovanje človeka, pa tudi našo ustvarjalnost in iznajdljivost, ki se pogosto kaže v znanosti (LS 78-81). Kot ljudje, ki živimo v odnosih, in subjekti, ki soustvarjamo, smo poklicani, da z drugimi živimi bitji ravnamo kot s subjekti, s katerimi se srečujemo, in ne kot z objekti, ki so nam podvrženi ali jih imamo pod nadzorom.

Papež Frančišek opozarja: »Ko na naravo začnemo gledati zgolj kot na predmet dobička in koristi, ima to hude posledice za družbo« (LS 82). Namen in cilj veselja je popolnoma drugačen: »Cilj kozmičnega razvoja je v božji polnosti, ki jo je vstali Kristus, jedro vesoljnega zorenja, že dosegel. ... Človek, obdarjen z razumom in ljubeznijo, pritegnjen v Kristusovo polnost, pa je poklican, da vse stvarstvo privede k njegovemu Stvarniku« (LS 83).

To je zelo frančiškansko gledanje na stvari, ki je razloženo v naslednjih odstavkih: vsak del stvarstva ima svojo nalogo, ki mu jo je dal Bog, razkriva božjo dobroto in velikodušnost, je medsebojno odvisen in na določen način razodeva Boga, ne da bi zajel njegovo polnost (LS 84-88). Ta pristop je v Hvalnici stvarstva, ki je bila navdih za okrožnico, čudovito opisal sveti Frančišek (LS 87).

Ljubezen do stvarstva pa ne more zasenčiti »prednosti« človeškega bitja. Včasih »zaznamo pretirano zavzemanje, ki človeku odreka vsakršno prednost in se bojuje za druge vrste, češ da njihovega dostojanstva ne branimo z enako vnemo kakor dostojanstvo ljudi« (LS 90). »Čut notranje povezanosti z drugimi ustvarjenimi bitji ne more biti pristen, če srce ne premore nežnosti, sočutja in skrbi za druge ljudi« (LS 91). Skrb za naravno stvarnost je pravilna, če ne zanemarjamo svojih trpečih bratov in sester. Naslednji vprašanja sta povezani: »ko pa je – po drugi strani – srce resnično odprto za vesoljno občestvo(vanje), ni nič in nihče od tega bratstva izključen. Potemtakem je res, da se tudi ravnodušnost ali krutost do drugih ustvarjenih bitij tega sveta na neki način vedno prenaša na naš odnos do drugih ljudi« (LS 92).

Ker je zemlja s svojimi dobrinami v bistvu »skupna dediščina«, nas papež Frančišek z besedami svetega Janeza Pavla II. spomni, »da na vsako zasebno lastnino vedno pritiska družbena hipoteka« (LS 93). Naše naravno okolje je »skupno dobro« in odgovornost vseh (LS 95). Kristjani opravljamo to dolžnost po zgledu Jezusa, ki je ljudi povabil k razmišljanju o dobroti in lepoti sveta, živel v sozvočju z naravo in delal s svojimi rokami ter tako posvečeval človeško delo (LS 96-98). Če prepoznamo čast in odgovornost svojega klica, da živimo in delamo kot Jezus, se lahko pogumno soočimo s človeškimi koreninami krize, s katero se danes spopadamo.

Vprašanja za razmislek:

1. Sveti Frančišek je videl sebe kot »vesoljnega brata«, poklicanega, da živi v sozvočju z ljudmi in svetom okoli njega. Kako lahko v svojem življenju kot verniki, državljani, delavci in potrošniki to sozvočje bolje odsevamo?

2. Ali se vam zdi papeževo razločevanje med naravo in stvarjenjem koristno?

3. Kako lahko s pomočjo te okrožnice še drugače beremo in razlagamo Hvalnico stvarstvu svetega Frančiška?

4. Kaj pomeni za nas to, da se držimo božje zapovedi prvima človekoma, ustvarjenima po božji podobi iz 1 Mz 1,28 glede na to, da ima človeštvo »prednost« pri stvarjenju?

5. Kako lahko zaobljuba in izročilo evangelijskega uboštva pomaga drugim bolje razumeti okolje in ravnati z njim kot s »skupnim dobrim«?

SLOVESNE ZAOBLJUBE BR. JANA DOMINIKA BOGATAJA

V nedeljo, 4. oktobra 2020, je br. Jan Dominik Bogataj, v cerkvi sv. Antona Padovanskega v Ljubljani, izrekel slovesne zaobljube. V navzočnosti bratov, domače družine in številnih redovnikov, redovnic in prijateljev je zaključil leta začetne formacije in izrekel zaobljube pokorščine, čistosti in ubošva ter s tem postal polnopravno brat našega reda in naše province. Br. Janu Dominiku iskreno čestitamo in na nadaljnji redovni ter študijski poti želimo Božjega blagoslova. V nadaljevanju si lahko pogledate nekaj utrkov iz samega dogodka:

»FRANČIŠEK, UBOG IN PONIŽEN, GRE BOGAT V NEBESA«

Na prvo oktobrsko nedeljo smo v Slovenskem Marijinem narodnem svetišču obhajali rožnovensko nedeljo, ki je obenem tudi Frančiškova nedelja, ki pa je bila za Brezje še nekaj posebnega, saj predstavlja obletnico posvetitve cerkve in razglasitve bazilike Marije Pomagaj. Slovesno somaševanje je ob 10. uri vodil provincialni minister, p. Marjan Čuden, ob njem je somaševal rektor bazilike, dr. p. Robert Bahčič. Med sveto mašo sta p. Marjan Čuden in p. Robert Bahčič blagoslovila relikvijar sv. Frančiška Asiškega, izredno umetniško delo Christopha Steidl Porenta.

Rektor svetišča, p. Robert Bahčič, je v uvodu v sveto mašo dejal, da ga veseli, da relikvijar sv. Frančiška Asiškega v Slovenskem Marijinem narodnem svetišču blagoslovljamo v začetku novega tisočletja, ko praznujemo 800 letnico številnih častljivih jubilejev, ki so povezani s sv. Frančiškom in redom manjših bratov. Med drugim: 1219, srečanje s sultanom Melek-el-Kamelom; 1223, postavitve prvih jaslí v Grecciu; 1224, Frančišek prejme Kristusove rane na gori La Verna; 1226, Frančišek umre na goli zemlji pri Porciunkuli.

„Danes tukaj, na Brezjah, se oziramo v Marijo. Zupamo ji. Bližje nam je kot si sploh lahko predstavljamo, ampak danes, ker je Frančiškova nedelja se oziramo tudi v tega svetnika. On je Božjo Mater častil nad vse in jo je želel posnemati. Tako tudi v svetem Frančišku vidimo mehko Boga, vidimo milino, ker je z dobroto in nežnostjo prihajal k bratom ter se stram in v svojem času je s svojo srčnostjo ogreval cerkev, ker je postajala vedno bolj hladna. Frančišek je postavil Marijo za zavetnico svojega reda in svoje brate izročil pod njene peruti, da bi tam doživeli toplino in varstvo do konca sveta,“ je dejal p. Marjan. Spomnil je tudi na novo okrožnico papeža Frančiška z naslovom ‚Vsi Bratje‘. „Sveti Frančišek nam pove, da zaradi Kristusa, ko smo vcepljeni vanj, ni manj pomembnih življenj, da so vsa življenja nad vse dragocena in pomembna.“ Ob sklepu pridige, se je z besedami dotaknil tudi novega relikvijarja. „Relikvije v tej cerkvi bodo omogočale, čeprav boste prišli na Brezje, da boste tukaj doživeli Assisi, mesto, kjer je živel in kjer je bil pokopan. Kdorkoli je kdaj romal v mesto Assisi ve, da je to mesto mladosti duhovne svežine.“

Pridigi je sledila predstavitev in blagoslov relikvijarja. V uvodu je Frančiškovo pesem, Res je prijetno, za-

pel g. Marjan Bunič, v nadaljevanju je g. Alen Salihović prebral tekst o pomenu relikvij skozi zgodovino krščanstva in predstavil avtorja relikvijarja, Christopha Steidl Porenta.

Christoph Steidl Porenta je edini zlatar in srebrkovač v Sloveniji, ki izdeluje unikatni nakit, oblikuje kelihe, posode in skulpture. Njegovi izdelki so iz platine, zlata, srebra, bakra in dragih kamnov. Srebrkovaštva in zlatarstva se je izučil v delavnicah benediktinskega samostana v Würzburgu. Vsak kos, ki si ga zamisli, ročno izdelava. »V vsakem udarcu mojega kladiva se kali neka zgodba,« pravi Christoph. Izdelek je končan šele, ko dozori njegova zgodba. Relikvijar svetega Frančiška Asiškega je izredno umetniško delo, sestavljeno iz predstavitev prizorov življenja svetega Frančiška: Frančišek se odpove viteškemu življenju, Frančišek vrne svoja oblačila očetu, Ustanovitve reda manjših bratov, Frančišek pridiga ljudem, Frančišek pred sultanom, Frančišek postavi prve jaslice, Frančišek prejme Kristusove rane.

„Frančiškova relikvija je vdolana v deblo in tako je na koncu spet združeno z naravo,“ je izjemno umetniško delo opisal avtor Christoph Steidl Porenta. „Srčno upam, da boste skozi relikvijar bolj spoznali njegovo življenje in bodo njegove misli živele še naprej. Zares sem hvaležen, da sem dobil priložnost, da sem se lahko z vsem srcem izdelal relikvijar sv. Frančiška za Brezje,“ je še povedal Christoph.

Avtorju se je zahvalil p. Robert Bahčič in poudaril, da je bil vsak udarec kladiva umetnika rezultat globoke molitve, ki je pripeljala do čudovitega relikvijarja.

Po predstavitvi je sledil blagoslov in sklepna pesem, ‚Srečanje s svetim Frančiškom‘, g. Marjana Buniča.

Avtorja, g. Christopha Steidl Porenta, so v prezbitariju bazilike spremljali sobratje Malteškega suverena viteškega reda, katerega član je. Slovesnost so s petjem in igranjem polepšali pevke in pevci Cerkevnega mešanega pevskega zbora sv. Mihaela Olševke, z zborovodkinjo Mojco Gabrijel ter solistko Francko Šenk.

Iskrena hvala, Boglonaj vsem, ki so prispevali k nepozabni slovesnosti v čast svetemu Frančišku Asiškemu.

**Priprava: AS in AEF
Foto: Janez Kotar**

»BOG KLIČE TAKO, DA PRIŽGE LUČ DUHOVNEGA POKLICA«

Danes poleg praznika kronanja milostne podobe Marije Pomagaj praznujemo tudi angelsko nedeljo. Papež Klemen IX. je leta 1667 določil, naj bo praznik angelov varuhov na prvo nedeljo v septembru in pri nas je ta nedelja dobila ime 'angelska nedelja'. Na Brezjah je bilo popoldne zaznamovano s priprošnjo za nove duhovne poklice. Molitveno uro ter sveto mašo so pripravile frančiškanske župnije, vodila sta jo p. Vid Lisjak in p. Krizostom Komar. Slovesno somaševanje je na trgu pred baziliko Marije Pomagaj vodil provincialni minister Slovenske frančiškanske province, p. Marjan Čuden. Ob njem so somaševali: p. Krizostom Komar, frančiškanski samostan Novo mesto, p. Pepi Lebreht, frančiškanski samostan Ljubljana Vič, p. Vid Lisjak, frančiškanski samostan Ljubljana Center ter g. Niko Krajnc, župnija Dramlje. Za orglami je bil p. Tadej Inglič, frančiškanski samostan Brezje.

V uvodu v sveto mašo je prisotne romarje pozdravil p. Krizostom Komar, ki po smrti p. Leopolda Grčarja vodi molitev živega rožnega venca. Vsem se je zahvalil za darovane molitve, provinci alu, p. Marjanu Čudnu, pa za vodenje bogoslužja. »Ko opominjamo, opominjajmo na štiri oči, ne da bi kritizirali in ne da mi sami sebi olajšali vest. Edini naš motiv za opominjanje je misel na dobro. A

vendar, potrebno je najprej razčistiti sam pri sebi. Preden opominjamo, molimo.« Je v uvodnem delu pridige spregovoril p. Marjan Čuden, in nadaljeval: » Preko ljubezni spoznavamo Boga, ker nas Bog ljubi, smo tudi mi dolžni ljubiti drugega. Ljubezen mora biti v dejanjih, ne le v besedah. Ljubezen naj bi bila v služenju drug drugemu. Ljubezen ne beži od trpljenja, pomaga drugim nositi križ.« »Duhovni poklici so božji dar. Bog kliče tako, da prižge luč duhovnega poklica. A za to moramo moliti. Za duhovne poklice je potrebno krščansko veselje, veselje vere. Bog je naš prijatelj in iz takega vzdušja bodo rasli duhovni poklici. Naše prošnje izrekamo Mariji, njej zaupamo, ko jo v litanih imenujemo Kraljica angelov, duhovnikov in redovnikov, mučencev. Tu smo, ker Njej zaupamo, zato je bolj Mati kot kraljica. Ozri milostljive oči na nas, ko molimo za duhovne poklice, ker Tebi zaupamo. Prosimo te, Marija, daj pred Boga naše prošnje. Izprosi duhovnikov, po Gospodovem srcu. Duhovnik mora biti izmoljen, Marija, kraljica duhovnikov poklicev, prosi za nas.« Je pridigo zaključil p. Marjan Čuden.

Hvaležni smo, da smo s številnimi romarji skupaj lahko molili za duhovne poklice.

Pripravila: AEF

PRIHOD NEMCEV V FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN V MARIBORU, APRIL 1941

S. Veronika Verbič, provincialka ŠSFKK, je prinesla zapis, ki so ga sestre našle v arhivu, in govori o naših bratih v Mariboru. Žal. avtorja ni moč razbrati.

18. APRILA 1941. Sobratje so ravno molili Vesperae, ko je prišel na porto nemški oficir z neko gospodično. Zahteval je predstojnika. Ko je predstojnik prišel, mu je rekel, da si mora ogledati prostore. P. gvardijan je moral pristati na to; opozoril je le, da je ženskam zabranjen vstop v klavzuro. »Od danes naprej ni več klavzure«, je rekel oficir.

Ker bi užalostilo zlasti starejše patre, ako bi videli žensko v klavzuri, sem šel hitro na kor in naročil p. vikarju, naj nihče ne zapusti kora, dokler jih ne pokličem. Toda oficir je prišel z žensko tudi na kor. Ko si je ogledal vse prostore, je zahteval načrt samostana. P. Severin mu je pokazal razne risbe, a pravega načrta ni bilo mogoče najti. Nazadnje je rekel oficir, da potrebuje celo prvo nadstropje in da ga moramo v 24 urah popolnoma izprazniti. Na prošnjo p. gvardijana je podaljšal rok za dva dni. Zahteval je tudi, da moramo hodnike in stopnice tako pregraditi, da bomo popolnoma ločeni od prvega nadstropja. Takoj po kosilu smo šli na delo. Ker sta bili v prvem nadstropju knjižnica in župnijska pisarna, je bilo precej dela. Z žalostnim srcem je gledal p. Severin, kako prenašamo knjige iz knjižnice, saj smo tako rekoč uničevali njegovo življensko delo. Vse knjige smo znosili v drugo nadstropje in jih zložili brez pravega reda v sobo, kjer so bili spravljene cerkveni parametri. Ko so nam vzeli samostan, bi bila tudi naše knjige doletela ista usoda kakor sto tisoče slovenskih knjig po Štajerski. P. Valerijan pa je še o pravem času sprosil od komisarja, da so smeli rešiti knjižnico. Komisar je pristal na to pod pogojem, da znosijo knjige do 12. ure iz samostana. Bila je ravno nedelja. Župnik je to v cerkvi oznanil in prosil vernike, naj pridejo pomagati nositi knjige. Župnikovi prošnji se je odzvalo toliko ljudi, da so bile ob 11. uri že vse knjige v kapeli sv. Frančiška. Tako je za sedaj knjižnica rešena, a ne vemo, kaj se bo še z njo zgodilo. V petek popoldne in v soboto cel dan smo spraznjevali prvo nadstropje. Župnijsko pisarno smo prenesli v pritličje v pevsko sobo. Vsi patri so se preselili v drugo nadstropje. Tudi oratorij smo morali izprazniti; z žalostjo smo počastili Najsvetejše, ki ga je neki pater prenesel v cerkve. »Boga smo evakuirali«,

kakor se je izrazil neki gestapovec, ko smo podirali trapistovsko kapelico v Rajhenburgu. Ko smo prenašali pohištvo, se je nekaterih pollaščal dvom, ali se ne trudimo zastonj, morebiti le za nekaj dni. Pričakovali smo namreč, da nas bodo zapodili iz samostana, kakor so delali v Nemčiji in Avstriji; da bodo naredili kaj hujšega, ni nihče pričakoval.

V nedeljo 20. aprila, ko smo ravno sedli h kosilu, so naravnost vdrli v samostan gestapovci z neko uradnico. Vsa družina se je morala zbrati v obednici. Goste in obe cerkveni snažilki so zbrali na hodniku pred obednico. Nekaj stražnikov je vdrlo v obednico, drugi pa v kuhinjo, kjer so si kar z rokami postregli z mesom, ki je bilo pripravljeno za kosilo. Nato so zahtevali vratarja. Izročil sem jim ključke – nadomestoval sem namreč vratarja – kar sem jih imel. Ker nisem imel cerkvenih in še nekaterih ključev, so že začeli rohniti nad menoj. Vsa vrata, ki vodijo v cerkev in proti izhodu, so zaprli. Ker nekaterih vrat sploh nismo zaklepali, tudi ključev ni bilo mogoče najti. Tedaj je začela vpiti še uradnica, ki bi jo moral imenovati pravzaprav z drugim imenom, ki ga je zaslužila že s svojim obnašanjem napram razbrzdanim gestapovcem v samostanu vpričo nas samih. Najbolj me je pogrelo, ko se je to izpriježno ščene začelo dreti nad menoj v slovenskem jeziku. Odpadnica in izdajalka – kakršnih ni bilo malo – je za Judežev denar izdala svoj narod in prodala svojo poštenost. Nato so začeli ogledovati prostore, zanimale so jih zlasti shrambe in soba patra gvardijana. Dvema gestapovcema sem moral pokazati predstojnikovo sobo. Vse se je moralo izvršiti v naglici. Gestapovca sta me podila, po stopnicah in se smejala. Sprva sem mislil, da sta pač stražnika, ki morata izvršiti povelje, a kmalu sem spoznal, da z veseljem vršita svoj poklic, ki ni nič drugega kakor ropanje in uničevanje vsega, kar je v zvezi z Bogom. Soba p. gvardijana je bila še neurejena, ker se je moral prejšnji dan seliti. Gestapovec se je začel norčevati in očitati, da ne poznamo nobene reda, da smo lenuhi... Povedal sem, da sobe nismo mogli urediti, ker smo se prejšnji dan selili, a vsaka beseda je bila odveč. Tem ljudem sploh ni mogoče kaj dopovedati.

V obednici so nas postavili v dve vrsti. Vsi smo morali stati pozor, nihče se ni smel ozreti ne na desno ne na levo. Še manj spregovoriti kakšno besedo. Tako smo stali precej časa. Nato nas je izdajalka popisala:

ime, dan, mesec, leto rojstva, kraj rojstva, narodnost, poklic in koliko časa je že kdo v Mariboru. Ko smo bili vsi popisani, je gestapovec izbral tri patre, ki so morali znositi postelje in druge samo najpotrebnejše reči za tiste sobrate, ki so jim dovolili, da bodo smeli še ostati v samostanu, toda v pritličju pred klavzuro. Gestapovci so pustili v samostanu tri patre stare nad 70 let (p. Valerijana, p. Severina in p. Emerika) in dva brata (fr. Boštjana in fr. Paškala). Iz župnikove sobe so tudi odnesli majhno omaro, v kateri je imel spravljene hranilne knjižice in denar ubogih služkinj, da bi jih kdo ne okradel. Ko je bila ta omara na varnem, se je župnik oddahnil.

Čez nekaj časa je izbral gestapovec fr. Roka, fr. Aleša in mene. Peljal nas je na hodnik, kjer nam je v slovenščini naročil, naj vzamemo: odejo, skledo in žlico. Imeli smo dve, kvečjemu tri minute časa. Ker sem bil obut v sandale, sem le s težavo sprosil, da sme vzeti tudi čevlje. Nato so odprli vrata in nas vse tri odpeljali v policijski avto, ki je čakal pred samostanom. Ostali bratje niso nič vedeli, kaj se godi izven obednice. Pred samostanom se je zbralo mnogo ljudi, ki so prišli k večernicam, pa niso mogli v cerkve, ker so bila vrata zaprta. S solzami v očeh in s strahom so opazovali, kaj se godi s frančiškani. Ko se je avto začel pomikati naprej, sem tolažil sobrata, ki sta bila zbegana, ker nismo vedeli, kam nas peljejo. Pomahal sem ljudem v slovo, tudi oni so odzdravljali.

Odpeljali so na v Meljsko kasarno. Ko smo izstopili, nas je stražnik pozdravil s psovskami. Puško je držal tako, kakor bi hotel mahati po nas. Tudi z nogo nam je hotel dati pospeška, a ne vem, če ga je kateri dobil, ker smo bili precej urni. Stražnik nas je podil v drugo nadstropje, kjer je bilo zbranih nekaj mladih gestapovcev

starih od 18 do 25 let. Ko so nas zagledali, so se začeli takoj norčevati iz nas in našega poklica. Spoznali smo, da smo prišli med največje propalice. Nagnali so nas v umazano sobo, kjer so nam pobrali cingule, nože, brivske aparate, britve in cigarete, ako jih je kdo mogel prinesiti s seboj, kapuce pa so pometali v kot. Nato so se vrstili drug za drugim, tako, da je bil vedno kdo v sobi in zasramoval Boga, vero in naš poklic. Mlad gestapovec je prižgal vžigalico in jo držal fr. Alešu pod nosom, nato je prižgal še drugo in mu jo držal pod ušesom; zabičeval mu je, da se ne sme premakniti ali vžigalico ugasniti. Drugi je zgrabil moj kapuc in pokazal na škornje; moral sem mu jih s kapucom osnažiti. Nato je pridrvel v sobo še tretji, mi grozil z bajonetom ter zahteval, da bi odgovarjal na vprašanja, ki v pošteno družbo sploh ne spadajo. Nedostojno je opisati svinjarije, o katerih so govorili in jih nam trem očitali. Takoj prvi dan sem spoznal, da ti ljudje živijo samo svojim nagonom in zato kaj pametnega sploh ne morejo in ne znajo govoriti. Nato smo se morali obrniti v svoj kot in držati roke v vzročenju. Razbrzdani gestapovci so neprestano prihajali v sobo, kričali nad nami, nam očitali lenobo in nas imeli za največje neumneže na svetu, ker verujemo v »neumnosti, ki jih uči katoliška Cerkev«.

Približno čez pol ure so zopet pripeljali tri. Tako so vozili po tri in tri, dokler nas ni bilo 15 v kasarni; nazadnje so pripeljali še kuharja. Pri vsaki skupini se je ponovil isti proces. Ko nas je bilo vseh 16 v kasarni, so nas peljali v sprejemno pisarno, kjer smo dali iste podatke, kakor pred par urami doma. Med tem so prinesli v sobo slame. Ko smo se vrnili v sobo, je prišel za nami policijski uradnik Stante. Bil je prijazen z nami. P. gvardijan mu je rekel: »Ne prosim nič drugega kakor

človeškega postopanja!« »Kar bo v moji moči bom storil, toda....« Iz tega smo spoznali, da lahko dela z nami vsak, kar hoče. Ko je uradnik odšel, smo razgrnili slamo. Nato smo se usedli in molčali. Upali smo, da bomo kmalu rešeni, zato smo tudi lažje prenašali. Ko smo začeli tiho med seboj govoriti, je takoj vstopil v sobo stražnik in zakričal: »Mir! Govoriti je prepovedano. Sedaj govorimo mi!« Pri teh besedah je ponosno udaril z roko po prsih. Vedenje mladih gestapovcev je kazalo popolno neizobraženost, surovost in razbrzdano. Nekateri niti vrat niso odpirali z roko, ampak kar z nogo. V našo sobo so hodili zelo pogosto. Ob nedeljah se je spremenila v pravo menežarijo. Stražniki so vodili vojake v našo sobo in nas razkazovali kakor opice. Izpraševali so nas, kakor, da bi imeli nad nami oblast in kakor, da bi bila naša usoda v njihovih rokah. Vsakokrat, kadar je vstopil stražnik v sobo, je moral eden izmed nas z vso močjo zaklicati »Achtung!« Sobni starešina je moral nato povedati številko sobe, koliko oseb je v sobi, koliko je odsotnih in koliko bolnih. Prve tedne se je to godilo zelo pogosto, tako, da smo bili vedno v živčni napetosti. Vedno smo morali biti pripravljeni, da kdo vstopi. To je bilo mučno zlasti za starejše. V sobi nekaj tednov nismo imeli nobenega stola. Sedeli smo kar na tleh. Pri »achtung« je bilo treba hitro vstati, kar je šlo pri starejših le s težavo. Posledica tega je bila, da so kričali nad nami. Večkrat smo se morali zopet uesti na tla in hitro vstati. Ako ni tisti, ki je prvi zapazil stražnika, dovolj glasno zavpil »achtung«, je moral večkrat zaporedoma in vedno glasneje vpiti »achtung«. Zgodilo se je tudi, da smo morali v zboru vpiti »achtung«. V zvezi s tem so letele na nas psovke in razni priimki. Zasramovali so nas tudi vpričo drugih internirancev, zlasti žensk, ko smo čakali na hodniku za menažo.

Nekateri stražniki spočetka niti streljati niso znali. Ko so se nekoliko naučili, so, ako se je kdo približal oknu, takoj ustrelili z ostrim strelom. Ko smo šli nekega dne po večerjo, so si izmislili, da je nekdo pogledal skozi okno naše sobe in so zato ustrelili. V sobi je bil tedaj le eden, ki se pa niti približal ni oknu. Zaradi tega so zopet kričali nad nami in nam grozili z bunkerjem – 24 urni zapor v kleti ob kruhu in vodi. Kazni niso mogli izvršiti, ker so bili premeščeni.

Nekateri stražniki so nam včasih naredili cele meditacije. Niso verjeli, da smo po nedolžnem zaprti. Ako niso vedeli drugega očitati, so rekli, da so patri v svojih pridigah napadali Hitlerja in Nemce in da so se vmešavali v politiko, kar seveda ne odgovarja resnici. Tudi celibat jim je bil v spotiko. Ni jim bilo mogoče dopovedati, da je mogoče zdržno živeti. Celibat je zanje tudi največji zločin proti narodu in Hitlerju, ki na ta način ne dobi vojakov in delavcev, ki bi jih lahko dobil, ako bi odpravil celibat in obljuba čistosti.

»Takšne krasne ženske smo našli v samostanih in te ne bodo imele otrok. Kolika škoda za narod«, je rekel eden izmed njih. »Saj se tudi v Reichu vsi ne poročijo«, je dejal nekemu stražniku p. gvardijan. Stražnik je razumel na koga misli p. gvardijan in je prekinil pogovor. Neki župnik pa je odgovoril na take očitke: »Tudi vi tožite, da že po dve ali tri leta niste videli svo-

jih žena in otrok. Ako ste poštene, morate tudi vi živeti zdržno!« Taki odgovori so dosegli, da so prenehali govoriti o tem, a prišli so drugi, ki so z očitki začeli znova.

Očitali so tudi, da so v frančiškanskih samostanih v Reichu odkrili strašne grdobije (homoseksualnost). Ko smo ugovarjali, da je možen kak poedin slučaj, so zatrjevali, da so to odkrili v vsakem samostanu. S takimi očitki so nam hoteli dopovedati, da smo po pravici zaprti.

Očitali so nam tudi komunizem. Na dan aretacije so našli v sobi p. gvardijana brošuro, ki jo je izdala KA proti komunizmu. Na naslovni strani so videli besedo komunizem in to je zadostovalo. Vsi ugovori, da je brošura pisana proti komunizmu, so bili brezuspešni. P. gvardijan jim je rekel, naj brošuro prestavijo in preberejo, da se bodo prepričali, da se motijo, a vse zastonj. Ostali smo komunisti.

Govorili so tudi bogokletno o Kristusu, ki zanje ni bil nič drugega kakor Jud in že zato zločinec. Mi smo jim bili največji tepci, ker še verujemo vero, ki jo je ustanovil Jud. Preudarjali so, da niso brezbožni, da tudi oni verujejo, toda ne v Kristusa, ampak v nemško kri. Tudi molijo, toda njihova molitev ni prazno blebetanje in zapravljanje časa, ampak delo za narod in Führerja. Bili so popolnoma nedostopni za vse, kar je duhovnega in nadnaravnega. To so popolni materialisti, kar je priznal tudi nemški vojak – bogoslovec.

Med navadnimi stražniki so bili tudi nekateri dobri katoličani. Posebno eden nam je ostal v dobrem spominu. Ko je zvedel, da smo duhovniki, je večkrat prišel med nas, nas tolažil in nam vlival poguma. Lahko rečem, da tako globoko vernega in tako praktičnega katoličana še nisem videl med laiki. Tožil je koliko mora trpeti zaradi svojega prepričanja med svojimi tovariši. Tudi v vojaški službi ni niti enkrat zamudil nedeljske službe božje. Naredil nam je cele pridige in poudarjal, da v ničemer ne smemo popustiti, ker vera bo zmagala, pa naj jo še tako preganjajo. Nas mlade je še posebno prosil, naj bomo trdni. Morda se je bal, da bodo tudi med nami odpadniki, katerih ni manjkalo v Nemčiji in v Avstriji. Govoril nam je tudi, da mora biti duhovnik vsem luč. Svetiti mora s svojim zgledom povsod, zlasti pa pri opravljanju svetih obredov. Občudovali smo njegovo globoko versko prepričanje, njegovo neustrašenost in zaupanje v Božjo previdnost. To je pravi apostol, kakršnih potrebuje danes KA. Tudi pred tovariši ni zakrival svojega verskega prepričanja. V njegovi družbi se nihče ni upal umazano govoriti. Ko je odhajal – bil je prestavljen v Brno – je vsakemu podal roko. P. gvardijan mu je podaril rožni venec. Z veseljem ga sprejel in kar nas je najbolj ganilo, pokleknil je in prosil za blagoslov. Pri odhodu nas je prosil, kakor tudi že preje, naj molimo za njega, da bo mogel v vseh okoliščinah pravilno govoriti in zagovarjati sve-to vero.

Prvo delo, ki smo ga dobili, je bilo pometanje hodnika. Štiri ali pet nas je bilo izbranih za to delo. Pravih metel sploh nismo dobili. »sedaj vas bomo naučili delati«, so nam vedno trobili v uho. Približno okoli desete ure zvečer, me je peljal gestapovec v sobo za

stražnike. Moral sem snažiti škornje in poslušati umazano govorjenje. Hoteli so me prisiliti, da bi odgovarjal na umazana vprašanja in razložiti nek nedostojen izraz. Odgovoril sem, da tista beseda ni ne slovenska ne nemška. Ni res, da Nemci ne preklinjajo. Sam sem slišal, kako so kleli in bogokletno govorili.

Fr. Fabijan je šel ponoči na stranišče. Stražniki so ga ustavili in ga začeli pretepati. Pritekel je v sobo, ker je mislil, da se jih bo tako rešil. Toda s tem je stražnike še bolj razjezil. Pritekli so za njim in ga zvezli na hodnik. Moral je tekati po hodniku gor in dol in delati »žabje skoke«. Med tem so ga stražniki, bilo jih je devet, preteпали s pestmi in puškinimi kopiti. To je trajalo 20 do 30 minut. Vsega okrvavljenega in zbitega so sunili v sobo. Da bi opravičili svoje dejanje, so si izmislili, da je udaril stražnika.

Peti dan sva morala iti p. Mohor in jaz podirat pravoslavno cerkev. Oba sva že bila v civilni obleki. Fotografirali so nas od vseh strani. Najino delo je bilo v tem, da sva odstranjevala omet, ki se je še držal opeke. Med delom smo govorili z znanci, ki so nas opazovali. Desetletni smrkavec nas je zatožil stražniku. Ta se je spravljal na nekega učitelja. Moral je delati »žabje skoke« pred vsemi gledalci. Vmes so bili tudi njegovi učenci. Ko smo se preko Trga svobode vračali v kasarno, se je starejši moški norčeval iz nas in nas hotel prisiliti, da bi se tudi mi drli »Heil Hitler!«.

Naslednji dan je šel k istemu delu tudi fr. Anton Gallatia (bogoslovec). Zajtrka niso dobili. Ves dopoldan so morali delati na dežju. Opoldne so jih postrojili pod razdrto kupolo. Ker so bila že vsa vrata razdrta, je bil preprih in še deževalo je nanje. Tu se je fr. Anton močno prehladil. Dobil je vnetje srednjega ušesa. Štiri tedne je noč in dan posedal in polegal po trdih tleh

brez prave postrežbe. Zdravnik – interniranec je zahteval, da ga odpeljejo v bolnico, toda Lagerarzt je nasprotoval in namenoma omalovaževal njegovo bolezen. Pri zdravniškem pregledu ga je vprašal, ali misli še ostati frančiškan, za bolezen se pa sploh ni zanimal. Le s težavo je dosegel p. gvardijan s pomočjo policijskega uradnika in nekega upravnika lagerja Stanteja, da so ga na binkoštno soboto odpeljali v bolnico, kjer je bil operiran. Sam Stante se je izrazil, da je nerazumljivo, kar je počenjal Lagerarzt s fr. Antonom.

Prvo in drugo nedeljo našega jetništva smo bili določeni za vožnjo dveh vojaških kuhinj. Morali smo peljati zajtrk iz Uniona v kasarno, nato prazni kuhinji nazaj, kjer smo pomili kotle in čakali na kosilo, ki smo ga peljali v kasarno. Prav gotovo so nas nalašč odločili za to delo ravno v nedeljo. Pri vsaki kuhinji nas je bilo pet. Dva ali trije smo bili v civilnih oblekah, ostali pa v habitih, a brez cingulov in kapuc. Ljudje so hodili ravno v cerkev in iz cerkve, ko smo vozili vojaški kuhinji po Aleksandrovi in Meljski cesti. Za nami je hodil ves čas stražnik z bajonetom na puški. Ljudje so bili potrti, veliko jih je tudi jokalo, ko so nas videli vleči kuhinji; slišali pa smo tudi marsikatero neljubo opazko. Mariborčani so se zgražali nad takim početjem. Nemce je bilo sram, tako, da je sam pastor protestiral proti takemu početju. To so nam povedali zdravniki, ki so bili pozneje aretirani.

Vsak večer in večkrat čez dan smo imeli postrojavanje, pri katerem je Oberwachmeister ugotovil, ali smo vsi v sobi ali ne. Stali smo morali v tristopih. Včasih smo čakali celo uro, nazadnje pa še nihče ni prišel. Nekega večera smo čakali od devete do polenajste ure. Ta večer nas je obiskal sam Überreiter, Vprašal je:

»Ali je kdo med vami nemške narodnosti?«

Fr. Anton je stopil naprej.

»Ali čutite nemško?«

»Moja materina govorica je nemška!«

»Zakaj ste šli v samostan?«

»Da bi našel mir.«

»Mislite, da ste po krivici zaprti?«

»Pravzaprav da«, je odgovoril previdno, a odločno.

»Dobro«, je dejal Überreiter in odšel.

Überreiter je napravil na nas dober vtis. Mislili smo, da bomo kmalu zaslišani, a smo se zmotili. »Bojte se tistih, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, na znotraj pa so grabežljivi volkovi«. Te besede veljajo tudi za Überreiterja. Pozneje smo izvedeli, da je od njega odvisna naša usoda in postopanje z interniranci.

Glavno naše opravilo je bilo snaženje stranišč, hodnikov, komande in pobiranje slame in papirja po dvorišču. Dvorišče smo tudi večkrat škropili z vodo. Sama na sebi to niso težka dela, a stražniki so poskrbeli, da smo se tudi pri tem spotili. Vse se je moralo izvršiti v naglici in brez pravih pripomočkov. Razen tega so pri delu nad nami kričali in nas obsipavali z raznimi priimki. Ko so prihajali stražniki v sobe, da bi izbrali delavce, so kar požvižgali temu ali onemu in mu z roko pokazali, naj gre ven. Zanje nismo bili več kot psi. Vendar smo imeli pri delu večkrat tudi nekaj šale. Nekega dne smo morali sami duhovniki škropiti dvorišče. Ker smo imeli premalo posode, jih je pet podajalo škap skozi okno, nato sta ga dva nosila, tretji pa je škropil. Drugi so polivali dvorišče s steklenicami, zopet drugi so nosili vodo v posodah, ki smo jih imeli za hrano, škropili pa so z žlicami.

Tudi v mesto smo hodili na delo. Po hišah smo pobirali pohištvo, metle, krtače... in vse nosili v stanovanja gestapovcev. P. Urban in fr. Fabijan sta šla nekega dne na delo v naš samostan. Nosila sta pohištvo, kar ga niso odpeljali, na podstrežje. Fr. Fabijan je pri tej priliki skril pod srajco zelo lep križ (koščen). Ker pa je bil ob odhodu pregled, je stražnik opazil pri fr. Fabijanu križ, ki ga je bil skril. Stražnik ga je vzel v roke in mahal po njegovi glavi, dokler se križ ni razbil. Pri tem početju je sijalo stražniku iz oči sovraštvo do Boga.

Omeniti je treba tudi uradnico, ki je stražnike večkrat ščuvala, da so ravno frančiškane odbrali za delo. Fr. Fabijan ji je moral snažiti čevlje, p. Pelagij in p. Urban pa kolo. Delala je v pisarni (kolikor take ženske sploh znajo delati), ki je bila v drugem poslopju. Ko ji je p. Urban osnažil kolo, mu je poveljevala kakor je slišala poveljevati stražnike: »Laufen!« (preko dvorišča namreč nazaj v kasarno). P. Urban pa je šel počasi, kakor, da nič ne sliši. Mislila je, da ne razume, zato je začela sama teči, da bi mu pokazala kaj hoče. P. Urban pa se ni zmenil zanjo in je počasi korakal preko dvorišča. Nazadnje ga je začela porivati od zadaj, a njega tudi to ni spravilo v tek.

Nekega popoldneva stopi v našo sobo. Bilo je kmalu po kosilu. Nekaj nas je sedelo, drugi so ležali po tleh. Nihče se ni zmenil zanjo.

»Kje je sobni starešina?«

Sobni starešina je vstal, ostali pa sedeli ali ležali naprej.

»Kje je achtung? Ali ne veste, da sem jaz nemška dama?«

Silil nas je smeh, a držati smo se morali resno, ko smo počasi vstajali.

»Ali zna kdo tipkati?«

Nihče se ni javil. Obrnila se je in odšla iz sobe. Ker pa zopet ni nihče zavpil achtung, se je vrnila.

»Kje je achtung?«

Sobni starešina je zavpil achtung.

»Glasneje!«

Trikrat je moral zavpiti, pa je bilo še pretiho. Nazadnje je sama zavpila s cvilečim glasom: »Achtung! Tako se zakliče«, je rekla, se obrnila ter jezno zaloputnila z vrati. Isto se je ponovilo v sobah, kjer so bili duhovniki. Po dolgem spraševanju ter razlaganju, da je nemška dama, se je javil za tipkanje dr. Jehart.

»Kaj ste po poklicu?«

»Katoliški duhovnik in bogoslovni profesor.«

»Hvala, hvala«, je odgovorila dama ter odšla iz sobe.

Pozneje smo zvedeli, da se je ta nemška dama v oficirski družbi napila likerja, se usedla na okno in omahnila na tlak. Čez tri dni je umrla.

Najbolj sta nam ostala v spominu 9. in 10. maj. Ta dva dneva smo imeli stroge, naravnost pobesnele stražnike. Zvečer je bilo v kasarni tako vpitje, da je šlo skozi ušesa. Stražniki so kakor pobesneli tekali od sobe do sobe, zbrali v vsaki sobi nekaj internirancev in jih pognali na delo. Snažiti so morali stranišča in hodnike. Pri delu so jih preganjali in kričali nad njimi. Druge pa so z vso naglico precej časa preganjali po hodniku gor in dol. Tudi p. Dominika je neki stražnik poklical iz sobe. Peljal ga je na stopnice in mu zapovedal, naj jih očisti; nekdo jih je namreč polil z menažo. P. Dominik je prosil:

»Smem s cunjo?«

»Ne.«

»Pa metlo?«

»Ne.«

Pomagal si je z žepnim robcem. Ker je bila jed že suha, bi potreboval vode. Ker je ni imel, je pljunil, da bi na tak način omočil strnjeno jed ter jo lažje odstranil. Stražnik pa si je izmislil, da je pljunil z namenom, da bi njega zasramoval. Kričal je nad njim. Ponoči je prišel isti stražnik v sobo in zopet odvedel p. Dominika. Peljal ga je v neko sobo kjer je moral dolgo klečati, poslušati zasramovanje in bogokletno govorjenje. Grozil mu je tudi z revolverjem. To mučenje je trajalo približno dve uri. Zaradi tega ni imel še nekaj dni miru.

Z ustrelitvijo so grozili mnogim. Marsikje so aretirance postavili v vrsto, kakor, da jih mislijo ustreliti. Nekaterim so tudi streljali nad glavo. Meni je neki stražnik naslonil puško na prsa, jo nabasal ter se igral s petelinom.

Kadar je zapiskal uradnik na piščalko, so se morali zbrati sobne starešine v prvem nadstropju, kjer so dobili povelja. Ko je p. gvardijan šel, oziroma tekkel, 9. maja zvečer na znamenje piščalke v prvo nadstropje, ga je ustavil na stopnicah stražnik in ga odvedel v neko sobo, kjer mu je grozil, da ga bo ustrelil in meril vanj z revolverjem.

Drugo jutro, 10. maja, so nagnali skoraj vse duhovnike na delo. Približno 20 nas je moralo čepeti na hodniku in držati roke v predpočenju. Stražnik je ukazal naj vpijemo: »Rabarbara« ali nekaj podobnega. Nismo ga razumeli. P. Urban me je vprašal, kaj naj vpije. Odgovoril sem mu: »Barabe«. Nekateri smo se drli barabe, drugi pa »Barbari«.

Nato smo morali precej časa in vedno glasneje vpiti: »Wir wollen arbeiten«. Stražnik je stopil k vsakemu in poslušal, ako vpije dovolj glasno. Kričal je: »Glasneje!« Iz oči mu je sijalo peklensko veselje.

Nato so nas nagnali na dvorišče. Morali smo nositi blato iz greznice na travnik nasproti Hutterjeve tovarne. Nekaj jih je nalagalo blato v posode. Nekateri so nalagali z lopatami, drugi so imeli v rokah palice. Vsak je zagrabil, kar mu je prišlo pod roke. Kdor je bil brez vsega, je moral nalagati z rokami. Reveži so bili zlasti starejši duhovniki, ki se niso mogli hitro obračati, mlajši jim nismo smeli pomagati. Ko so bile posode napolnjene, nas je stražnik postavil v tristoje in nato se je začelo: »Gerät auf« - »Ab«. Naredili smo nekaj korakov in zopet: »Gerät auf« - »Ab«. Po petkrat do desetkrat smo morali to napraviti. Ko smo se vračali s praznimi posodami, se je isto ponovilo. Nekateri posode so puščale in bile umazane, tako, da so si nekateri zelo zamazali edino obleko, ki so jo imeli.

Večkrat je prišel kak stražnik v sobo in vprašal, kdo se prostovoljno javi za delo. Javili smo se mlajši, izbrali pa so starejše.

Vsak dan smo pričakovali, da bomo zaslišani, a zaman. Prvi teden so zaslišali samo p. gvardijana in p. vikarja zaradi denarja. Na osebno zaslišanje smo čakali šest tednov, pa še to je bilo brez pomena. Pri zasliševanju so nagovarjali p. Anastazija – on je bil zaslišan nekaj tednov prej – naj zapusti svoj stan in naj se po-

roči. Nas pa so hoteli prepričati, ko so zahajali k nam v sobo, da je celibat nekaj nemogočega in da ga sploh ne držimo. Pogovor nekaterih stražnikov se je sukal samo okoli tega vprašanja.

Fotografirali so nas neštetokrat: v sobi, pri delu in na dvorišču. Tiste, ki so bili še v habitih, so postavili v razne poze in jih fotografirali. Pri tem so morali poslušati razne psovke in zasramovanja. Ker se je to pogosto ponavljalo, je nekatere zelo utrudilo.

Podatke o narodnosti, rojstvu, poklicu... so zelo pogosto popisali. Morda so to delali namenoma, še bolj verjetno pa je, da so nastale zmešnjave zaradi nesposobnosti uradnikov. Bili smo že tri ali štiri tedne zaprti, ko so nas zopet vpisali v seznam internirancev, kar so že naredili prvi dan. V sobo je pridrvel stražnik, bil je najbrže pijan, in med grdimi opazkami zapisal vsakemu na prsa številko sobe. P. Urbanu je napisal na rokav »pfaff«. Nato nas je peljal, oziroma napodil, v prvo nadstropje, kjer nas je med priimki in opazkami popisal znova. Isto se je zgodilo z vsemi duhovniki. Nekateri duhovniki so morali iti iz pisarne po kolenih v drugo nadstropje.

12. junija so pripeljali vse duhovnike in redovnike v Rajhenburg. Tam se je začelo za nas drugačno življenje. Spali smo ma hlevu. Prve dni smo se umivali v skledah, ki so jih imeli za hrano, ker še ni bilo vodovoda. Hrana je bila slaba, imeli pa smo dovolj svežega zraka in kar je glavno: stražniki so bili dobri.

Delali smo vodovod, postavljali barake, električne drogove, razširjevali ceste, sušili seno... Z ozirom na delo so nas razdelili na različne »Bau-e!«: Srasenbau, Wasserbau, Barakenbau, Kartoffelbau, Krankenbau in Latrinnenbau. Nekaj »strokovnjakov« (duhovnikov) se je javilo za delo v kovačnici in kolarnici. Najslabše se je godilo tistim, ki so morali podirati vmesne stene spalnic v samostanu. Najraje smo hodili delat cesto in vodovod. Tam smo najlažje »zabušavali«. Kdor je bil žejen, se je lahko izmuznil v gostilno ali pa poslal po pijačo. Stražniki so nam sami dali znamenje, kdaj je treba delati in kdaj ne. Ako se je bližal Lagerkomandant ali Sturmführer, je tisti, ki ga je prvi zagledal, zavpil: 16. Za konec nevarnosti smo imeli številko 15. Tu na cesti smo najlažje oddajali pošto, ki bi ne prišla skozi cenzuro. Prav tako smo tu najlažje sprejemali obiske. Sprva so stražnik sami dovoljevali obiske, pozneje pa ne več, ker je pobegnil učitelj Furlani in ker je agencija »Latrina« preveč dobro delovala. Toda obiske smo tudi pozneje kljub temu sprejemali. Ako je obiskal koga kak študent ali duhovnik, smo mu dali v roko kramp ali lopato, da je delal z nami. Tako se je lahko menil s tistim, ki ga je obiskal, eno ali dve uri, ne da bi stražnik opazil. Ako pa je slučajno opazil, navadno ni nič rekel. Zgodilo se je tudi, da je stražnik vpil nad tistimi, ki so prišli obiskat internirance, na skrivaj pa sam pokazal, kje bodo lahko govorili z njimi. Sploh so stražniki v Rajhenburgu delali videz strogosti, ker so se bali Lagerkomandanta in Sturmführerja. Navadno nismo delali veliko. Le tu in tam so nas stražniki preganjali, ker so bili ošteti, da premilo postopajo z nami.

Med stražniki v Rajhenburgu smo imeli tudi »Pfaffenfresserja«. Tako smo mu rekli, ker spočetka ni mogel videti duhovnikov. Ko pa sta ga dva napojila, se je »spreobrnil«. Nekega jutra so ga morali iti iskat v gostilno, da je šel na stražo. Ker je prekrokal celo noč, je bil zaspan. Zato je prosil p. Idelfonza in mene, da bi ga zbudila, ako bi prišel Sturmführer ali Lagerkomandant. Nato se je ulegel za grmovje in zaspal, namesto, da bi nam stražil.

Nekaj časa sem bil pri podiranju dreves, ki smo jih morali odstraniti, da smo lahko razširili cesto. Ker smo bili zraven sami nestrokovnjaki (razen enega sami duhovniki) in so bila drevesa na bregu, smo bili večkrat v nevarnosti, ker je drevo padlo drugam kamor smo želeli. Vrh neke buke, ki smo jo morali podreti, je padel na dva hrasta, ju s korenino izruval in vrgel na sadonosnik ter podrl tri drevesa. Ko je bila bukev podrta, smo morali nazaj napeljati telefon, ki smo ga predstavili preden smo odžagali vrhove. Štirje smo vlekli za žico. Ker je bila slabo pritrdjena, se je odtrgala in padla na električni vod. Vse štiri je vrglo na tla in prvi trenutek se niti zavedali nismo, kaj se godi z nami. K sreči je bil kratek stik, sicer bi vse ubilo.

Ko smo končali s podiranjem dreves, smo tudi mi prijeli za krampe. Delali smo na prvem ovinku ceste, ki pelje iz trga v samostan. Pretegnili se pri tem delu nismo. Jaz sem spodkopal kakšno skalo, nato pa čakal po kakšno uro ali še več, da je prišel Lagerkomandant ali Sturmführer. Ko je šel eden ali drugi mimo, sem sprožil skalo, da se je začelo kamenje rušiti. Dvakrat smo celo dosegli, da je Lagerkomandant ukazal, naj prenehamo z delom. V samostanu so podirali vmesne stene spalnic in omet metali skozi okno. Slučajno je priletel kos opeke na cesto in bi kmalu zadel stražnika. Kaplan Petančič je porabil ugodno priliko in sam začel metati kamenja – enkrat vpričo Lagerkomandanta – na breg, da se je valilo na cesto. Ko je videl Lagerkomandant, da nam »preti nevarnost«, je ukazal naj prenehamo z delom.

V rajhenburgu, kakor tudi že prej v Mariboru, so imeli interniranci svoj pevski zbor. Vpričo stražnikov so peli: Buči, buči, morje Adrijsko, Od Triglava do Urala, enkrat celo Hej Slovani. Stražniki so radi poslušali slovensko petje. Dvema stražnikoma, ki sta bila z nami posebno dobra, so celo za god zapeli, kar ju je posebno razveselilo.

Omeniti je treba tudi, kako smo proslavili god vseh interniranih Lojzetov. Ko nas je Oberwachmeister na vigilijo sv. Alojzija preštel – šteli so nas po petkrat na dan – je nekdo pozval vse Lojzete naj stopijo v sredo. Ko so se Lojzeti zbrali, so jih obkolili pevci in zapeli »Zadoni nam«. Nato so prinesli fantje na zaboju, v katerem so čez dan nosili zemljo, gospodično s šopkom v roki. Voščila ji je v verzih, ki jih Nemci ne bi smeli slišati. Po voščilu je pripela vsem godovnjakom in eni godovnjakinji na prsa pušelj in nazadnje izročila najstarejšemu Lojzetu zelenega vejca. Sledila je glavna točka. Neka gospa je postregla vsem godovnjakom z vinom, ki so ga morali piti iz nerabljenе nočne posode. Posoda je bila primerno okrašena.

Ta proslava priča, da so interniranci sami skrbeli za zabavo, za kar so bili nekateri posebno sposobni. Razumljivo je, da je največ šal padlo na račun tistih, ki so bili krivi naše nesreče.

Ko je pobegnil učitelj Furlani, so morali nekateri delati novo latrino. Furlani je najbrž odnesel načrte stare latrine in jih izdal Italijanom. Zato je moral internirani inženir Ogorevc narediti nov načrt »model 1942«, ki so ga takoj preizkusili in dognali, da ustreza vsem potrebam človeka 20. stoletja.

Večina duhovnikov v internaciji ni nikoli maševala. Le redkim se je posrečilo, da so maševali na skrivaj v baziliki. P. Kornelij in jaz sva maševala vsak enkrat v trapistovski pokopališki kapeli. Skrivaj sva odšla z dela z lopato na rami, da bi se izgovorila, ako bi naju kdo srečal. Orodje je bilo namreč za vsakega najboljša legitimacij, da hodi po legitimnih poteh, kar smo tudi, kar se razume samo po sebi, pridno izrabljali.

>Priliko za sveto obhajilo smo imeli dvakrat. Koso pripeljali duhovnike, ki so bili zaprti pri kapucinih v Celju, so kapucini prinesli s seboj Najsvetejše, ker so se bali, da bi ga v cerkvi kdo ne oskrnil, kar se je zgodilo na Ptuj. Pripeljali so jih ravno na vigilijo sv. Petra in Pavla. Tako smo bili lahko pri sv. obhajilu na praznik obeh apostolov in še naslednji dan. Obhajal nas je p. Laura S. J. ob pol petih zjutraj na hlevu. Vse se je zgodilo na skrivaj. Kaj se je takrat godilo v naših dušah, ve le Bog, saj že dva meseca in pol nismo bili pri sv. obhajilu.

5. julija bi morali oditi s transportom. Bili smo že pregledani. Od desete ure dopoldne do sedme zvečer smo čakali na travniku s prtljago. Frančiškani smo bili posebna skupina. Pridružili so nam jezuitskega brata, ki je bil italijanski državljani. Iz tega smo sklepali, da nas bodo poslali v Ljubljano. Ko so drugi odšli, nas je gestapovec nagnal snažit taborišče. Dober teden smo še trdo delali, ker nas je bilo malo, delo pa je moralo biti kljub temu opravljeno.

13. julija so nas z dvema avtomobiloma peljali nazaj v Maribor. Tam so se v pisarni čudili, ko je p. gvardijan javil, da smo prišli.

»Kaj delate tu?«

»To morate vi vedeti«, je odgovoril p. gvardijan.

Ko je tisti dan odšel transport, so nas gestapovci nagnali snažit dvorišče. Pobirati smo morali papir in cigaretne ogorke. To je na nas porazno vplivalo. Mislili smo, da se je vse začelo znova. Vendar so nas poslali drugi dan s transportom v Slavonsko Požego, kjer smo doživeli novo razočaranje. Zastopnik hrvaške vlade v Mariboru nam je rekel, da bomo v semenišču, odvedli pa so na v taborišče. Poleg tega se je izgubila naša kartoteka. Morali so nas popisati znova, kakor na dan aretacije v Mariboru.

Iz taborišča nas je rešil p. gvardijan. Poslali so nas v Nadbiskupski konvikt, nekaj pa jih je šlo v samostan. Popolnoma nas je rešil preč. p. provincial, kar gotovo ni bilo lahko delo.

26. julija 2020

ŽEGNANJE V PODRUŽNI CERKVI NA VIČU

Vsako leto se veselim tega časa, ko je potrebno pripraviti nagovor za vse vas, ki se udeležite praznovanja v naši cerkvi, da skupaj proslavimo žegnanjsko nedeljo. Pozdravljeni vsi, ki ste si kljub izrednim razmeram v času korona virusa vzeli čas, voljo in pogum, izkazali pripadnost in zahvalo Bogu za vse, kar nam je namenil, tudi če vse ni najlepše. Posebej lepo pozdravljam današnja mašnika p. Pepija in p. Boštjana, ki nam s svojo prisotnostjo in zavzetostjo pri delu, ki ga opravljata, kažeta pozitivne smernice in navdih za pravo, pozitivno življenje z našim Očetom, ki nas vse spremlja z nebes. Lep pozdrav tudi narodnim nošam, ki vsako leto poskrbijo za nekaj domačega na slovesnosti. Pozdrav in zahvala tudi vokalni skupini Ščekice, ki so se kljub krizi zbrale in obogatile praznik s svojim petjem. Pozdrav pa seveda tudi vsem sodelavcem, ki redno skrbite za urejenost svetišča in pomagata pri bogoslužju.

Letošnje dejavnosti v podružni cerkvi je seveda zaznamovalo dogajanje okoli pandemije. Hvala Bogu smo normalno lahko pripravili jaslice in izpeljali ves program okoli tega, ki je sedaj že kar tradicionalen. Že v septembru smo se sestali na to temo in dokaj hitro sprejeli odločitev, da bi postavili jaslice iz Prekmurja, saj je bilo obletno leto, 100 let priključitve Prekmurja k matični domovini. Sposodili smo si jih v Veliki Polani, jih postavili in odziv obiskovalcev je bil izreden. Ob javnem ogledu jaslic, 5. januarja 2020, je p. Boštjan pripravil tudi tiskan koledarček z motivom jaslic na sprednji strani, za spomin na res lepo izdelavo in umestitev. Ob ogledu so sodelovale Ščekice, sledila

je tudi pogostitev. V februarju smo jih vrnili v Prekmurje in zaključili projekt, ki je trajal kar 5 mesecev. Zato hvala vsem sodelujočim: Mateju Sojarju, Mateju Pavliču, Franciju in Žigi Muhi, Roku Šteblaju ter Beniju in Dominiku. 28. oktobra 2019 je bila maša ob godu sv. Juda Tadeja, ki jo je letos daroval p. Boštjan, pele so Prisrčnice, ki so po maši pripravile tudi kratek koncert. V februarju so bili zopet popravljeni in pregledani zvonovi, s posredovanjem p. Antona.

Nastopil je marec in z njim največja kriza, korona virus in zaprtje cerkva do začetka maja. Bili smo brez svete daritve in obredov, ki so v tej cerkvi vedno zelo lepi. Z dovoljenjem sva z Matejem pripravila cerkev po korona navodilih glede razmika med verniki in to kar dvakrat, ker se stvari po prvem valu ponovno zaostrole. Pripravili smo tudi razkužila za roke, ki jih je financiral Matej Sojar, Matej Pavlič pa je izdelal stojalo za razkužilo.

Na koncu pa še iskrena zahvala mežnarici gospe Anici, gospodu Dominiku, naši glasbenici in organistki gospe Metki, ključarju Mateju, Beniju in vsem dobrotnikom, ki kakorkoli prispevate k delovanju naše podružne cerkve. Bog vam povrni. Hvala tudi v imenu župnije in naših patrov, ki vestno skrbijo za »Stare Vičane«. Žal vas letos po blagoslovu ne smem in ne morem povabiti na praznovanje in srečanje, ker korona razmere tega ne dopuščajo. Želim vam vse lepo!

*ključar
Andrej Prosen*

STIČNA NA VIČU

Ena izmed lokacij Stične mladih je bila v soboto, 19. septembra 2020, tudi župnija Vič v Ljubljani, kjer so se zbrali mladi iz dekanij Ljubljana Vič-Rakovnik in Ljubljana-Center. Geslo letošnje Stične je bilo »Vstani!« (Lk 7,14).

Ob 15. uri smo mlade, ki smo jih sprejeli pod rjavi plašč sv. Antona Padovanskega, zavetnika viške župnije, pozdravili bratje frančiškani. Že ob prihodu na prizorišče se je ustvarilo izjemno pozitivno ozračje – k temu so svoje prispevali tudi mladi glasbeniki iz Glasbene hiše Čonca. Sledile so bogate delavnice, ki so jih pripravili animatorji: svetopisemska, liturgična, plesna, glasbeno-ustvarjalna in karierni labirint v izvedbi Nefiksa. Štiri ekipe so tekmovali v nogometu na zunanjem igrišču OŠ Vič. Na voljo so bile tudi stojnice in igre, ki so jih organizirali prostovoljci Mladinskega centra Vič. Zatem je mlade nagovoril paraolimpijec Darko Đurić ter jih navdušil s svojim pričevanjem, saj jim je spregovoril nekdo, ki je brez nog. Spodbudil jih je, da se splača vstati ne glede na situacijo, v kateri se v življenju znajde človek.

Ob 17. uri je za mlade daroval sveto mašo ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore. Pri sveti maši so prišle posebej do izraza vse prisotne župnije, ki so sooblikovale sveto mašo in jo obogatile tudi s priložnostnim Vič bandom, kot ga je poimenoval nadškof Zore.

Kljub temu, da letos Stična mladih ni mogla potekati v Stični, se je več kot 150 mladih z veseljem udeležilo tradicionalnega mladinskega festivala, tokrat zaradi koronavirusa tudi v Ljubljani na Viču.

p. Boštjan

LJUBLJANA – BEŽIGRAD

Kot vsem je tudi nam v bežigrajskem samostanu in župniji korona začela narekovati nov način življenja in delovanja. Poleg vpeljevanja in izvajanja vseh preventivnih in zaščitnih zdravstvenih predpisov smo nekaj slovesnosti obhajali kar v Parku miru ob cerkvi. Tako smo 30. maja imeli na ploščadi pred zvonikom slovesnost prvega svetega obhajila za 20 prvoobhajancev in njihove družine. Birmo, ki bi morala biti na belo nedeljo pa smo obhajali v soboto 20. junija, ko je 35 birmancev potrdil v veri kar domači župnik p. Andraž. Tudi župnijsko žegnanje in veliki šmaren smo ob dobrem obisku obhajali v Parku miru. Kakor je na začetku bila epidemija za vse nas šok, nas je slednjič situacija na neki drugačen način bolj povežala.

Z vsemi omejitvami in zdravstvenimi standardi smo vendarle uspeli izpeljati oratorij, ki se ga je udeležilo 42 otrok. Letošnja tema je bila o svetopisemski kraljici Esteri. Začetek oratorija je bil za otroke še posebej vesel. Takoj ob vходу v Park miru smo – na črno, brez gradbenega dovoljenja ☺ - ponovno postavili cerkvico sv. Krištofa. Seveda gre samo za simboličen spomin na nekdanjo pokopališko cerkev sv. Krištofa, h kateri je arhitekt Plečnik prizidal cerkev sv. Cirila in Metoda, in je bila leta 1958 porušena in tako počasi šla iz spomina Ljubljančanov. Zdaj smo kot del otroških igralskih gugalnicami, plezalno steno in toboganom postavili namesto otroške hišice kar otroško cerkvico z reprodukcijo oltarne slike sv. Krištofa, ki je delo slovenskega baročnega slikarja Antona Cebeja.

Konec avgusta je naš p. Regalat obhajal 60 let pravih zaobljub in od nadškofa prejel posebno voščilo.

Septembra in oktobra poteka v različnih Plečnikovih stvaritvah koncertni cikel Plečnik & A-cappella. Tako je v naši cerkvi 17. septembra nastopila zasedba Bee Geesus skupaj s solistko Nuško Drašček.

Če bo vse po sreči, bo na Gospodarskem razstavišču 16. novembra premiera enournega dokumentarca *Plečnikov skriti biser* režiserja Matjaža Feguša. V vlogi prvega bežigrajskega župnika p. Kazimirja Zakrajška (graditelja Plečnikove cerkve) se bo pojavil Ivo Ban, glasbo za film pa sta skomponirala Nada in Dečo Žgur.

Vse dobro vam želimo vaši trije bežigrajski frančiškani – Regalat, Miran in Andraž

VIRTUALNI KAPITELJ: »FUNDACIJE SVETEGA FRANČIŠKA ASIŠKEGA V RUSIJI«

Dve soboti zapored, 13. in 20. junija, je imela Fundacija »svetega Frančiška Asiškega v Rusiji« »virtualni« kapitelj, v obliki videokonference. Ker je fundacija neposredno odvisna od generalnega ministra, naj bi se kapitelj v maju odvijal v Sankt Peterburgu v njegovi navzočnosti. Zaradi pandemije koronavirusa to žal ni bilo mogoče, zato so se bratje sestali pod predsedstvom br. Marca Gongala, generalnega vizitatorja.

Generalni minister je bil na tem zasedanju navzoč s svojim pismom, ki ga je poslal bratom, in s svojim blagoslovom. Na začetku kapitlja je br. Marco prebral odlok generalnega ministra in uradno napovedal izvolitev nove vlade fundacije v generalnem definitoriju. Za predsednika je bil izvoljen br. Stefano Invernizzi, br. Juliusz Basznianin in br. Bernardin Turmann pa sta postala svetnika. Sledila pa so poročila generalnega vizitatorja o kanonični vizitaciji in poročila predsednika, ekonoma, poročila o trajni formaciji, ekumenskem

dialogu in pastoralni poklicev v fundaciji v zadnjih treh letih. Bratje so glasovali tudi o novem statutu fundacije, ki bo zdaj predložen v odobritev generalnemu definitoriju.

Čeprav sta se brata prvič srečala na kapitlju v neobičajni obliki videokonference, sta že vajena, da se »virtualno« srečujeta, da bi opravljala svoje delo trajne formacije, virtualno srečanje jima namreč premagati velikanske razdalje, ki ločujejo bratstva fundacije. Fundacijo sestavlja osem bratov iz različnih provinc reda in narodov ter tri bratstva, ki so nastanjena v Sankt Peterburgu, Novosibirsku in Usurijsku.

Bratje sodelujejo v »Implantatio Ordinis« v pastoralni katoličanov latinskega obreda ter v ekumenskem in medverskem dialogu v skladu s svojimi smernicami. Po praznovanju »virtualnega kapitlja« bo zdaj v tej obliki potekal tudi »kongres kapitlja« v upanju, da bodo bratje lahko kmalu spet okusili veselje ob dejanskem srečanju.

TEOLOŠKI IN PASTORALNI IZZIVI

EVANGELIZACIJA V ŽUPNIJI IN COVID-19

Dragi bratje na sekretariatu za misijon in evangelizacijo, mir in vse dobro!

Iz SGME vas pozdravljamo s sporočilom solidarnosti in upanja. Solidarnosti zaradi težav, v katerih vi in skupnosti, ki jih spremljate, živite v teh trenutkih pandemije zaradi covid-19, in upanja, saj v veri v Vstalega Gospoda vemo, da to ni konec in da lahko uzremo boljšo prihodnost in »novo normalnost«.

Vredno je prebrati naslednje besedilo:

»Poklicani smo k upanju, onkraj hromečih vplivov dveh nasprotnih si skušnjav: po eni strani vdanosti, ki pasivno spremlja dogajanje, po drugi pa nostalgije po vrnitvi v preteklost, hrepenenje le po tem, kar je bilo prej. Čas je, da si zamislimo projekt človeškega sobivanja, ki bo omogočalo boljšo prihodnost za vsakogar in vse, in ga udeležimo« (Papeška akademija za življenje, Humana Communitas v dobi pandemije: Nepravočasne meditacije o ponovnem rojstvu življenja, 22. julij 2020).

Vsi smo poklicani k sodelovanju v teh sanjah in v nastanku boljše prihodnosti, saj je naša misijonska naloga, da oznanjujemo boljši svet – v skladu s koordinatami Božjega kraljestva – in sodelujemo pri ustvarjanju pogojev, ki ga bodo udeležali.

S tem pismom vas želimo tudi povabiti k prebiranju navodil, ki jih je Vatikan pravkar objavil na temo župnij z naslovom »Pastoralno spreobrnjenje župnijske skupnosti v službi misijonskega poslanstva Cerkev«, ki jih je izdala Kongregacija za duhovščino, 20. 07. 2020

V župnijsko delo je vključenih veliko enot reda, bratstev in sobratov in vemo, da iz župnije lahko izhaja odlična evangelizacija.

Radi bi vas spomnili, da je naš red v okviru SGME že leta 2009 objavil besedilo o župniji: »Poslani na pot evangelizacije župnije v bratstvu in majhnosti«. Če primerjamo obe besedili, vidimo, da se je naše

besedilo že pred navodili dotaknilo nekaterih tem, v njem pa je poleg »znamenj časov«, ki jih v teh navodilih ne najdemo, tudi veliko idej za delovanje.

Poskusimo torej skupaj z navodili prebrati tudi to naše besedilo o EVANGELIZACIJI V ŽUPNIJI kot manjši bratje, in skušajmo biti tudi »župnija, ki gre ven«, občestvo občestev, spodbujevalec evangelizacije. Vabimo vas tudi, da to pismo in ti besedili delite s sekretarji za evangelizacijo v svojih enotah in jih povabite, da ju preberejo in na podlagi njih ovrednotijo naše projekte in evangelizacijske prakse.

Besedilo Navodil najdete tukaj:

<http://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2020/07/20/0391/00886.html#ing>

Priročnik reda za pastoralno delo:

Angleščina:

Sent to Evangelize in Fraternity and Minority in the Parish

Španščina:

Enviados in Evangelizar en Fraternidad y Minoridad en la Parroquia

Italijanščina:

Inviati per Evangelizzare in Fraternità e Minorità nella Parrocchia

Izkoristimo ta čas, ki ga preživljamo v izolaciji ter posodobimo in izboljšajmo svoje izvajanje evangelizacije iz »župnije, ki gre ven«.

Rim, 25. julija 2020

**Vaši bratje,
br. Alonso Morales, OFM
br. Valmir Ramos, OFM
br. Antonio Lanzi, OFM**

POKLICANI SMO K TEMELJNI ODLOČITVI, PRISTNEMU ŽIVLJENJU V SVOJI FRANČIŠKANSKI KARIZMI

Ob peti obletnici izida okrožnice Hvaljen, moj Gospod, o oskrbi za skupni dom in v času, ko človeštvo preživlja eno največjih zdravstvenih kriz, je papež Frančišek razglasil posebno leto okrožnice Hvaljen, moj Gospod. Teme, ki jih obravnava okrožnica, dobivajo še večji pomen v sedanji situaciji, ko sta socialna in ekološka kriza postali očitni in pereči. Ozrimo se samo na sramotno neenakost, ko gre za dostop do zdravstvenega varstva v mnogih državah.

Celostno ekološko spreobrnjenje je eden od predlogov, ki jih je v svoji okrožnici podal papež, saj težave niso predstavljene ločeno druga od druge, ampak kot povezane. Celostno spreobrnjenje mora med drugim zajemati politične, družbene, okoljske in gospodarske vidike, s pomočjo katerih se bomo lahko soočili s hudo družbeno-okoljsko krizo, v kateri smo.

Dikasterij za služenje celostnemu človeškemu razvoju poziva vse človeštvo, naj med 21. majem 2020 in 24. majem 2021 praznuje posebno leto okrožnice Hvaljen, moj Gospod. »Upamo, da bosta obletnica in naslednje desetletje resnično milostni čas, pravi *kairos* in »jubilejni« čas za Zemljo, človeštvo in vse božje stvari«. V ta namen je omenjeni dikasterij pripravil

program, ki povzema *platformo pobud Hvaljen, moj Gospod* in poziva različne institucije, naj se vključijo v sedemletni načrt in se zavežejo dolgoročnemu načrtu ter se podajo na pot k popolni trajnosti v duhu okrožnice Hvaljen, moj Gospod.

Prav tako je junija Interdicasterial Desk Svetega sedeža za celostno ekologijo predstavil dokument *Na poti k skrbi za skupni dom – pet let po okrožnici Hvaljen, moj Gospod*. Besedilo poziva k dejanjem in vsebuje elemente, ki bodo usmerjali in prispevali k uresničevanju načrtov in projektov v zvezi s skrbjo za skupni dom.

Ti dve pobudi Svetega sedeža nas kot frančiškane spodbujata in nas pozivata, naj se zavzemamo za svoj način življenja ter skrb in varovanje v skladu s svojim poslanstvom. Poleg tega z veseljem opažamo, da smo s kampanjo Revolucija okrožnice Hvaljen, moj Gospod, ki jo spodbujajo uradi JPIC in Frančiškanske družine, v popolnem občestvu in harmoniji s celotno Cerkvijo. »Kot posamezniki, bratstva, enote in kot mednarodni red se čutimo zelo pozvane, da se jasno in radikalno odločimo za načine življenja, ki so zapisani v okrožnici Hvaljen, moj Gospod« (PSR/18, št. 154).

ZGODBE O SPREMEMBAH: ENERGETSKI PREHOD V FRANČIŠKANSKIH BRATSTVIH

Da bi se soočili s temeljnimi vprašanji, ki jih ni mogoče rešiti z delovanjem posameznih držav, je nujno potrebno svetovno soglasje, ki bi prineslo na primer načrtovanje še sprejemljivega in raznovrstnega kmetijstva, razvoj obnovljivih in manj onesnažujočih oblik energije, spodbujanje večje energetske učinkovitosti, pospeševanje primernejšega upravljanja z gozdnimi in morskimi zalogami, zagotavljanje dostopa do pitne vode vsem« (LS, 164).

V zadnjih nekaj letih se je zaradi podnebne krize pokazalo, da je treba iskati nove alternativne sisteme obnovljive energije. Frančiškanski bratje iz različnih držav so v svojih hišah, župnijah in šolah izvajali energetski prehod; večina se jih je odločila za sončno energijo.

Ugotavljamo, da gre to počasi in da je včasih težko začeti, hkrati pa nam ohranjamo upanje, da je to izvedljivo. Najprej se moramo zavedati okoljskih problemov in predvsem razmišljati z vidika žrtev okoljske krize in opravljati razločevanje. Le če bomo okoljsko krizo lahko povezali s socialno krizo, bomo z gotovostjo spoznali, da so spremembe nujne. Menimo, da potrebujemo precejšnje spremembe, v katerih bodo

morali sodelovati številni ljudje po vsem svetu, hkrati pa mislimo, da pomembne spremembe prihajajo od spodaj, od doma, župnije, šole, zato moramo začeti tam.

V okviru kampanje, ki se imenuje Revolucija Hvaljen, moj Gospod bi z vami radi delili nekaj zgodb o energetskega prehodu v nekaterih bratstvih reda. Gre za praktične primere bratov, ki so se skupaj s svojimi bratstvi in pastoralnimi občestvi odločili za obnovljivo energijo in energijo z majhnim onesnaževanjem v korist svojih skupnosti in prihodnjih generacij. Vabimo vas, da te zgodbe preberete in jih posredujete svojim bratstvom in pastoralnim občestvom. Morda boste vi naslednji, ki boste naredili energetski prehod. Preberete jih lahko tukaj: www.laudatosirevolution.org/energy-transition/.

Če želite povedati svojo zgodbo o energetskega prehodu, jo skupaj s kakšno fotografijo pošljite na pax@ofm.org.

»VSI BRATJE« NOVA OKROŽNICA PAPEŽA FRANČIŠKA

Datum podpisa nove okrožnice, ki ima za naslov Frančiškove besede, je zelo pomenljiv. Sv. Frančišek je umrl v soboto, 3. oktobra 1226, proti večeru. In letos je 3. oktober tudi sobota in papež Frančišek bo zopet pri svojem zavetniku, čigar ime si je prevzel. Asiški Ubožec s svojim življenjem in označevanjem zelo nagovarja našega papeža, da želi duha in gorečnost tega svetnika razširiti na ves svet.

Toda, še preden je bilo objavljeno celotno besedilo nove okrožnice, so se že pričeli napadi na svetega očeta, da je z naslovom *Fratres omnes* (Vsi bratje), izključil žensko populacijo in da je naslov izključujoč, da ne nagovarja vseh ljudi. Sprašujem se, kako je mogoče nekoga kritizirati, preden si sploh prebral besedilo in zakaj ima nova okrožnica tak naslov. Od kje je papež Frančišek prevzel besede in jih uporabil za naslov svoje tretje okrožnice v času korona virusa? Že prvi podatek, da bo papež Frančišek svojo okrožnico podpisal v kripti, kjer počivajo posmrtni ostanki sv. Frančiška in to na predvečer njegovega prehoda – tranistusa – k svojemu Očetu, jasno govori, da sta okrožnica in njen naslov tesno povezana z Asiškim Ubožcem. Naslov okrožnice »Fratres omnes« je vzet iz srednjeveškega zapisa sv. Frančiška samega. Papež Frančišek je v teh besedah Asiškega Ubožca intuitivno odkril globoko duhovnost, ki je namenjena vsem ljudem tistega časa, kakor tudi našega časa. Nekateri so celo zapisali in se spraševali, kako to, da je papež uporabil tak naslov in iz njega izpustil polovico Cerkve – žene, ko pa je ob začetku svoje petrinske službe vse ljudi pozdravil »bratje in sestre, dober večer«. Že pri prvem nagovoru iz lože bazilike Svetega Petra je dejal: »To je pot bratstva in ljubezni, pot medsebojnega zaupanja. Vedno molimo drug za drugega. Molimo

za ves svet, da bi v njem zavladovalo veliko bratstvo.« Po sedmih letih papeževanja prihaja njegova okrožnica, ki je tesno povezana z njegovo prvo mislijo celotnemu svetu, takoj po izvolitvi, da si bo prizadeval za celotno družbeno bratstvo in prijateljstvo. In kdo je živel z vsemi ljudmi in stvarmi v miru in harmoniji? Papež Frančišek vidi odgovor pri Asiškemu svetniku, čigar ime si je privzel. Papež dobro ve in se zaveda, da brez trdnega odnosa z Bogom, ni mogoče graditi družbenega bratstva iz katerega ni nihče izključen. Tako sam naslov okrožnice, Vsi bratje, ne izključuje nikogar, nasprotno, vsi kristjani in vsi ljudje so povabljeni, da stopijo na pot duhovne prenovе in duhovnega razločevanja. Velik premik se je že zgodil z Dokumentom o človeškem bratstvu za svetovni mir in skupno sobivanje, ki sta ga v Abu Dhabiju podpisala papež Frančišek in veliki imam Al-Azharja Ahmad Al-Tayyib, 4. februarja 2019. Gre za »dinamičen pristop«, kakršnega je bil v 13. stoletju sposoben njegov vzornik sv. Frančišek. Druga papeževa okrožnica Hvaljen, moj Gospod, govori o skrbi za skupni dom. Njen naslov si je papež Frančišek sposodil iz Frančiškove Sončne pesmi, kjer osemkrat ponovi besede: Hvaljen, moj Gospod. Z naslovom tretje okrožnice pa se zateče k biserom srednjeveške duhovne modrosti. Papež Frančišek si je za naslov nove okrožnice izposodil besede sv. Frančiška iz njegovega šestega Opomina, ki govori o posnemanju našega Gospoda Jezusa Kristusa. V svojih Opominih, ki so najprej res bili namenjeni njegovim bratom, pa jih je kasnejša redakcija razširila na vse ljudi, na vse kristjane, saj so jih njegovi bratje pogosto uporabljali pri svojih pridigh in ljudi, moške in ženske, vabili h globokemu

duhovnemu življenju v Bogu potopljenega srca. V Opominih Frančišek navaja podrobnosti za idealno podobo človeka kristjana. Frančiškan Kajetan Esser, izreden poznavalec spisov sv. Frančiška, je zapisal, da so »Opomini Magna carta življenja krščanskega bratstva« in zato jih je potrebno tudi brati v tej luči. Šesti Frančiškov Opomin se začne takole: »O vsi bratje (omnes fratres), glejmo na dobrega pastirja, ki je za rešitev svojih ovac prenesel trpljenje na križu«. Že iz tega stavka lahko razberemo, da podoba dobrega pastirja in njegove črede vključuje celotno Cerkev in ne le množico bratov. Pri besedilu Opominov je potrebno razlikovati med njihovim nastankom ter končno redakcijo besedila. V končni redakciji se beseda *fratres* (bratje) razteza od prvega Frančiškovega bratstva na celotno Cerkev. Poudariti je potrebno, da noben papež in noben vladar v srednjem veku človeštva ni nagoval na tako univerzalen način, kakor svetnik iz Assisija. Vse ljudi je povabil, da ljubijo Gospoda Boga. Prisluhnimo besedam sv. Frančiška: »Mi vsi manjši bratje, nekoristni hlapci, ponižno prosimo in rotimo vse, ki v sveti katoliški in apostolski Cerkvi hočejo služiti Gospodu Bogu, vse cerkvene redove, duhovnike, diakone, subdiakone, akolite, eksorciste, lektorje, ostiarije in vse klerike, vse redovnike in redovnice, vse konverze in vse otroke, ubožce in stiskane, kralje in kneze, delavce in kmete, hlapce in gospodarje, vse device, vse vdružne in poročene, laike, moške in ženske, vse nedorasle in doraščajoče, mlade in stare, zdrave in bolne, vse majhne in velike, in vse narode, ljudstva, rodove in jezike, vse narodnosti in vse ljudi kjerkoli po širnem svetu, kar jih je in še bodo – mi vsi manjši bratje, nekoristni hlapci poniž-

no prosimo in molimo -, da bi vsi mi vztrajali v pravi veri in spokornosti, saj se drugače nihče ne more zveličati« (Frančiškovo Nepotrjeno vodilo, 23,7). O vesoljnem bratstvu je sv. Frančišek pridigal z besedami in življenjem, ljudem in stvarjem. Misel Ubožca je bila, da vse, kar živi in diha hvali Stvarnika. Sv. Frančišek ni nikoli nikogar izključeval pri svojih nagovorih, ampak je vedno imel posluš za vse ljudi, za kristjane in jih vabil, da naj iz ljubezni do Stvarnika, živijo v medsebojnem spoštovanju ter kot bratje in sestre, sinovi in hčere Najvišjega. Pridigal je tudi nekristjanom, spomnimo se samo srečanja s sultanom. Naslov nove okrožnice Vsi bratje moramo razumeti in sprejeti tako kot je to zapisal sv. Frančišek, da se vsi kristjani, moški in ženske, počutijo vpletene. Z naslovom nove okrožnice papež Frančišek želi, po zgledu asiškega svetnika, nagovoriti vse ljudi. Že med splošno avdienco, ki je potekala v sredo, 2. septembra 2020, je papež Frančišek posebej poudaril solidarnost, če želimo iz krize, v kateri smo se znašli, priti boljši. »Solidarnost, ki jo vodi vera, nam pomaga, da Božjo ljubezen vnesemo v našo globalizirano kulturo, ne z gradnjo stolpov ali zidov, ki ločujejo in se potem zrušijo, ampak s tkanjem skupnosti in podpiranjem procesov rasti, ki je zares človeška in trdna.«

Pri tem delu za bratstvo in družbeno prijateljstvo je vsak med nami orodje, »vendar skupnostno orodje, ki z vsem, kar je, sodeluje v izgrajevanju skupnosti«, kakor pravi papež Frančišek. Po zgledu sv. Frančiška, ki je vsa ustvarjena bitja imenoval brat ali sestra, bodimo tudi mi med seboj bratje in sestre, ker smo sinovi in hčere istega Stvarnika.

Pripravil: p. Robert Bahčič

Smo v mesecu oktobru. Zato ta mesec izkoristim, da vas vse obvestim o molitveni pobudi Živega rožnega venca, ki traja že skoraj 50 let in jo mnogi dobro poznate po lističu ŽETEV. Ta listič bo zdaj kot rubrika izhajal v reviji Brat Francišek 6x letno. Voditelj Živega Rožnega Venca je bil do letos februarja p. Leopold Grčar OFM, ki je v jutranjih urah, 8. 2. 2020, v 81. letu odšel k Nebeškemu Očetu. 30 let je deloval pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Tako je bilo potrebno armado molivcev, preko 10.000, zaupati eni novi osebi. Naše frančiškansko vodstvo je to zaupalo meni, saj sem p. Leopolda dobro poznal in mi je sam tudi izrazil željo, da bi jaz po njegovi smrti vodil to molitveno pobudo. Že pred meseci sem se lotil dela. Vsi dosedanje molivci so dobili posebno pismo s prošnjo, da naj na njega odgovorijo. Prišlo je nekje 20% odgovorov, kar znaša 2000 molivcev; odgovori še prihajajo praktično vsak dan. Pa tudi že nove prijave.

PROSIM VAS, da obvestite vse člane ŽRV po vaših župnijah ali skupnostih, da naj svoj odgovor čimprej pošljejo na naslov, ki je na pismu. Za nove molivce pa sporočam:

OBVESTILO ZA OZNANILA

V mesecu rožnega venca lepo povabljeni, da se pridružite molitveni pobudi ŽiviRožniVenec. Z vključitvijo se obvežete, da boste vsak dan zmolili eno desetko rožnega venca za nove duhovne poklice. Po prijavi boste prejeli molitveni kartonček s svojo desetko. Pišete lahko na naslov zrv@ofm.si ali krizostom.komar@ofm.si. Več goreče in vztrajne molitve pomeni več delavcev v Gospodovem vinogradu. Mir in dobro!

p. Krizostom Komar

za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

Dragi članice in dragi člani Živega rožnega venca!
Iz srca Vas prav lepo pozdravljam.

Kot verjetno veste, je 8. 2. 2020 v Gospodu zaspal dolgoletni voditelj te molitvene pobude p. Leopold Grčar, ki je 30 let živel in deloval pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Provincijsko vodstvo naše frančiškanske province me je inenovalo, da prevzamem odgovornost za to molitveno pobudo. Z veseljem, hvaležnostjo in odgovornostjo sem se lotil naloge; sicer pa je bila to tudi želja p. Leopolda, kar mi je večkrat omenil.

Želim si, da se molitev nadaljuje. Namen Živega rožnega venca je zahvala Kristusu in Mariji, Božji Materi, ter prošnja za velike potrebe vesoljne Cerkve, med katerimi je na prvem mestu potreba in nujnost edinosti, pa tudi molitev za obuditev novih duhovnih poklicev.

Kaj vas prosim? Da najprej preberete to pismo. Potem v čim krajšem času odpošljite spodnji del pisma z vsemi svojimi podatki, ki nam jih želite zaupati. Vsem bomo potem prišli pošiljati revijo Brat Francišek, ki bo odslaj bogatejša za rubriko ŽETEV, nekaj strani namenjenih prav povezovanju članov Živega rožnega venca.

V upanju, da ostanemo naprej povezani in da bo naša molitev tudi obrodila želene in pričakovane sadove, Vas pozdravljam s pozdravom sv. Frančiška: *mir in vse dobro!*

p. Krizostom Komar

Potrijem članstvo v Živem rožnem vencu

Ime in priimek: _____ e-pošta: _____
Ulica in hišna številka: _____ Kraj: _____
Poštna številka: _____ Datum: _____

Kot član Živega rožnega venca bom prejel revijo Brat Francišek z rubriko Žetev. Revija je brezplačna in se oddaja s prostovoljnimi prispevki.

Podpis: _____ Datum: _____

Ali že prejimate revijo Brat Francišek? ☐ DA ☐ NE

Ali vam zadostuje prejemati revijo Brat Francišek v elektronski verziji? ☐ DA ☐ NE

SOGLASJE: S podpisom dovoljujem da Živi rožni venec moje osebne podatke obdeluje v svojih zbirkah ter jih uporablja za obveščanje članov o dejavnostih Živega rožnega venca po pošti, preko spleta in revije Brat Francišek Žetev. Živi rožni venec naslovov ne bo predal tretji strani niti jih uporabljal zaradi trženja. Na podlagi voljane zakonodaje, ki ureja varstvo osebnih podatkov, lahko posameznik kadarkoli zahteva popravek ali izbris podatkov in sicer na naslov: ŽRV, Franciškanski trg 1, 8000 Novo mesto ali po elektronski pošti na naslov: zrv@ofm.si.

Podpis: _____ Datum: _____

brat
francišek

ŽETEV
rubrika

ŽRV

Franciškanski trg 1

8000 NOVO MESTO

Prosim,
nuleptite
znanko.

ŽIVI ROŽNI VENEC

ŽRV
Franciškanski trg 1
8000 Novo mesto

NDP

ŽRV v varstvu Marije Pomagaj

Molite Živega rožnega venca in njihovo delo so zaupani varstvu Device Marije, Matere večnega in velikega duhovnika Jezusa Kristusa in Matere nas vseh, ki jo šličemo Marijo Pomagaj.

Podtrina plačana
pri pošti 8101 Novo mesto

Člane Živega rožnega venca povezuje:

1. Vskandjanje molitev desetke rožnega venca
2. Vsak drugi mesec revija Brat Francišek
3. Letno romanje vseh molivcev na Brezje, običajno na binkošno soboto. Zaradi izrednih razmer glede letošnjega romanja sledite obvestilom v reviji Brat Francišek, na Radiu Ognjišče in v tedniku Družina.
4. Duhovne vaje za molivce ŽRV v domu duhovnih vaj na Brezjah

Kaj je poslanstvo Živega rožnega venca?

Živi rožni venec za edinost Cerkve, za nove duhovne poklice in za svetost ter stanovitnost poklicanih se imenuje molitev desetke svetega rožnega venca, za katero se ljudje odločijo ob spoznanju, da manjka danes v svetu več kakor sedem milijonov novih duhovnih poklicev, in da mora biti vsak duhovni poklic od nekoga izmoljen in tudi izpriljen. Predvsem pa je ta molitev rožnega venca odgovor na Jezusovo naročilo: "Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev." (Mt 9,37-38; Lk 10,2).

V VIŠAVE

**seminar za
redovne vzgojitelje**

**21. 10. 2020
Šentjakob ob Savi**

9.00 nagovor Rafota Pinose
9.45 nagovor sodelavcev Katoliške mladine
10.30 odmor
11.00 plenum
12.00 kosilo

BOMO SLOVENCİ PREŽIVELI – KAJ NAS UČI ZGODOVINA?

Če se peljemo po naši domovini, kamorkoli že, nas prevzame pogled na nepokošene travnike in žitna polja, ki čakajo, da jih požanjemo. Najbolj pa nas prevzame pogled na opuščene prazne hiše, ki jih je preveč. Če je kaj žalostno, so to prazne hiše, brez življenja. Iščemo razloge za tako stanje. Teh je cela vrsta. Glavni razlog pa je »pozaba Boga«, ki se je Izraelcem razodel v puščavi: »Jaz sem Večni, tvoj Bog; ne imej poleg mene drugih bogov.« Teh, drugih bogov, je pa vedno več, a so gluhi, nemi in slepi. Vera v enega razodetega Boga postavlja temelje družbi, ki ne obožuje naravnih sil; postavlja vsako človeško življenje pod neposredno božje varstvo; odklanja državo, ki hoče biti božanstvo; taka vera pomeni promocijo najbolj vzvišene morale, saj ščiti človeške pravice in daje Bogu, kar je božjega; z uvedbo nedeljskega počitka pa omogoča vzpon pravega humanizma. Dokler Slovenci tega ne bomo doumeli, ne bo rešitve. Tudi za Evropo ne! To nas uči zgodovina.

Poznamo primere, ko so narodi ali plemena izginili iz zgodovine. Naj omenim le bojevite Hune, ki so bili strah in trepet za Rimljane, po Atilovi smrti v 2. polovici 5. stoletja pa so za zmeraj odšli s prizorišča zgodovine. Stoletje kasneje se je enako zgodilo tudi Gotom. Potem ko so bili l. 553 premagani blizu Vezuva, jih ni bilo več. Ali taka usoda čaka morda tudi nas Slovence? Res je, da jim po bojevitosti in napadalnosti nismo podobni. Nikogar ne ogrožamo. Ogrožamo pa sami sebe z namernimi splavi, številnimi samomori in celo umori, premnogimi prometnimi nesrečami, nesrečami v gorah, delovnimi nezgodami s smrtnim izidom.

Več skupnega imamo s starimi Rimljani, ki so tudi propadli (zahodnorimskega cesarstva je bilo konec leta 476), pa ne zaradi vdorov Germanov. Zgodovinarji skoraj soglasno ugotavljajo, da je bila vzrok propada »do kraja gnila rimska družba«. V čem se je ta gniloba kazala? Razkroj narodnih običajev in morale, premalo domoljubja, stagniranje gospodarstva, birokratski despotizem, izčrpana vojska, upadanje števila prebivalstva, visoki davki, beg z dežele v mesta, politična nezainteresiranost, razsipnost vlade in diskriminacija narodnih manjšin (prim. Zgodovina Cerkve v stotih slikah, str. 51).

Za naš obstoj bi bile potrebne dobre navade in dobri zakoni, ljubezen in volja do življenja, ljubezen do naše lepe države, spoštovanje do tistih, ki so si med nami močno prizadevali in v težkih življenjskih razmerah vendarle radostno živeli, zemljo z znojem in krvjo prepojili in v molitvi in pri nedeljski maši za božji blagoslov prosili. In če so bile družine z otroki obdarjene, ni bil nihče odveč. Otrok je in ostane blagoslov in poroštvo, da življenje gre dalje: »Rodovi prihajajo in odhajajo!« Ohranimo upanje, da bodo ljudje zopet vzljubili življenje, ta edinstveni Stvarnikov dar – življenje! Le na ta način se bomo izognili usodi Rimljanov, Hunov in Gotov.

Zgodovina je res učiteljica življenja, saj nam kaže posledice, kaj se je zgodilo z Rimljani, ki so sledili geslu: kruha in iger. Propadli so! V šestem stoletju pa so benediktinci začeli z drugačnim geslom, in sicer: moli in delaj! Rimsko cesarstvo se na novo rodi in Evropa je rešena! Rešitev torej obstaja tako za Evropo kot Slovenijo. Postavljeni smo pred odločitev: Komu hočemo slediti? Kaj nas bo vodilo v življenje! Bomo Slovenci preživeli? Dokler bomo večino hrane morali uvažati in naša polja puščali zaraščati; dokler bomo morali delavce iskati celo v Aziji, najbrž ne bo rešitve. Tujci nas ne bodo rešili.

Najprej se moramo odločiti, da vedno dajemo prednost življenju – torej slišati nemi krik spočetih, a nikoli rojenih otrok, slišati krik praznih slovenskih domov. Koliko prerekanja okoli splavov! Vemo za prepoved: »Ne ubijaj!« Potrebna bi bila vsenarodna konferenca z naslovom: »Volja do življenja«, »Vrnitev k veri – rešitev naroda«.

Postavlja se torej vprašanje: Se bomo Slovenci obdržali? Bo nemi krik slovenskih praznih hiš dovolj slišen? Sami bomo krivi, če bo naš »dedič tujec!« Benedikt XVI. ugotavlja: »Tuji svet' prihaja med nas, da nas osvoji in reši naše zaslepljenosti potrošništva, lakotnega življenja in obljudi naše zapuščene vasi ...« (in naša prazna župnišča in samostane). Karel Rahner je bil mnenja, da živimo v deželi »s krščansko preteklostjo, a še vedno jo krasijo krščanski spomeniki!« To velja za Slovenijo še v posebni meri!

P. Zdravko Jakop

KJE SO MOJE ROŽICE

Jesen se je približala in v oktobru urejamo zadnja bivališča naših prednikov, znancev, sosedov ... in se spominjamo in razmišljamo o naši minljivosti. Prav ganljiva je pesem Kje so moje rožice, ki med drugim postavi v ospredje človeka. »Kje je fantič zdaj vesel, / ki je to prepeval, / da bi enkrat še zapel, / kratek čas nam delal. / Hitro, hitro mine čas, / ah, ne bo ga več pri nas.« To čutimo, čim starejši smo.

Človek je bitje, ki ve za smrt in o njej razmišlja. Dramatik in duhovnik Anton Medved, umrl je star 41 let, je zapisal: »O kaj misliti, čutiti mora sleherni srce, / o kaj mora vse prebiti, / preden v črno zemljo gre.« Smrt je zanesljiva, neizprosna in edino gotova stvar v našem življenju. Pred njo bežimo, in dokler moremo, se je izogibamo. Včasih gre za las, da ji za nekaj časa ubežimo. Kdor preživi hudo nesrečo ali bolezen, rad prizna, da mu je bilo življenje ponovno darovano. Uiti smrti za malo časa pa ni nič posebnega za tistega, ki mu je »usojeno«, da bo moral kmalu potem umreti. Povsem nekaj drugega pa je ubežati smrti za vselej! Poznamo edinstven primer: Vstali Kristus več ne umrje, smrt nad njim več ne gospoduje!

Smrt so umetniki pogosto upodabljali s koso, s katero neusmiljeno kosi; pogosto kar množično, npr. v času kužnih bolezni, ob nesrečah, cunamijih in vojnah. Smrt se ne šali in pride nenapovedano. Ko bi smrt ne imela nikake bridkosti, bi ne bila slava mučencev tako velika. Prav zato za njihovo razglasitev za svetnike niso potrebni čudeži. Kakršnakoli je bridkost

smrti, jo more premagati moč ljubezni, s katero ljubimo Njega, ki je hotel za nas pretrpeti tudi smrt. On je naše Življenje. Tako lahko razumemo mistika sv. Janeza od Križa, ki pravi: Popolna ljubezen do Boga naredi smrt prijetno in daje okušati največje radosti.« Smrt, »Gospodova dekla«, je pri sv. Frančišku dobila drugačno ime, in sicer, »Sestra smrt«. Mislec in pisatelj Paul Claudel je do nje nestrpen: »Bog je v moje srce položil tudi grozo pred smrtjo, a je v moje srce položil tudi večnost, in ker sem premajhen, tega ne morem doumeti do konca!«

Ljudje s trdno vero, popolno predanostjo in mirno vestjo jo sprejemajo drugače, kot jo drugi ljudje. To je res milost. Ko so 22. junija 1535 zjutraj ob petih zbudili kardinala Janeza Fisherja in mu sporočili: »Danes dopoldne boste usmrčeni,« je bil njegov ugovor: »Zgodaj je še, pustite me, prosim, še malo spati, ne, ker se bojim smrti, ampak zato, ker sem bolan in zelo oslabil.« In potem je še dve uri mirno spal kakor otrok. Vest mir – sreča neizmerna!

Prihaja nam naproti On, ki se sprehaja med živimi in mrtvimi in nas bodri: »Vaše srce naj se ne vznemirja. Verujete v Boga, tudi vame verujte. V hiši mojega Očeta je mnogo bivališč. Če bi ne bilo tako, bi vam bil povedal, ker odhajam, da vam prostor pripravim. In če odidem in vam prostor pripravim, bom zopet prišel in vas k sebi vzel, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz« (Jn 14,1-3).

P. Zdravko Jakop

V NEBO STRMIM – A SMRTI SE BOJIM

Človek gleda gor! Zato je že v antični dobi človek nastanil bogove v »nebesa« ali vsaj na visoke gore. Krščanstvo govori o »novem nebu«. Sodnik bo prišel. »Glej, prihaja z oblaki in videlo ga bo vsako oko« (Raz 1,7).

Prve cerkve so imele občasno lesen strop, ki je po nazorju le začasno pregrajo med zemeljskim in nebeskim življenjem. V obokanih cerkvah so bile poslikave, v gotiki pa je šilasti ali križni lok zamenjal polkrožnega. To je človeka spominjalo na oblok, ki se pne nad zemljo. »Krasota visokosti je jasen oblok ... Lepota neba je veličastvo zvezd ...« (prim. Sir 43). Prezbiterij oziroma kupola je pogosto poslikana s Sveto Trojico, z Marijinim vnebovzetjem, s kronanjem, s slavo svetnikov itd. Na ta način je človek spoznaval, da je prehod v nebesa mogoč. Ker pa je človek neučakan, je začel razmišljati, kako bi se dalo posnemati ptice, a je kmalu spoznal, da s ptičjimi krili ne bo šlo. Na delu sta znanost (tehnika) in umetnost. V renesansi radi slikajo odpirajoča se nebesa, kamor se dvigajo svetniki. Slikarji so vedno bolj prepričljivi. Dva sta tekmovala. Prvi je slikal grozdje tako živo, da so priletele ptice in kljuvale platno. Drugi je svojo sliko »skril« za zaveso, vsaj tako je rekel. Ko pa jo je prvi hotel odgrniti, je spoznal, da je zavesa naslikana. Zmaga je pripadla slednjemu, saj mu je s svojo iluzijo uspelo prevarati tudi človeka.

Človek prodira v vesolje in išče nebesa, kaj pa drugega! Zato se astronauti nujno srečujejo z religioznimi vprašanji. Ko pa so se prvi vesoljci vrnili iz vesolja, so rekli, da Boga niso nikjer videli. Nekateri pa so dodali, da Boga res niso videli, so pa videli sledove njegove stvariteljske Modrosti, ki je globlja od njihovih elektronskih računalniških aparatov, in moč, ki je silnejša od njihovih strojev; spet drugi pa so opazili, kako je ta naš svet lep.

Po znanstveni in tehnični revoluciji v 18. stoletju so v 19. stoletju mnogi verjeli, da bodo kmalu rešena vsa vprašanja, tudi religiozna. Poznamo nekaj takih

mož – morda je bil med njimi tudi naš slavn rojak Herman Potočnik -, ki za dvig v vesolje niso več iskali rešitve v cerkvah, ampak so se vprašanja lotili kot tehniki in so celo slikovno zelo realistično prikazali šele v prihodnosti uresničljive prizore. Potočnik pa je skromno priznal, da človek ne more osvojiti vesoljnega prostora in se tako izenačiti z Bogom. »Lahko pa postane z vožnjo po vesolju, do meja svoje končnosti, vsaj 'božji sel'«. Prav to pa so potrdili vesoljci, ko so povedali, da so videli vse dokaze za bivanje Boga.

V filmu Čas odhoda, ki je bil posnet v Hospicu – Rennweg, je režiserka Anita Natmessnig predstavila bolnike, kako preživljajo zadnje tedne in se poslavljajo od življenja. Med drugim je pokazala, kako uresničujejo drobne želje, npr. kako radi se zadržujejo na terasi »z odprtim pogledom v nebo in opazujejo letala, ki vsa vzletajo v isto smer – tako kot naše življenje« ... In res tudi v Svetem pismu piše: »Vse gre v isti kraj: vse je nastalo iz prahu in vse se v prah vrača« (Prd 3,20). Zato človek išče, gleda, sprašuje, prosi: »Povej mi kdo, kam oblaki plujejo, kam ptice lete, kam vode teko, kam človek gre!« (O. Župančič). Bog je v moje srce položil grozo pred smrtjo in večnost. »V moje srce si položil grozo pred smrtjo. Moje srce ne pozna strpnosti v razmerju do smrti. Živ sem v tvoji strašni noči!« (Paul Claudel). Od kod mi pride rešitev? »Pomoč mi prihaja od Gospoda, ki je ustvaril nebo in zemljo« (Ps 120). Zato v nebo strmim in z Gregorjem Nacianškim izpovedujem: »Strah pred smrtjo si nam spremenil v upanje. Storil si, da nam je konec življenja postal začetek novega, pravega življenja. Naj naša telesa kratek čas počivajo v zemlji, le kratek čas - potem jih ponovno obudi.« Še tole te prosim: »Po smrti me ne loči za vedno od tistih, ki sem jih v življenju ljubil. Prosim, Gospod, naj se tako zgodi, da bodo tja, kjer bom jaz, prišli tudi tisti, ki so me ljubili in sem jih jaz ljubil« (sv. Ambrozij).

P. Zdravko Jakop

ANTON MARTIN SLOMŠEK

je imel srce za preganjane ljudi

Škof Slomšek je v 16 letih škofovske službe napisal 37 pastirskih pisem, v katerih je popisoval situacijo na različnih področjih, segal je preko meja škofije, npr. z ustanovitvijo Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Letos (21. septembra) je minilo 160 let, ko je napisal kratko, a pristrčno pismo s prošnjo za pomoč preganjenim ljudem; opozoril je na tragedijo Maronitov. Le-te so v Libanonu preganjali Druzi in Turki in so jih prav tega leta ob binkošti pobili nad 20.000. (Maroniti so v Siriji ločena cerkvena skupnost od vzhodne cerkve, s sirskim bogoslužnim jezikom, od 15. stol. združena z Rimom. Libanon ima težko zgodovino, saj je polna nemirov. Kristjanov je 50 %.)

Iz tega časa poznamo redovnico Rebeko Ar Rays; rojena je bila l. 1832 v Himlayi v Libanonu. Leta 1860 ji je uspelo ubežati najhujšemu preganjanju oz. pokolu. Tedaj je bila stara 28 let. Leta 1871 je vstopila v samostan maronitskega Antonovega reda. V naslednjih desetletjih je preživljala težke telesne in duševne preizkušnje; poleg mnogih težav, je bila najtežja, da je povsem oslepela. Trpljenje je vdano in potrpežljivo prenašala. Umrli je 23. marca 1914, stara 82 let. Njen grob je postal romarski kraj. Postopek za njeno razglasitev za blaženo je v teku.

Slomšek je imel odprte roke tudi za misijone. V misijone je želel iti tudi sam, a so imeli predstojniki z njim drugačne načrte. Leta 1830 – tedaj je bil spiritual v celovškem bogoslovju – je postal zastopnik bratovščine za podporo misijonov v poganskih deželah. Leta 1836 je napisal brošuro in na duhovnih vajah je spregovoril o misijonih: »Kadar bomo od mrtvih vstali in se bodo vsi narodi od vseh delov sveta na sodbi zbrali, tedaj vam bodo zamorčki veselo podali roke, in vas pozdravljali in se vam zahvaljevali, da ste jim v nebesa pomagali.« Baraga je Slomška obiskal l. 1854, ko je imel duhovne vaje za dekleta. Prosil ga je, naj jim spregovori, kako indijanska dekleta živijo primerno svojemu stanu. Tedaj je Slomšek Baraga močno podprl. Slomšek si je dopisoval z obema misijonarjema Barago in Knobleharjem. Zanimivo je tudi, da je pri ljudskih misijonih mislil na reveže. Tako je l. 1857 vodil misijon v Slov. Bistrici in imel poseben nagovor posebej za reveže in berače. Po maši jih povabil na zajtrk in jih denarno obdaril.

Slomšek je ustanovil tudi celo vrsto dobrotelnih organizacij in zavodov. Bil je res mož z velikim srcem!

P. Zdravko Jakop

RUSIJA DRŽI ZAHODU OGLEDALO

Kakšne spremembe v enem samem stoletju! Slovenci smo v zadnjem stoletju izgubili Primorsko in z njo Narodni dom v Trstu, izgubili Koroško, dobili pa Prekmurje brez Porabja. Velike spremembe so bile v Rusiji oziroma v Sovjetski zvezi, od oktobrske revolucije (1917) do razpada leta 1988, ko je ruska pravoslavna Cerkev vstala iz ruševin in krvi. Seme vere so ohranjali med izobraženci globoko duhovni pisatelji, med preprostim ljudstvom pa babuške z močno tradicijo.

Lenin, ki je novembra 1917 prevzel oblast, je imel za svojo nalogo, kot jo je pozneje imel tudi Hitler, da izkorenini vero iz ljudskih src. Njun učitelj pa je bil Karl Marx, ki je trdil, »da prava sreča ljudstva zahteva, da se vere uniči«. Marx je širil ateizem, da bi se Bogu maščeval, ker je kriv za judovsko usodo.

»Lenin je izpolnjeval, kar je obljubil. Že v prvih letih svojega vladanja je odstranil iz službe 84 katoliških škofov in 1000 duhovnikov, 50 let pozneje je bilo od 40.000 župnij, kolikor jih je bilo leta 1917, zasedenih le še polovico, od 2000 samostanov pa jih je ostalo 40.« (Zgodovina Cerkve v stotih slikah, str. 405). »Med letoma 1917 in 1941 je bilo zaradi vere preganjanih okoli 350 tisoč ruskih pravoslavnih vernikov. Med njimi je bilo 140 tisoč duhovnikov in 400 škofov. Leta 1939 je bilo odprtih le še 350 pravoslavnih cerkva in samo še dva škofa sta opravljala svojo službo.« Po drugi svetovni vojni je bilo dano dovoljenje za obnovo Cerkve, vendar pod strogim nadzorstvom režima.

ln prišel je čas sprememb v korist Cerkve. Ko se je v Rusiji začela oktobrska revolucija, je Marija v Fatimi naročila naj papež posveti Rusijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu, a se je to zgodilo šele 25. marca 1984. In štiri leta pozneje (1988) Sovjetska zveza razpade. (Zanimiva podobnost: leta 1854 je bila razglašena rešnica, da je Marija brezmadeža spočeta, kar je čez štiri leta 1858 v Lurdu sama potrdila.)

»Po letu 1988 pa je moskovski patriarhat doživel edinstven razvoj. Takrat je imel samo 76 škofij, 6.900 župnij in 22 samostanov. Danes šteje 293 škofij, 35 tisoč župnij in 900 samostanov. Leta 1988 je bilo v Ruski pravoslavni Cerkvi samo 74 škofov in 6.700 duhovnikov. Leta 2016 ima 384 škofov in 35 tisoč duhovnikov. Patriarhat je imel takrat samo dve akademiji in tri semenišča. Danes razpolaga s petimi akademijami, štirimi univerzami in 50 semenišči.« (Vatikan, 12. februar 2016).

Rusija je letos julija naredila še en korak v korist krščanskih vrednot, kar Evropi ni uspelo, namreč da bi bili v Ustavo zapisali, srčno željo sv. papeža Janeza Pavla II., da je Evropa zrasla iz judovsko/krščanskih korenin. Ustanovitelji unije so bili močnejše vere. To, kar papežu Janezu Pavlu II. ni uspelo, je pa uspelo Vladimirju Putinu. Ljudem je dal možnost, da se izjasnijo med drugim tudi glede verskih vrednot. Pomembni amandmaji o tem. »Kar je najpomembnejše, je nova zaveza v ruski ustavi, da je treba ohranjati spomin na prednike in prenašati svoje ideale ter vero v Boga na potomce. Otroci so prepoznani kot prioriteta Rusije, zakon pa je definiran kot skupnost med možem in ženo ...« Putin je že leta 2013 ugotavljal: »Vidimo, da so številne zahodne države izbrale pot, na kateri zanikajo ali zavračajo svoje lastne korenine, vključno s krščanskimi koreninami, ki tvorijo temelj zahodne civilizacije. V teh državah zanikajo moralne temelje ... Ljudje v številnih evropskih državah se dejansko sramujejo svoje vere in se bojijo govoriti o njej.« (prim. Demokracija, 9. julij 2020).

Kdaj bomo vnesli amandmaje v evropsko ustavo? Rusi so nam postavili ogledalo!

P. Zdravko Jakop

FRANČIŠKANSKI STROKOVNJAKI IZ SKUPNOSTI *COLLEGIUM SANCTI BONAVENTURAE* ODPRLI OSUPLJIVO SPLETNO STRAN

Skupnost strokovnjakov, frančiškanskih bratov, ki se imenuje *Collegium Sancti Bonaventurae* je Mednarodni center za frančiškanske študije in raziskave z založniškim programom Quaracchi Editions, ki je ime dobil po majhnem mestu v Toskani tik ob Firencah, kjer je skupnost sprva živela. Danes živi v središču Rima, v čudovitem okolju Kolidža svetega Izidorja irskih frančiškanskih bratov.

S svojim delom ti bratje želijo predstaviti pomembna spoznanja frančiškanskih piscev v zadnjih osemsto letih na različnih področjih učenja, od filozofije in teologije do geografije in ekonomije. V katalogu programa Quaracchi Editions je trenutno več kot 300 naslovov znanstvenih del, ki odražajo to bogato krščansko intelektualno izročilo, ki vključuje spise Janeza Dunsca Scotta, Bonaventure, Angele Folinjske, Aleksandra iz Halesa, Pierra de Jean Olivija in drugih frančiškanskih mislecev.

20. junija 2020 so odprli novo spletno stran (www.quaracchi.org), na kateri so na voljo izdaje programa

Quaracchi ter njihova revija *Archivum Franciscanum Historicum*. Znanstvenike vabijo tudi, da obišejo spletno stran in si ogledajo, kako lahko poiščejo vire v knjižnici Quaracchi za raziskovalne projekte, zlasti tiste, povezane z določenimi vidiki frančiškanske zgodovine in misli.

Br. William J. Short, OFM, direktor uredništva programa Quaracchi, je izrazil upanje, da bo ta nova spletna stran pomagala pri dialogu stoletnega frančiškanskega izročila z današnjim globaliziranim in svetom, prepletenim z omrežji. »Sv. Frančišek Asiški je bil v svojem času odličen v dialogu in je s poezijo, pesmijo in celo plesom sporočal dobro novico svojim sodobnikom. Novo spletno mesto programa Quaracchi želi v naš digitalni čas vnesti bogato izročilo, ki ga je ustvaril, njegovo sporočilo o vzpostavljanju miru, ljubezni do ubogih in skrbi za stvarstvo.«

KRIZA ZARADI KORONAVIRUSA – PRELOMNA TOČKA | FRANČIŠKANSKI POGLED NA COVID-19

Vse od 2. sv. vojne ni bilo dogodka, ki bi v svetu povzročil toliko nemira, tesnobe in konfliktov, kot jih je pandemija koronavirusa, ki je zajela vse države. Ni bilo moč misliti, da se bo po svetu razširila kot požar. Virus je človeštvu, ki se ima za nadrejeno vrsto, pokazal, kako šibko je in v javnosti smo lahko videli njegovo ranljivost in umrljivost. Narava zdaj daje bolečo lekcijo ljudem o tem, da je močnejša od naših iluzij o neomejenih možnostih, pa tudi od našega prepričanja v večni napredek. Poleg tega virus s katastrofalnimi rezultati uničuje tudi »gospodarsko dogmo« o nujnem postopnem povečevanju dobička. Izkazalo se je, da je bila svetu, ki se zdaj neuspešno spopada z virusom, vsiljena ekonomska doktrina napredka. Privid blaginje zdaj stoji na majavih nogah. Zdi se, da gre socialno naravnanim sistemom v tej pandemiji bolje od sistemov, ki temeljijo na neoliberalnih teorijah.

Zadnje tedne, morda že mesece, so ljudje po vsem svetu prisiljeni k »postu«, naj jim je to všeč ali ne. Nikamor ne moremo več vstopiti, šole, vrtci in podjetja, ki niso nujna za življenje, so zaprti. Koronavirus je prisilil ljudi, da so se odrekli užitkom, porabništvu in prostemu gibanju. Namesto tega se moramo držati »socialne distance« in ostajati v karanteni. Kar je še huje, virus ogroža delovna mesta in povečuje socialne krivice po vsem svetu. Vse to vliva strah mnogim ljudem in slabi njihovo zaupanje v politiko in institucije. Negotovost se vse bolj širi in dlje, ko trajajo protiukrepi, bolj raste odpor tistih, ki se ukvarjajo samo s svojo svobodo in koristmi. Krivda se vali na grešne kozle in na površje prihajajo stari stereotipi. Ker pre-

prostih odgovorov na zapletene razmere ni, se na obzorju znova pojavljajo lažne novice in teorije zarote. Nerazumnost povezuje desne populiste z levičarskimi ideologi in verskimi zagovorniki brezkompromisnega ravnanja. V tej situaciji moramo biti potrpežljivi, razumevajoči in resnicoljubni.

Tudi duhovne smernice so nam lahko v pomoč. V teh razmerah bi lahko črpali navdih pri tistih, ki sledijo naukom Frančiška in Klare Asiške. Čeprav sta oba živela v nekem drugem času in se spopadala z drugačnimi krizami, socialnimi problemi in epidemijami, nam lahko njuno delo pomaga pri delovanju v današnjem času. Kot je Frančišek zapisal v Oporoki, je našel pot iz te osebne življenjske krize, ker si je drznil v prijateljstvu in solidarnosti prestopiti to mejo »socialne razdalje«, ki ga je ločevala od gobavcev, ki jo je tedaj postavljala družba in cerkev. Meja je bila postavljena iz zdravstvenih razlogov, da bi se izognili okužbam, pa tudi zato, ker so bili gobavci s teološkega vidika grešniki. In vendar se Klara, ki je spadala v plemiški sloj, ni držala pravil svojega razreda in skrbela za revne in socialno izključene. Ob srečanju s trpljenjem in bedo se zastavlja tudi vprašanje o Bogu in lastni samopodobi. »Kdo si ti in kdo sem jaz?« sta eksistencialni vprašanji, ki nam jih je zapustil Frančišek. V obeh primerih se Božja podoba spremeni, ko se soočimo s človeško bedo in krhkostjo življenja. Oba sta med ubogimi in gobavimi našla »dobrega« Boga, sočutnega Boga, ki ne kaznuje. Oba so večino življenja mučile bolezni in sta se bližala smrti, zato sta razmišljala o bolezni in smrti. Želela sta, da bi bolni sestre in bratje dobili kar najboljšo možno oskrbo in tolažbo. Hkrati sta tudi

spodbujala ljudi, da bi z velikim potrpljenjem sprejeli bolezen kot del življenja in nanjo gledali kot na priložnost za človeško rast in zorenje. Smrt nista skrivala niti je v ničemer nista prikrivala. Zanju je bila del življenja, ki ne vliva nikakršnega strahu, ker ne more uničiti pristnih odnosov ljubezni in pripadnosti. Kajti nevarnost ni v smrti, temveč v neprijaznosti, ki jo prinaša sebičnost. Ob izzivih, ki so jih prednjo prinašale krize, bolezni, socialna distanca in krivice sta bila tudi polna zagona, ker se je v njunih očeh spremenila Božja podoba, zato sta ustvarila življenjski slog bratstva, ki je bil v ostrem nasprotju s hierarhično družbo in cerkvijo. Ta življenjski slog, ki temelji tudi na veri – vsi, ki smo v Jezusu Kristusu kot bratje in sestre, smo bitja istega Boga – ima vesoljni značaj. Najpomembnejše pa je, da so vanj vključeni tudi drugi verniki in vsa bitja. Njihovo srečanje z revščino, boleznimi in izključenostjo jim bo pomagalo odkrivati Boga, ki skrbi za vsa bitja in spodbuja življenje. Še več, prepričanje, da srečno življenje izhaja iz sočutnega in razumevajočega odnosa, ki je dar in ga ni mogoče kupiti z denarjem, lastnino ali močjo, je spremenil njun pogled na ljudi in svet. Namesto »ekonomičnemu človeku« sta se posvetila »človeku-bratu/sestri«, ki ima družbene in ekonomske učinke. Namesto da bi se vključila v nastajajočo predkapitalistično denarno ekonomijo, sta dajala prednost ročnemu delu, da bi zagotovila, da je gospodarska dejavnost ljudi vključena v družbene odnose. S tem sta premagala ekonomijo dobička na račun človeštva in narave, pri čemer sta se vrnila na ekonomijo daril, ki poleg denarnih vrednot opredeljuje še družbene, kulturne in etične vrednote. S človeškim in svetovnim pogledom na »človeka – brata/sestro« in ekonomijo daril sta bila pripravljena na nepredvidljive krize in se z njimi lahko spopadala v učnem procesu.

Kaj bi se torej lahko naučili iz krize zaradi koronavirusa po navdihu Frančiška, Klare in izročila, ki izvira iz njiju? Tu je nekaj predlogov: »fizično distanco«, ki je zdaj potrebna, je treba izvajati z odgovorno »socialno bližino« z najbolj prizadetimi: ubogimi, starejšimi, bolnimi in tistimi, ki v tem trenutku izgubljajo možnost, da bi si zaslužili vsakdanji kruh. Da bi lahko z novimi oblikami bližine, skrbi in solidarnosti ohranili distanco, potrebno iz zdravstvenih razlogov, moramo uporabiti domišljijo, se spontano prilagoditi, upoštevati intuicijo in neobičajno človečnost.

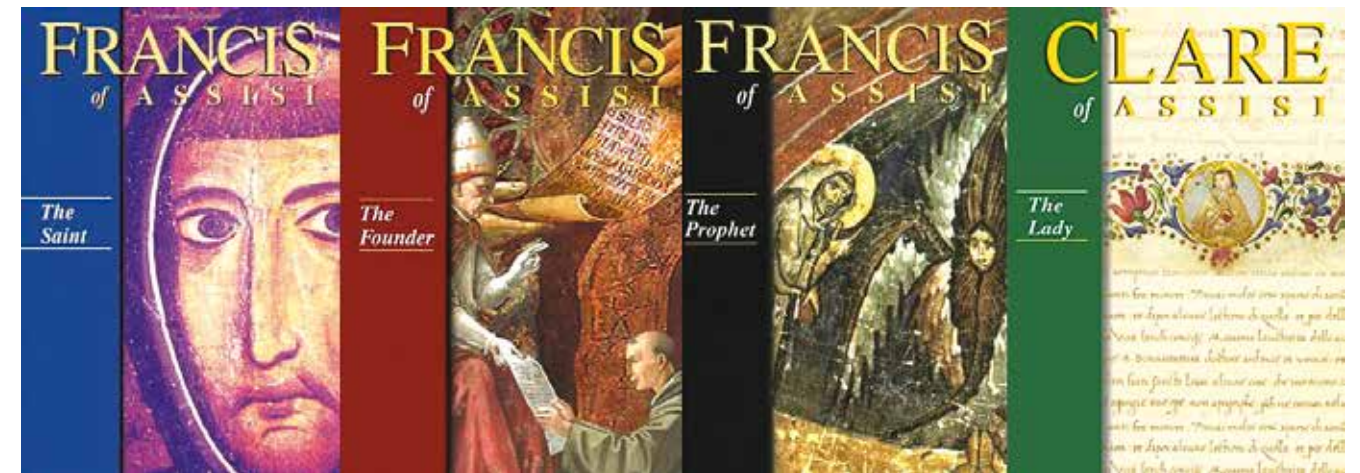
Namesto da bi velikim podjetjem omogočili izplačilo dividend prek davčnih skladov, je zdaj treba sredstva porabiti za reševanje življenj, lajšanje revščine in ohranjanje delovnih mest. Namesto da bi se vrnili k »normalnosti« dobička neokapitalističnega gospodarstva, zdaj potrebujemo pogumno preobrazbo gospodarstva v resnično socialno tržno gospodarstvo. Kriza zaradi te pandemije je nedvoumno pokazala, da prejšnja praksa kapitalizma ne more vzdržati takšnih razmer. Očitno je čas, da podvomimo o neoliberalnem gospodarskem sistemu in njegovih dogmah večne rasti ter resno vzamemo druge strukture in mehanizme. To krizo moramo razumeti kot priložnost za spremembo smeri in ne gradimo prihodnosti na majavih nogah. V zvezi s tem že obstajajo določeni pristopi, na primer v ekonomiji

daril, solidarnostni ekonomiji in mnogi drugi. Na mizi je trajnostno poslovanje, usmerjeno v prihodnost. Prav tako bi morali zdaj narediti nekaj več in hitreje, da bi zaščitili ravnovesje narave in s tem ohranili stvarstvo, naš skupni dom. Zavrniti je treba zahteve po tem, da bi omilili že tako nezadostne odločitve o varovanju narave. Ne moremo in ne smemo se vrniti k razmišljanju zgolj o tem, da bo denar pritekal. Če bi to storili, se iz te krize ne bi ničesar naučili. Zdaj je treba razpravljati o osnovnih etičnih in moralnih stališčih do oblikovanja sožitja, gospodarstva in ravnanja s stvarstvom in jih izvajati.

Ta pandemija je prinesla s seboj tudi dvom vernikov o Božji podobi in njihove verske prakse. Znova se je pojavilo vprašanje teodiceje: zakaj Bog to dopušča? Božje podobe, ki so omejene na ideje o vseomogočnosti, popolnost, nespremenljivost ali nepristranskost (apatheia), pa tudi mehanske ali vzročne ideje, so precej težke. Ljudje, ki jih vodi duhovnost Frančiška in Klare, so v večjih krizah odprti tudi za Boga, ki se med revnimi, bolnimi, ljudmi na obrobju in tistimi, ki življenje sprejemajo kot dragoceni dar, kaže kot ljubitelj svobode. Ta podoba Boga oblikuje zavezanost boljšemu svetu, v katerem dobijo priložnost mir, pravičnost in v prihodnost usmerjen pristop k stvarstvu.

Pot v boljši svet pa zahteva, da tega pustimo za seboj. Poleg tega pa zdaj ta kriza odpira druge poti. Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj nam je zares pomembno, kaj nam je v resnici nekaj vredno in kaj to pomeni za našo skupno prihodnost, naš skupni dom? V odgovarjanju na takšna vprašanja je potrebna potrpežljivost, ena izmed frančiškovskih vrtilin. Potrpežljivost zdaj potrebujemo tudi vsi mi, kar pa ne pomeni, da smo le pasivno potrpežljivi in prenašamo breme na ter v strahu čakamo, sicer bomo z živci kmalu na koncu. Potrpežljivost je tudi dejavna sila vztrajnosti in zaupanja v težkem času, katerega konca še ni videti. Skupaj z zaupanjem in vero je potrpljenje osnovni odnos, ki zaupa v življenje. Tisti, ki so obdarovani s potrpljenjem, se ne počutijo prepuščeni krizi, ampak se spopadejo z izzivi, ki jih najdejo v hudi stiski in nevihtah, saj vedo, da krize ponujajo tudi priložnosti za učenje in zorenje. Potrpežljivost nam bo pomagala usmeriti pogled na žarek svetlobe na koncu temnega predora in spoznavati, da za vsako nočjo pride dan. Seveda se strahu s tem ne bomo znebili, vendar se bomo tako obvarovali pred potrtostjo, ohromelostjo in nepotrebno paniko. To je potrebna sila, morda celo boleča, da bomo lahko delali korake proti prihodnjemu poletju. Seveda ima potrpljenje, ki ga potrebujemo zdaj, svojo ceno: spoštovati je treba cerkveni pravni sistem in pokazati solidarnost s tveganimi skupinami in bolniki po vsem svetu. S takšno potrpežljivostjo ne bomo le premagali te krize, ampak, upamo, tudi oblikovali prihodnost, v kateri bo vredno živeti, kajti človeštvo bo dozorelo, okrepilo svoje znanje in si pridobilo nove veščine.

Br. Johannes B. Freyer, OFM
Frančiškansko misijonsko središče
Bonn, Nemčija

PREVODI CELOTNIH ZGODNJIH FRANČIŠKANSKIH VIROV V ANGLEŠČINO ŽE NA SPLETU

3 1. avgusta 2020 je Komisija za frančiškansko intelektualno izročilo (CFIT) na svoji spletni strani v celoti objavila klasične tri knjige o življenju in poslanstvu svetega Frančiška, *Francis of Assisi: Early Documents*, pa tudi spremljevalni zvezek, *Clare of Assisi: Early Documents*.

Prvotna zbirka natisnjenih primarnih virov o frančiškanskem gibanju, objavljena med letoma 1999 in 2001, je bila delo frančiškanskih učenjakov Regisa J. Armstronga, OFM. Cap., J. A. Wayna Hellmanna, OFM Conv., in Williama J. Shorta, OFM. Posebna knjiga *Clare of Assisi: Early Documents*, ki ga je uredil Regis J. Armstrong, OFM Cap., je izšla leta 2006. Poleg teh prevodov, ki bodo koristili raziskovalcem in študentom, ta spletna različica vključuje tudi izvirna latinska besedila.

Večletni trud, v katerem je bilo nekaj tisoč strani osnovnih virov, prevodov, pripisov, predstavitev in opomb prenesenih na splet, je zasluga zelo skrbnega dela dr. Daniela T. Michaelsa, strokovnjaka za izobraževalno tehnologijo in digitalno humanistiko na Nacionalnem inštitutu za Newmanove študije v Pittsburghu (ZDA).

V tej novi spletni različici spisov sv. Frančiška in Klare ter zgodnjih frančiškanskih prič bo nova generacija učenjakov, študentov in ljubiteljev ubožca po vsem svetu z lahkoto dostopala do izvirnih latinskih dokumentov in prevodov v angleški jezik. Ta različica je optimizirana za uporabnike mobilnih naprav.

Br. Dominic Monti, OFM, predsednik CFIT in nadzornik tega šestletnega projekta, je opozoril na velik pomen te spletne različice: »Naš cilj je bil predstaviti naše temeljne frančiškanske vire čim širšemu občinstvu, zlasti ljudem v državah po vsem svetu, ki nimajo dostopa do tiskanih izdaj. CFIT je zelo hvaležen Akademiji ameriške frančiškanske zgodovine za več donacij, s katerimi smo lahko ta večletni projekt sploh izvedli.«

Do spletnega mesta, ki vsebuje vse spise Frančiška in Klare iz Assisija ter zgodnja pričanja o njunem življenju, služenju in kanonizaciji, lahko zdaj dostopajo študentje, raziskovalci in ljubitelji vsega frančiškanskega, in sicer na spletni strani CFIT: <https://www.franiscantradition.org>.

ODPRTJE RAZSTAVE »VARUHI KRISTUSOVEGA GROBA« V PARIZU

Vsako leto več kot deset milijonov turistov obiše baziliko Srca Jezusovega v Parizu, ki je v Franciji na drugem mestu po obisku, takoj za katedralo Naše Gospe. Ob zaključku jubileja Srca Jezusovega ob stoletnici njenega posvečenja, je na ograji ob njej prvič na ogled razstava za širšo javnost. Razstavljenih je devetindvajset fotografij, ki jih je posnel Thomas Coex, vodja fotografskega oddelka tiskovnega urada agencije Agence France Presse (AFP) v Jeruzalemu od leta 2014 do leta 2019.

»Del teh fotografij smo že razstavili v kuriji samostana sv. Odršenika v Jeruzalemu junija 2018. Tedaj je Komisariat za Sveto deželo v Parizu izrazil željo, da bi gostil to razstavo. Po več kot letu dni dela je ta projekt končno uzrl luč sveta. Razstava je prinesla celotni Kustodiji veliko veselja. Thomasu sem neizmerno hvaležen za njegovo energijo in zavzetost. Ta cerkev ni le ugledna, ampak je predvsem kraj molitve, zato upam, da se bodo turisti in Francozi, ki si bodo ogledali razstavo, v svojih molitvah spomnili na kristjane v Sveti deželi,« je dejal p. Stéphane Milovitch, predstojnik oddelka za kulturno dediščino Kustodije Svete dežele, ki se je udeležil odprtja razstave.

Avtor razstave Thomas Coex ne more skriti veselja: »V 30 letih dela za AFP še nisem imel priložnosti, da bi se lahko tako dolgo posvečal eni sami temi, ki poleg tega še nikoli ni prišla v mednarodni tisk. Ta razstava je zame kot nekakšna zmaga in počutim se zelo počaščenega,« je dejal med intervjujem za televizijski kanal KTO. »V veliko veselje mi je bilo spoznavati brate: spoznal sem, da so skromni in radodarni ljudje, povezani kot družina in zelo ljubeči. Svoj čas in svoje življenje podarjajo drugim. Opazoval sem jih med njihovim delom, poučevanjem in med družabnim ži-

vljenjem, in jih vzljudil. Presenetilo me je, kako odprti so. To je Cerkev, ki mi je všeč.«

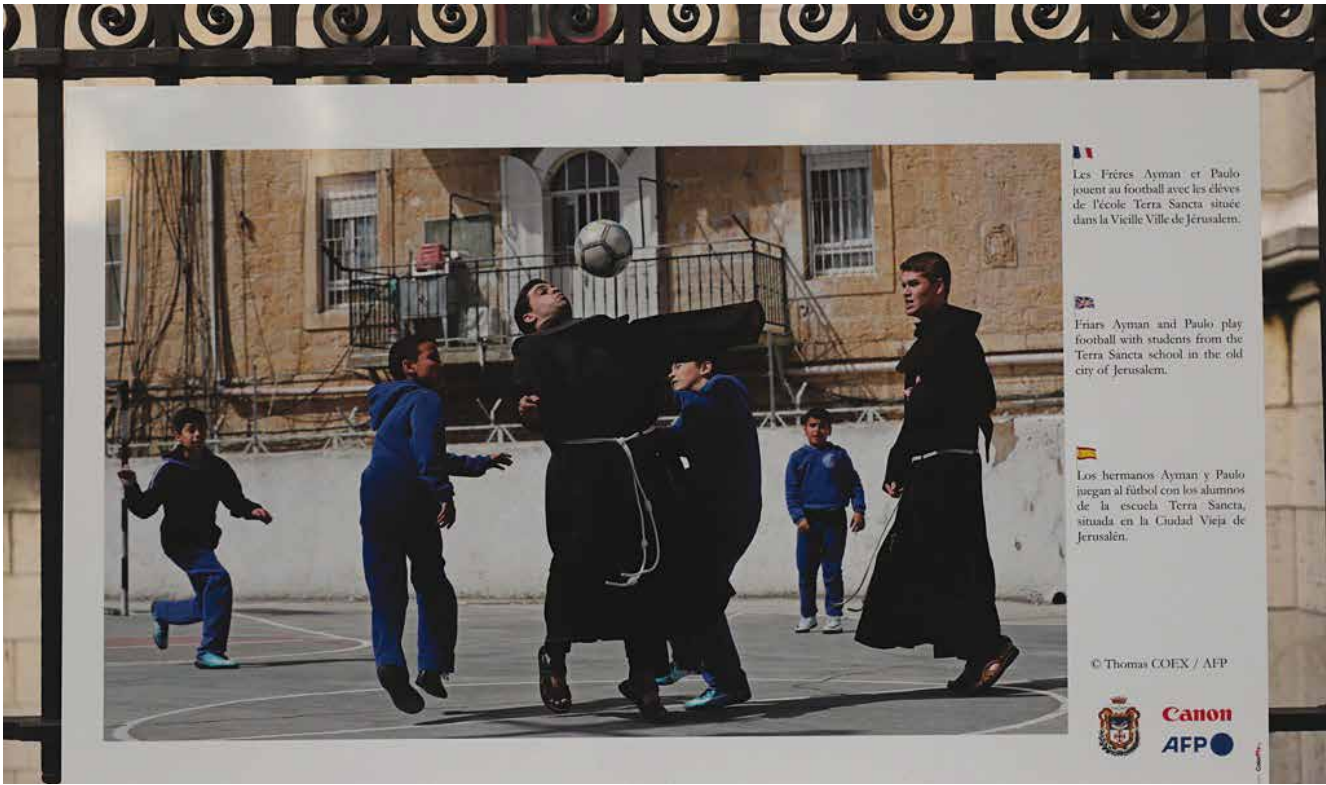
Zadovoljen je tudi pater Stéphane Esclef, ki so ga pred kratkim imenovali za rektorja bazilike: »Veliko ljudi gre mimo cerkve, kjer so razstavljene fotografije. Videlo jih bo veliko turistov z vsega sveta. Ta razstava se mi zdi kot duhovno pobratenje med svetimi kraji v Sveti deželi in baziliko Srca Jezusovega na Montmartru. Je v skladu s vabilom papeža Frančiška naši Cerkvi, naj gremo na obrobja mest. Številni turisti si ne upajo vstopiti v baziliko, zato je ta razstava kot sporočilo: Jezusovo srce ne sme ostati zaprto v cerkvi. Fotografija se lahko dotakne človeka, hkrati pa razkrije nekaj pomembnega v življenju tistih, ki verujemo.«

Kot je povedala neka mimoidoča, ki se je med temkom za trenutek ustavila pred fotografijami: »Ko pomislim na Jeruzalem, pomislim na judovski svet, res pa je, da tam živijo tudi kristjani.« Tudi Nicolas, mladi župljan iz soseske, je dejal: »Na Montmartru nismo vajeni frančiškanov! Ko vidim te fotografije, bolje razumem, zakaj si je sveti oče nadel ime Frančišek, v tem lahko vidimo konkretno frančiškansko življenje.«

Gostje na odprtju razstave, ki jih je bilo približno dvesto, so se nato odpravili na zasebne vrtove bazilike Srca Jezusovega, ki so jih izjemoma odprli za prireditve. Predstavniki civilne družbe, političnega in diplomatskega sveta, redovni in škofijski duhovniki, vitezi in dame Viteškega reda Svetega groba, novinarji, dopisniki in fotografi so za en večer okusili ozračje Svetega mesta.

Razstavo »Varuhi Kristusovega groba« si lahko ogledate brezplačno, fotografije pa bodo na ogled do 13. decembra 2020.

Naslovnik province	telefon	fax
Stane Zore Ljubljanski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00	01 231 41 69
Provincialni minister Marjan Čuden Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana	+386 1 242 9310	
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **	04 537 07 20
<i>Viktor Polikarp Tomaž Milan Robert Mari Zakristija Romarski urad</i>	02 04 09 11 18 040 296 319 26 00	
KAMNIK Franciškinski trg 2 1241 KAMNIK http://franciskani-kamnik.rkc.si franciskani.kamnik@t-2.si kamnik@ofm.si	064 179 910	
<i>(gvardijan, rektor, magister pontificalis)</i> p. mag. Ciril A. božič p. Lavrencij Anžel p. Pashal Gorjup p. Franci Seničar	031 773 900 0593 66 480 0593 66 486 0593 66 484	
KOPER/STRUNJAN Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470	0590 73 475
<i>Andrej Marjan</i>	72 71	
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***	01 242 9 313
<i>porta gost/podstrešje 1 provincial sam./žup. arhiv faks - hiša, ZBF ZBF Ambrož M., gvardijan prov. arhiv Janko Marko faks - Marko Edvard Ksaver pevski kor regens chori/L. nad. 29 Vid Pavle, vikar in župnik rekreacijska soba knjižnica šivalnica župnijska pisarna zakristija obednica klerikat/Mario</i>	300 301 310 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351	
LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **	
<i>Regalat Miran Š. Andrež</i>	21 22 25	
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **	01 583 72 99
<i>Silvin Bernardin Gregor</i>	77 80 82	
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52	01 244 42 53
<i>Anton Hieronim Zdravko Pepi Tadej Boštjan Komisariat</i>	56 57 58 59 61 62 50	
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držičnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **	02 228 51 12
<i>Janez Benedikt Franc Boris</i>	13 15 19	

SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00	
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com		
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91	
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*	05 330 77 51
<i>Niko Vili Ambrož P. Filip</i>	2 4 5 6	
NOVA ŠTIFTA Nova Štifa 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43	01 836 99 44
NOVO MESTO Franciškinski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*	07 338 14 79
<i>Peter Marko Krizostom Tomaž H.</i>	1 3 4 7	
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govorilnica	05 678 21 21	
SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **	
<i>Hadrijan Bogdan R. Miha Rafael Miran V.</i>	25 28 30 33 37	
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv.trojica@ofm.si	02 720 55 56	02 720 55 56
Jože Urbanija Grabe 33 2277 SREDIŠČE ob Dravi	02 713 40 90 051 265 793	
TUJINA		
COLLEGIO S. ISIDORO Via degli Artisti, 41 00187 Roma Italia br. Jan Dominik Bogataj		
ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007		
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101 Simon Peter	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840	0061 3 9853 6176
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 0061 2 9682 5478 mobitel: 0061 409 074 760	0061 2 9682 7692
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919	0039 06 638 02 92
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33	
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94	
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68	001 630 257 23 59
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42	001 212 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org [ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, misgen, econgen, pax, acta, ipd.)
e-mail	
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Emberšič	benediktdejanemberšič@gmail.com
Bernard Goličnik	bernard.golicnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@gmail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Christian Gostečnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
p.David Šfumpf	p.david.ofm@gmail.com
Edvard Kovac	edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovse1@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Žagar	jancko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Jernej Kurinčič	jernejkurincic@rkc.si
Jože Urbanija	joze.urbanija@gmail.com
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc.	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevar	tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Menart	tomaz.menart@ofm.si
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

